

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski narod“ valja:

z Ljubljani na dom dostavljen:	z Ljubljani na dom dostavljen:
pol leta K 24—	pol leta K 24—
pol leta 12—	pol leta 12—
četrt leta 6—	četrt leta 6—
na mesec 2—	na mesec 2—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi ne se vračajo.

Uredništvo: Knjižna ulica št. 5, (1 nadstropje levo), telefon št. 34.

Izšla vs k dan vsakega izvenrednega in praznika.

Iskrati valja: petdesetgodišnji peti vrsta na enkrat po 14 vin, na dvakrat po 12 vin, na trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri valju iskracijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošljejo naročila, reklamacije, (iskrati itd. to je administrativna stvar).

Povsemna številka valja 10 vinarjev.

Na plačanju naročila brez izrednega vpisa naročila se ne oira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

„Slovenski narod“ valja po pošti:

na Avstro-Ogrski:	na Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 25—
pol leta 12—	pol leta 12—
četrt leta 6—	četrt leta 6—
na mesec 2—	na mesec 2—

Vprašanjem glede iskracij naj se priloži na odgovor dopisnica ali znamka.

Upravištvu: Knjižna ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Ciril-Metodova družba in koroški klerikalci

Prav radi verujemo »Miru«, da mu ni všeč, če izve vsa slovenska javnost o čudnem narodnjaštvu gospodov okrog »Solskega društva« v Celovcu. Poskrbeli bomo za to, da tudi v bodočnosti ne ostane nič skrito. Zaradi narodnosti, pa samo zaradi te, je dozdaj vsak nerad prijel za pero, če je imel odkritosrčno govoriti o zavojenih potih slovenske koroške politike; baš zaradi iste narodnosti pa se čuti vsak dolžnega pojasniti te koroške razmere: občni zbor podružnice Ciril Metodove družbe je namreč nepobitno dokazal, da hoče dr. Brejce in njegova klika nastopiti proti Slovincem, ki nočejo pod njegovo politično komando, ravno tako, kakor proti Nemcem, da celo še bolj sovražno, kajti, dočim sodelovanje s slovenskimi naprednjaki surovo odklanja, sodeluje z nemškimi klerikalci prav brez premisleka. Trdili smo, da je nemogoče stvarno utemeljevati razdruženje podružnice Ciril Metodove podružnice — »Mir« proti tej trditvi ne ve ne čnega razloga, ampak pravi samo, da je g. Smodej stvarno utemeljeval. Zakaj je utemeljitev ni objavil v listu, ki ga urejuje, zakaj »Mir« še dozdaj ni prinesel take utemeljitve, ki bi jo mogli razumeti navadni zemljani?

Pač, saj jo je prinesel! Precej na dolgo govori o razmerju »Solskega društva« proti Ciril Metodovi podružnici in dostavlja kot utemeljevanje predlogo o razdruženju podružnice, da ni mogoče, da bi delovali v Celovcu dve solski družbi, oziroma njiju podružnici, in da je bilo zato potrebno eno razdružiti.

Dvomimo sicer, da bi bilo tako sodelovanje res nemogoče, toda recimo, da bi imel »Mir« prav. Ali ne trdi s tem, da je bila ustanovitev »Solskega društva« škodljiva že a priori, ker je bila naperjena proti Ciril Metodovi podružnici, s katero ni mogoče sodelovati? Kaj so torej pomenile tolikrat ponavljane besede, da se delovanje »Solskega društva« ne bo križalo z onim Ciril Metodovo družbo. Kaj so pomenile te besede še na ravno tistem obnem zboru, na katerem je bila sklenjena razdruženje podružnice iz razloga, da ni mogoče sodelovati!!!? Tu gospoda, ne najde logike niti najbolj zvit sofist in upamo, da ni tako zabitega Slovence, ki bi vas ne pregledal do dna pri takem utemeljevanju!

Razdruženje celovške podružnice

ce pa ni bilo na škodo samo slovenski stvari — če bi bili dobro premislili svoj čin, bi se mu bili morda vendar izognili. Vsaka dvjost škoduje predvsem provzočitelju: če bi bili brez krika in vika ustanovili podružnico svojega »Solskega društva« bi bilo menda vsekakor boljše za vaš klerikalizem. Ljudstvo bi bilo prepričano, da vam je res na srečo samo slovensko šolstvo, tako pa je spoznalo, da mislite predvsem na maščevanje!

Ustanovitev »Solskega društva« sama na sebi ni nič drugega, kakor maščevanje za glasovanje na veliki skupščini na Boh. Bistrici. Vedeli in čutili ste to dobro, zato ste skušali zakriti to krivdo pred seboj in pred drugimi: razglasali ste, da ni novo društvo naperjeno proti Ciril Metodovi družbi, ampak da hoče ž njo skupno delovati v proslah slovenskega šolstva; o Boh. Bistrici ste do sledno molčali, na tozadevna očitavanja pa zatrjevali, da ni res, da bi bilo glasovanje na oni skupščini vzrok ustanovitvi »Solskega društva«.

Zdaj pa je vse razpuhtelo in ostala je samo še Boh. Bistrica. Ko ste se čutili poražene, ker je moral vsak izprevideti, da so vaši stvarni vzroki za laze privlačni izgovori — takrat je izbruhnila resnica: one bodo nas komandirali študentje, ki jih še starši vzdržujejo in »ven so nas vrgli, nas, obneje Slovence«.

Na Bistrici ni takrat nihče komandiral, niti »ven metal«. Člani Ciril Metodove družbe so poslali tja svoje zaupnike, ki so bili gotovo delavci za našo Ciril Metodovo družbo, le kot taki so bili na Bohinjski Bistrici, tam glasovali in volili. — Vsi odborniki so dobili štiripetinsko večino (prvomestnik celo 247 od 256 glasov) in nikakor ni umestno, če se kdo jezi, da ni bil baš on izvoljen. Še manj umestno pa je seveda, če tak užaljenec potem odide od zborovanja in odreče svoje sodelovanje samo zato, ker ni bil izvoljen na častno mesto. Hudobnost pa je, če kdo obrne Ciril Metodovi družbi grbet, potem pa trobi v svet, da so ga »ven vrgli«.

Tako je s komandiranjem in »ven metanjem«. Če je hotel kdo komandirati, je bil to dr. Brejce, in če je hotel »ven metal«, je bil to slaven pesnik političnih pamfletov, ki je hotel kar celo Ciril Metodovo družbo »ven vreči«, ko je izrazil dvom (= upanje!), da Ciril Metodova družba ne bo več zborovala.

Ker se jim zborovalci na Boh. Bistrici niso dali tako komandirati, kakor nekateri kaplani in ker se jim

ni izpolnila želja, da bi se Ciril Metodova družba razbila — zato maščevanje. Maščevanje, ki je stvarno neutemeljeno, za naš narod zelo škodljivo, za krščanske socialce pa nad vse značilno. Pisano stoji namreč: »Maščevanje je Moje!«

Prihodnji »Mir« bo seveda trdil, da ni nihče mislil na maščevanje, morebiti tudi, da ni nihče govoril, da bi v Celovcu ne mogli sodelovati obe solski družbi — no, radevedni smo, kako bo potem utemeljeval razdruženje celovške podružnice Ciril Metodove podružnice. Najbrž bo ostal pri tem, kar je napisal zadnjič: Dokaz da je bilo utemeljevanje res stvarno, je to, da ga ni mogel nihče izpodbijati, kakor kaže glasovanje: 21 proti 13. Povedali smo že zadnjič, kaj mislimo o tem glasovanju. $2 \times 2 = 5$, kdor ne veruje, ima opraviti z dr. Brejcem.

Kako nestopen in osebnost maščevalen je vodja slovenskih koroških klerikalcev, kaže njegov govorniški pogrešek, ki se tiče g. K. »Če bi se bilo vodstvo Ciril Metodove družbe malo pobrigalo, bi bilo že dobilo pravi naslov korporacij in oseb, tako pa za nas ni hotela vedeti in pošiljala dopise na nekega K.« »Mir« sicer popravlja, da je rekel »gospoda K.«, toda ne besede ne pride — k stvari sami pa bodi povedano, da so se vsi zborovalci čutili, kako mora tak spreten govornik tako govoriti o gospodu, ki ga pozna boljše nego skoro vse zborovalce. Prepričani smo sicer, da mu je neumestni izraz le usel, ter da gospoda K. res ni mislil žaliti — vendar tak govornik, za kakršnega hoče on veljati, se ne sme tako razburjati. Hotel pa je vsekakor s tem reči: nas, ki nekaj predstavljamo, ne pozna vodstvo Ciril Metodove družbe in se obrača na ljudi, ki nič niso proti nam. No — v delovanju Ciril Metodove družbe predstavlja g. K. vsekakor več, nego on. Za časa bolezni in po smrti delavnega blagajnika podružnice, g. Legata, je opravljal njegovo delo, razpečeval kolke, razglednice itd., razdeljeval nabiralnike, pošiljal zbirke — dr. Brejce pa par tednov pred obnim zborom niti vedel ni, da je v odboru. Sam ni vedel, a vodstvo ima vedeti? Deloma bi res bila naloga vodstva opozoriti takega zaspanega odbornika na njegovo dolžnost, toda, v tem slučaju to ne bi bilo umestno, ker je bilo vsem Slovincem znano, da ni samo pozabil na svojo dolžnost, ampak Ciril Metodovi družbi celo nasprotoval. Kaj pomeni torej njegova užaljenost, da niso vsega njemu pošiljali?

Prav neka, podobnega pomeni, kakor njegovi pogoji, pod katerimi hoče »Solsko društvo« skupno delovati s Ciril Metodovo družbo: prepustiti nam delovanje, mi pa vam prepustimo čast, da boste naš finančni minister. Z drugimi besedami: dajte nam denar, mi ga bomo že znali porabiti, mi, »ki razmere poznamo«. Kdo bi se ne smejal? Pa brez šale je vse to, kajti, ko Ciril Metodova družba ni mogla pristopiti na take pogoje, razglašala »Solsko društvo« (dr. Brejce), da je vodstvo Ciril Metodove družbe pogajanja razbilo.

Ali je treba še kaj pripisati? Ali ni že to samo na sebi zadosten dokaz, da ti gospodje res znajo in da bo naše šolstvo takoj v redu, kakor hitro jim »dovolimo«, da začno za šolstvo delovati.

Hvalevredna bi bila taka samozavest in gotovo bi tudi vedla k uspehu, če bi bila resnična! Dr. Brejčeva samozavest pa izhaja samo iz njegovega namena blatiti Ciril Metodovo družbo in dokazovati, da ni nič storila. Tega sicer ne bo mogel nikdar dokazati, toda dovolj slabo je že to (i zanj i za Ciril Metodovo družbo), da se upa trditi, da je Ciril Metodova družba kriva, če smo na Koroškem za 100% nazadovali. Noče mu v glavo, da nasprotuje vodstvu Ciril Metodove družbe šele dve leti, da se mu je zdelo prej vse v redu, in da pada to očitavanje predvsem nanj, ki se je že neenkrat hvalil, kako imenitno da ima svoje ljudstvo organizirano. Pa tudi sicer je tako očitavanje neumestno. Na narodnostno nazadovanje in napredovanje upliva toliko momentov, da je vedno znak nerazsodnega moža, če kdo zvrca krivdo na posamezne osebe ali organizacije. Če dr. Brejce tega ne razume, mu pomoremo z izgledom. Pri celovškem okrajnem sodišču smo jezikovno nedvomno nazadovali za 100% v dobi, odkar deluje v Celovcu on, najspretnjši in najbolj narodni slovenski advokat. Če bi vstal kdo in očital dr. Brejcu, da je on kriv tega nazadovanja? V obeh dr. Brejca bi tak očitavec ne bil samo zagrizen osebni sovražnik, ampak tudi nerazsoden hujskar. Tak je v obeh prijatelj Ciril Metodove družbe dr. Brejce tako dolgo, dokler ne prekliče svojega neutemeljenega očitavanja napram Ciril Metodovi družbi.

Cela kolobacija pa postane še večja, če uvažujemo še neko drugo trditev. Do l. 1907. je bil dr. Brejce s Ciril Metodovo družbo zadovoljen, zdaj proglašuje, da ni na Koroškem še nič delala. A ker hoče pokazati, da nasprotuje Ciril Metodova družba

»Solskemu društvu« (tatovi radi kriče: primite tatu!) pravi: Ciril Metodova družba je začela delati na Koroškem šele po ustanovitvi »Solskega društva«. Z enim stavkom trdi, da je delala pred letom 1907 in pozneje nič, z drugim pa, da je začela delati šele l. 1908.

Pa naj si vsak vzame, kar kdo hoče.

Priprost človek si iz te zmešnjave res ne zna pomagati in pride le do zaključka, da pač njegov razum ne dosega visokih misli učenega in bistrega advokata.

Filozof premišljuje, v kateri sistem bi vtaknil tega čudnega misleca — še najrajši bi ga primerjal modernim mučenecem, ki se zaradi onostranske gloriole odrekajo vseh pozemeljskih časti in udobnosti.

Politik pa, ki meri vse zgolj po dejstvih in izraža svoje misli brez govorniških fraz, poreče na kratko: Ciril Metodova družba je bila dr. Brejcu včas tako dolgo, dokler ni začela resno in sistematično delati.

Delovanje na Koroškem ima on v zakupu — če hoče kdo kaj žrtvovati za »tužni Koročan«, naj pošlje denar njemu, on ga bo že znal obrniti tako, da bo naredu v blagor. In če kdo hoče priti čez Karavanke in tu ljudstvu govoriti, naj pošlje prej svoj govor dr. Brejcu v presojevanje, če ni v njem morebiti kaj takega, kar bi nam utegnilo škodovati. Razmere pozna namreč le on, on pa do zadnjih podrobnosti.

Če kdo ne dela tako, je vse njegovo delovanje »zahrbtno«. Celo podružnice se na Koroškem ustanavljajo zahrbtno. Morebiti celo podpise za Ciril Metodove družbe obrambni sklad nabirajo zahrbtno? Če se bo pri ljudskem štetju prihodnje leto kdo za Slovence vpisal, ne da bi vprašal v Brejčevi pisarni za svet, bo trpel ves narod zaradi tako nezasišane zahrbtnosti.

* * *

Trdimo, da oficijalna slovenska koroška politika ne deluje za slovensko narodnost, ampak za to, da bi bil — en hlev in en pastir: da bi vladal nekdo omejene ovčice kot neomejen vladar.

Kako baron Leopold Chlumecky modruje o obstrukciji.

V reviji »Oesterreichische Rundschau« priobčuje baron Chlumecky

LISTEK.

Zgodovina novejšega slovenskega slovstva.

Slovenec se nimamo sistematične, res kritične in vsestranske popolne zgodovine svoje književnosti. Prvi poskus, ki ga je napravil Kleinmayr, se ni posrečil, dasi ni zaslužil liste uničevalne kritike, ki jo je spisal Levstik. Drugi, ki se je lotil tega teškega dela, je bil dr. Glaser. Tudi njegovo delo ima velike nedostatke, ali tudi o tem delu se mora reči, da ostre kritike, ki so bile spisane o njem, niso bile vedno zaslužene in niso bile objektivne. Kritiki so premovali, koliko truda in dela je imel Glaser, predno je izbral potrebne gradivo; prezrli so, da Glaser razen znamenitih Levčevih monografij ni imel nobenih pripomočkov in da je čisto nemogoče, podati obnem nekako enciklopedijo slovenske književnosti, združeno z bibliografijo ter živopisni posamičnih literatov ter kritično zgodovino kulturnega življenja slovenskega naroda. Eno izključuje drugo; kdor to uvideva, ne

bo Glaserjevemu delu odrekal zasluženega priznanja v zvezi vsem njegovim pomankljivostim in napakam.

Ivan Grafenauer, najnovejši slovenski literarni zgodovinar, si je za svoje delo vnaprej določil meje. Njegov namen je bil, podati sliko slovenske lepe literature od Vodnikovih časov do naših dni. V predgovoru je svojo nalogo samo zažrtal tako - le: Predmet našega razmatrivanja bo novejša slovensko slovstvo. Zasledovati hočemo, kako se je razvijalo in raslo v zvezi z narodovim dušnim življenjem, a prezreti tudi ne smemo vplivov tujih literatur, če so provzročile ali pospeševale kako novo gibanje v našem slovstvu, obračati pa hočemo svoj pogled predvsem na poetičko literaturo, na znanstveno pa samo v toliko, v kolikor se nam kaže v njej takozvani »duh časa« in v kolikor je javila svoj vpliv na lepo knjižo.

Kakor se vidi, si je pisatelj zažrtal prav določen delokrog. Razdelil je gradivo — jako primerno — na pet oddelkov: 1. prosvetljena doba, blizu od l. 1765. do okrog l. 1810; 2. slovenska romantika okrog l. 1810 do l. 1848; 3. doba narodnega prebujenja (doba »Novic« in »Glasnika«) od l. 1848 do blizu l. 1870; 4. Stritarjeva doba od l. 1870 do okrog l. 1895; 5.

Slovenska moderna od l. 1895 naprej.

Prvi zvezek tega dela je že izšel. V njem sta obravnavani prosvetljena doba (Pohlin, Cojz, Linhart, Kopitar in Vodnik) in pa doba slovenske romantike (Prešern, Čop, Vraz, »Čebelica«).

Materijal za to dobo je skoro ves zbran in tudi že kritično precej izdelan. Tu se torej pisateljeva zmožnost ni mogla pokazati; spoznali jo bomo v drugem zvezku njegovega dela.

O prvem zvezku se mora reči, da je pisatelj podal popolnoma objektivno sliko prosvetljene in romantiške dobe. Trezno in vestno je precevil vse vplive, ki so učinkovali na narodno in duševno življenje Slovencev ter na takratne pisatelje. Pregašno je orisal milje in pravično je karakteriziral posamezne pisatelje in njihova dela, posamezne dobe in ideje onih dob. Največkrat se njegova sodba pač ujema s sodbo drugih literarnih zgodovinarjev in kritikov, a časih se tudi razlikuje od nje. V obče se vidi, da zastopa Grafenauer svoje osebno prepričanje.

S svojo »Zgodovino novejšega slovenskega slovstva« je prof. Grafenauer podal jako lepo delo, ki zasluži vse priznanje.

Zadnji rodovine Benalja.

Povest.

(Dalje.)

Evzebij baron Benalja ni bil prijatelj gostij. Ljubil je red in mir in ni maral glasnih gostov, posebno ne takih, ki so se radi sukali okoli njegove žene. A ker se družabnim dolžnostim ni mogel odtegniti, je priredil vsako zimo tri ali štiri posebno bogate pojedine.

Tudi sedaj je nameraval prirediti tako domačo zabavo. Hotel je posebno, ker je želel, da bi se vršila, dokler je Mihael Kržinar odsoten. Dasi ni verjel nobene besede brezimnega pisma, mu je bilo vendar neprijetno, da bi se Renata sešla z Mihaelom, vsaj dokler ni slednji zaročen z gospo Terezijo.

Priprave so bile že vse gotove, le nekaj dni je še bilo do te priredbe, ko je baron Evzebij Benalja nenadoma zbolel. Našli so ga brez zavesti v njegovi sobi in pri njem mladega popolnoma neznanega moža, ki mu je močil čelo in z mogočnim glasom klical na pomoč.

Ko je Renata prihitela v sobo, se ji je tujec predstavil.

»Jaz sem Lenard baron Benalja« je rekel z globokim glasom in se okorno priklonil.

»Kako ste rekli?« se je začudila Renata. »Lenard baron Benalja? Ali ste mar sorodnik mojega moža?«

»Evzebij je moj pravi stric« je odgovoril Lenard. Renata se je začudila in strme je gledala čvrstega mladega moža, ki je stal pred njo. Iz nekih besed svojega moža ji je bilo sicer znano, da ima nekje na kmetih še nekaj sorodništva, ali natančnega ni ničesar vedela, kajti baron Evzebij ni hotel ničesar vedeti o svojih sorodnikih, ni maral nikdar o njih govoriti in jih sploh ni hotel poznati.

Z enim samim pogledom je premerila Renata netjaka svojega moža. Lenard je bil po njeni sodbi kakih šestindvajset let star. Obleka njegova je kazala, da živi na kmetih in sicer ne gospodsko. Lice njegovo je bilo od sonca in vetra zagorelo in ustrojeno, roke njegove so bile velike in malo čedne, a kar je na Renato napravilo najslabši utis, to je bila nestalnost v Lenardovem pogledu. Nekaj zavratnega in grozečega je plapolalo v očeh tega mladega moža in Renati se je vsilil sum, da je ta Lenard baron Benalja vzrok, da se je onesvestil njen mož.

zanimiv članek o obstrukciji. Ne da bi se s tem člankom kakorkoli strinjali, priobčujemo ga, da slovenska javnost spozna, kake državne politike si žele v Avstriji celo taki zmerni Nemci, kakršni je baron Chlumecky. Članek slove:

Komaj se je posrečila parlamentarna rešitev državnega proračuna, pa je tudi že dvignila obstrukcija iznova svojo glavo. Slovenci pod Šusteršičevim vodstvom in češki agrarci so izrekli, da ne puste v zbornici nobeni predlogi večprehoda na dnevni red. Z neštevilnimi nujnimi predlogi so zagradili in zastavili pristo pot dnevnemu redu ter so stali pred to mitniško zgradbo s trdnim namenom, da odpro »šrango« le tedaj, če se vlada pokaže vojno, da plača visoko mitnino. Za materijalne privolitve bi vlada ne bila nenaklonjena vsaj v toliko, da je bila pripravljena iz kredita, namenjenega za ustanovitev centrale, ki naj bi pospeševala podenarjenje živine, precej izdatno vsoto nakloniti izključno le češki kraljevini. Dalje pa baron Bienenrth v svoji popustljivosti ni mogel iti, vsaj je bil še le pred kratkim pri budgetni debati v gosposki zbornici, ki je bila takorekó zelena oaza sredi parlamentarne duševne puščave, izrečno naglasil, da je treba razvajenec »odstaviti«, t. j., vzeti jim premastno hrano, da se ne prenapasejo in za preobilnostjo ne zbole, ter s to naglasitvijo izključil tačasno privolitev političnih koncesij. Ko so se bila tako naravnim potom razbila pogajanja med vlado in obstrukcijskimi strankami, nastopili so v zadnjem trenutku kot nekaka »prosto-voljna rešilna družba« krščanski socialci v zvezi z nemško-liberalnimi strankami na poprišče, da bi vsaj v omenjenem obsegu vzdržali delavnost parlamenta. Pa tudi ta poskus je izpodletel — in tedaj je prišlo do zatvoritve zasedanja.

Čudno se vidi na prvi pogled, da so ravno slovanske stranke tiste, ki so onemogočile, da bi se zasnovale živahnejše gospodarske razmere v balkanskimi državami. Če pa stvar nekoliko natančneje premostimo, izprevidimo, da se Čehi in Jugoslavlani v istini niso dali voditi samo izključno le od obzirov notranje politike, da so marveč tudi vprašanja vnanje politike vplivala na njihovo ravnanje in da so ti obziri tudi odločevali njihov nastop. Za našo vnanjo politiko bi bilo važno in pomembno, če bi bil sestanek prestolonaslednika s kraljem Karlom v Sinaji dobil vspešno podpretilo v parlamentarno potrjenem gospodarsko-političnem zblizanju Avstro-Ogrske z Rumunijo. Tesna naslomba kralja Karola na nemško-avstrijske zavezničke je v zadnjem času v Rumuniji naletela nekoliko na odpor, ko se je opozorilo, da se ta politika ne ujema popolnoma z gospodarskimi interesi dežele, ker monarhija noče privoliti nobenih gospodarskih dobičkov.

Ta trenutek, ko je prišla tesna politična složenost obeh držav iznova do svojega izraza, bi se bila morala torej po načrtu naše vnanje politike spremljana od opovrbe teh pomislekov ravno sedaj parlamentarno zagotoviti obnoven nadopolnih in mnogobestnih gospodarskih razmer. Obstrukcija v avstrijskem parlamentu je to preprečila in brezuspešila — in mislila je, da s tem ne posluži samo svojemu glavnemu smotru, — da pripravi Bienenrthovo ministristvo v zadregu, ampak da si pribori tudi veledobrodošli postranski uspeh, — namreč da ovre in razdere nadaljnjo

izpolnitev intimnih razmer Avstrije do edine balkanske države, ki jej je res prijazna in udana.

Oba računa se uetneta javljane ujemati. Kratki odlog v rešitvi trgovinske pogodbe pač ne bo mogel za stalno pokvariti ugodnega razpoloženja in mišljenja v Rumuniji — in Rumunija zaradi tega se ne bo manj trdno držala nemško-avstrijskega bloka. — Tudi notranje politični »uspeh« obstrukcije je drugačen, nego so ga pričakovali. S svojim nastopom Čehi in Jugoslavlani nikakor niso doprinesli tudi dokazov proti sedanjemu vladnemu sistemu, pač pa so iznova dokazali, da je opravičnik ali poslovni red zbornice popolnoma nedostaten in da je največji sovražnik parlamentarizma v Avstriji ravno ta hišni red, ki ob vsakem času pešice nezadovoljnejšev ali častilepnejšev omogoči preprečiti vsakršno parlamentarno delovanje.

Oškodovan je z obstrukcijo torej parlamentarizem in pa ugled naše poslanske zbornice, ki je že itak i v domačih i v vnanjih deželah zelo nizko pal ter izgubil ves sijaj.

Oškodovani so avstrijski narodi, ker so jim s tem pritrgeali in ukrali velike gospodarske koristi, ki bi jim jih bila donesla lepa vrsta predlog in zakonskih načrtov, ki so imeli priti v zbornici na razgovor in pretres, oziroma na sprejetje in uzakonitev. Kaj malo prizadeta je pa s tem vlada, ki si ni dala izvitni in izsiliti niti ene koncesije in je na preteze in grožnje odgovorila z dokaj občutno odredbo, namreč da je sezijo zaključila.

S tem pa je storjen doberšen korak naprej na torišču »odstavljenja« ali zdravljenja z izstradovanjem. Istinito vrednost pa zadobi ta korak le potem, če se bodo tudi jeseni in tudi še pozneje vsi merodajni faktorji trajno in dosledno držali te politike, če tudi potem ne bo nobenih koncesij, nobenega političnega barantanja in mešetarjenja, nobenega odkupovanja obstrukcijskih groženj in pretežev. Le enkrat naj pademo zopet v dvomljivo taktiko prejšnjih časov — in vse, kar smo dosegli, vsi sedanji uspehi bi bili zopet izgubljeni in ne preostalo bi nič drugega od vsega, kot narodnogospodarski deficit ravno dokončanega zborovanja. Končni rezultat bi bila edino le težka škoda mnogostevilnih gospodarskih interesov, ki bi ostala brez uspehov in bi bila zaradi tega dvakrat občutljiva.

Ako marsikateri težko prizadeti krogi velike materijalne izgube danes molče prenašajo, tedaj se to godi v zavesti, da se ima s tem ozdraviti in odpraviti resna, vse gospodarsko gibanje Avstrije — okužujoča bolezen našega javnega življenja. Vse te žrtve bi pa postale takoli neznosne in izpraševati bi se začeli, čemu da so se sploh naložile, če bi se ali krona ali vlada naposled vendar zopet podala na strmoviti tir narodnostnih koncesij. — Samo tedaj ne bodo vojni stroški, ki so danes že izdani in zapravljeni, ako se pričeti boj tudi nadaljuje — prav do konca (usque ad finem!)

V kratki dobi vdrguče je državni zbor zaključen. To je drugi »mene tek« (svarilo) vlade, ki ga je parlament, upamo, da dobro razumel. Ljudstvo, ki nestrno pričakuje od zbornice pozitivnega dela, ki se z neplodovitostjo takih koncesij vidi v svojem razvoju vedno ovirano, v svojih nadah goljufano in v mnogih ozirih oškodovano, — ljudstvo bi za

takim parlamentarizmom javljane kako solzo potočilo.

Ako stopijo v jeseni ljudski poslanci zopet skupaj, bodo našli poleg vseh sedaj prezrtih in neupoštevanih ljudskih potrebščin, katerim se drega, iznova tudi vedno resneje pritiskajočo alternativo, namreč: Če hočemo ohraniti parlament, tedaj jim je utrpeti žrtve ter poostrijeti poslovni red, — ali pa morajo prepustiti avstrijski parlamentarizem žalostni usodi, da ga marazmom izhira, da za bo pridružila še huda finančna za-jetiko pogine.

Kočevska posojilnica.

O narodnostnih razmerah Kočevja in onega dela kranjske dežele, v katerem se govori tudi Nemcem popolnoma nerazumljiv kočevski jezik, so pojmi jako nejasni, zato hočemo iste malo pojasniti, i. s. v prvi vrsti na podlagi zadnjega ljudskega štetja, pri katerem so pa Kočevjarji števila vse, kar po Kočevskem leze in gre, šteli za Nemce; kljub temu pravijo številke sledeče:

Okrajno glavarstvo Kočevje, v katerem biva največ Kočevjarjev, je imelo ob zadnjem ljudskem štetju 42.306 prebivalcev — od teh pa je bilo 27.150 Slovencev in 14.314 Nemcev.

Okrajno glavarstvo Črnomelj, v katerem so se našli Kočevjarji v občinah Čepļe, Črnomelj, Dobliče (Dol?), Kot, Planina, Telčji vrh, je imelo 26.300 prebivalcev, med temi pa je bilo 24.984 Slovencev in le 926 Nemcev-Kočevjarjev.

Okrajno glavarstvo Novo mesto, ki ima Kočevjarje v občinah Črno-njice, Poljane (Prečna?), Toplice, je imelo 28.289 prebivalcev, med temi pa je bilo 25.517 Slovencev in 2494 Nemcev.

Pregled:
Kočevje: 42.306 preb. 27.150 Slov. 14.314 Nem.
Črnomelj: 26.300 preb. 24.984 Slov. 926 Nem.
Novo mesto: 28.289 preb. 25.517 Slov. 2494 Nem.
Skupaj: 96.895 preb. 77.651 Slov. 17.734 Nem.
Kakor je iz teh števil razvidno, tvorijo Kočevjarji v vseh treh okrajih skupaj komaj le eno dobro šestinko (1/6) vsega prebivalstva, oziroma v okraju Črnomelj eno osemindvajstinko (1/28), v okraju Novo mesto eno dvanajstinko (1/12) in v okraju Kočevju, torej v glavnem kraju, eno tretinko (1/3).

Dosedanje številke se nanašajo na politične okraje, v katerih bivajo kot minimalna manjšina Kočevjarji; sedaj se pa hočemo podati v glavni okoliš Kočevjarjev, t. j. sodni okraj Kočevje.

Sodni okraj Kočevje je imel 19.409 prebivalcev, med temi pa je bilo 13.955 Nemcev in 4693 Slovencev, torej je v tem okraju velika slovanska manjšina.

Glavni kraj vseh Kočevjarjev je mesto Kočevje, katero je imelo 2179 prebivalcev; med temi je bilo 1783 Nemcev in pa 255 Slovencev; število Slovencev je bilo seveda dejanski mnogo večje.

Kočevjarjev je torej komaj prav mala pest; niso pravi Nemci, za to pa tudi med seboj govore svoj lasten kočevski jezik, katerega ne razume noben Nemec.

Vendar se pa Kočevjarji ponemčujo, i. s. ne samo glede svojega jezika, temveč tudi v vseh drugih ozirih.

V prvi vrsti so se navzeli vseh slabih nemških lastnosti, posebno še brutalnosti, krvočelnosti, domišljavosti, in kar je še čednosti, ki dičijo nemški »Herrenvolk«.

Ponemčenje Kočevjarjev pospešuje nemška propaganda, katere zida nemški most do Adrije, pa ne more trpeti, da bi Kranjsko ne imelo na svojem slovanskem značaju nemške proge. Kočevjarji morajo tvoriti številno podlago kranjskega nemštva — in zato se dela iz Kočevjarjev Nemce.

To ponemčevanje Kočevjarjev se od vseh strani, žalobog tudi od slovanske strani — podpira.

Povsod so se jim napravile nemške šole, v katerih se uči nemški jezik po nemških učiteljih.

Višja duhovska oblast jim skrbi za nemške duhovnike in je spravila iz Kočevja zadnjega slovanskega kaplana.

Vlade še omenjati ni treba, ker ista povsod ponemčuje, torej tudi v Kočevju; državno uradništvo je stebler kočevskega nemštva in se pri tem ne da celo nič motiti od dejstva, da je Kranjska vseedno slovanska dežela — in da kočevski okraj ni nemški.

Ponemčevanje pa se pospešuje tudi v gospodarskem oziru.

C. kr. kmetijska družba v Ljubljani — pravijo, da je slovanska — izdaje za Kočevjarje celo nemški gospodarski list in se sploh zelo briga za svoje kočevske člane in se pri tem nahaja v čedni družbi s »Südmärk«.

»Zadružna zveza« v Ljubljani je vstvarila Kočevjarjem nemško združenstvo in jim isto skrbno vodi; povsod je ustanovila nemške rajfajzenske posojilnice, katere ne dajejo Kočevjarjem samo lastne gospodarske moči, temveč prežijo tudi na slovanske vlagatelje, na slovanske člane.

In Slovenci?! Ne dajo se jim prepotrebne šole, ne dajo se jim slovanski duhovniki, ne dajo se jim slovanski uradniki; vse neguje le Kočevjarja, s katerimi senaj skupno ponemčijo tudi Slovenci.

Slovenec manjka tudi vsaka organizacija, posebno še gospodarska.

Ze smo mislili, da smo prepustili svoji usodi in žalostno smo se ozirali proti Ljubljani, od koder nam je končno res prišla pomoč, prva pomoč.

»Zveza slovenskih zadrug« v Ljubljani je uvidela potrebo slovanske posojilnice v Kočevju in jo je nam ustanovila.

Kočevska posojilnica je pričela poslovati meseca aprila 1908 in je postala takoj glavni predmet za nemško podivjanost in krvočelnost.

Nemška brutalnost se je lotila nedolžnih napisnih tabel, katere so se pomazale in tudi pokradle, lotila se je posojilniške hiše, onega Kočevjarja, ki je svojo hišo prodal posojilnici, posojilniških odbojnikov, i. s. so predsedniku napovedali bojkot, a finančnega nadkomisarja g. Skubica so denuncirali povsod — ga blatili po čenopisih; najbolj pa je nemško brutalnost moral čutiti posojilniški tajnik g. Novak, kateri res ni več varen svojega življenja in ž njim vred vsi kočevski Slovenci.

Končno je postalo v Kočevju tako nevarno, da si noben Slovenec ne bo mogel upati na cesto.

Tak položaj pa ni samo siten za Slovence, ki so vendar avstrijski državljani, on je neznosen tudi za Kočevjarje, in vsaj pametnejši Kočevjar-

ji, ki so stari že nad 50 let — se bodo morali začeti povpraševati, ali je za Kočevjarje koristno, da hodijo Kočevjarji za par nemških hujšakačev po kostanj v ogenj.

Vlada je res pomnožila orožništvo, katero skrbi za varnost v Kočevju, a to ne more zmirom zadostiti.

Dajte nam slovanske šole, dajte nam slovanske učitelje, duhovnike in uradnike itd., da se moremo prosto razvijati, pa bodo razmere postale že drugačne...

Kočevska posojilnica imela je takoj polno sovražnikov in nasprotnikov; k temu pa ne štejemo vseh Kočevjarjev, k temu moramo šteti tudi nekatere kočevarske Slovence, kateri imajo svojo posebno osebno politiko; bili bi v prvi vrsti poklicani, da pri posojilnici izvršujejo nekaj narodnega dela, pa se skrivajo in le kritizirajo in z raznašanjem raznih strahopetnih vesti lahko več škodujejo, kakor vsa podivjana nemška družba.

Kočevska posojilnica vspeva pa kljub vsem oviram nepričakovano dobro. To kaže najboljše krasen uspeh, katerega je dosegla že v svojem prvem letu.

Vršil se je pred nekaterimi dnevi občni zbor kočevske posojilnice, in sicer v senci orožniških bajonetov, ker je vlada preskrbela nekaj varnostnih odredb.

Občnega zbora se je vdeležil za »Zvezo slovenskih zadrug« njen vodja g. Rožman, kateri je prišel med nas kljub temu, da ga Kočevjarji pošteno sovražijo; pri otvoritvi naše posojilnice so mu hoteli zabraniti pot v mesto, pri drugih prilikah so ga pozdravili s zvižganjem in hajlanjem; z največjim veseljem bi Kočevjarji g. Rožmana napadli in ga zdelali še hujše, kot našega tajnika, vendar pa je vsak napad preprečila in skrbela vlada za osebno varnost.

Občnega zbora se je vdeležilo lepo število neustrašenih članov, še več bi jih prišlo, ko bi vedeli, da so osebno varni.

Ne nameravamo opisavati natančno celega občnega zbora, če ravno bi to zaslužilo, ker je bil res lep občni zbor; navesti hočemo le nekaj glavnih točk.

Gospod Rožman je priporočal, da se od slovanske strani, posebno pa še od strani posojilničarjev opusti vse, kar bi mogli Kočevjarji smatrati za izzivanje k novim napadom.

Posojilnica je strogo gospodarsko podjetje samopomoči in se ne sme vmešavati v nobene politične ali strankarske boje; posojilnica ima pred očmi samo en cilj, svojim članom gospodarsko pomagati z dajanjem posojil, med Slovenci pospeševati štedenje in jim zaobrestovati hranilne vloge; za tem ciljem mora posojilnica hoditi brez ozira na desno in levo.

Sedaj ni noben Slovenec na Kočevskem več prisiljen iskati potrebne posojila pri Kočevjarjih in tudi svojih prihrankov mu ni treba več nositi v nemške roke.

Kočevska posojilnica je bila potrebna, ne morda iz samo narodnostnih ozirih — bila je potrebna iz gospodarskih ozirih, kar kažejo najbolj dosedanje vspehi.

Razbojniške razmere, katere so ustvarili Kočevjarji, bi mogle posojilnici le škodovati, saj se radi vednih napadov Slovenci ne morejo upati v Kočevje, posebno pa še v posojilnico.

(Dalje v prilogi).

»Obiskal sem danes prvič svojega strica« je dejal Lenard, čuteč, da mora pojasniti svojo navzočnost. »Nisem mislil, da je že tako star in slab.«

Evzebij baron Benalja je ležal na svoji postelji, kamor so ga položili posli z Lenardovo pomočjo. Renata je stala kraj postelje. Ko je Lenard rekel, da je Evzebij star in slab, se je Renata nehote ozrla na svojega moža in se ga je kar ustrašila. Vlasulja mu je bila padla z glave in videla se je vsa golota te glave. Lice je bilo upadlo in vse nagubano — Evzebij to jutro še ni imel časa si lice poslikati — oči so bile motne. Tako strašno star in slab je bil Evzebij baron Benalja.

Močenje z ocom in z vodo je baronu Evzebiju dobro storilo; prišel je kmalu k zavesti. Njegovi plahi pogledi so iskali Renato, ki je stala sicer pri njegovem vzglavju, a je prepuštila poslom, da so močili njenega moža. Ko je videla, da je baron Evzebij prišel k sebi, se je sklonila nad njega.

»Ali ti je bolje?« vprašala je to nekako mehanično, brez sočutja. V tem trenutku se ji mož niti smilil ni, kajti videla je samo, da je silno star in strašno grd in misel, da se je temu človeku prodala, je zadušila v njej celo človeško sočutje.

»Zdaj mi je že dobro, ljuba moja Renata.« je zavzdihnil baron Evzebij in koščeni njegovi prsti so se oklenili drobne in mehke roke njego-

ve žene. »Saj ni bilo nič posebnega; le brez skrbi bodi.«

»Poslala sem po zdravnika,« je dejala Renata, »vsak čas mora priti.«

Zdaj šele, ko je minila nevarnost za Evzebija, se je Renata domislila, da se je moralo med njenim možem in njegovim netjakom Lenardom nekaj posebnega zgoditi, kar je Evzebija tako razburilo, da se je onesvestil. Rada bi bila vprašala, ali pričo Lenarda tega ni mogla storiti. Lenard je stal nekaj korakov od nje sredi sobe, kakor bi čakal, da ga Evzebij pokliče ali da ga Renata odlovi. Ko je videl, da je začel Evzebij govoriti, zanj pa da se nihče ne zme, ni je nepoklican stopil k postelji.

»Vidim, da Vam je bolje, stric,« je rekel s trdim glasom. »Nisem mislil, da ste tako slabi.«

»Saj nisem slab,« je zahreščal baron Evzebij. »Se nikdar se mi ni kaj tacega primerilo. Prav čvrst in zdrav sem navadno.«

Evzebij je pri tem mislil samo na Renato. Pred njo je skrbno prikrival svojo starost in svojo oslabelost, zaradi nje je nosil vlasuljo in se je lepotočil in v tem trenutku mu je bilo silno neprijetno, da ga vidi tako onemoglega in starega.

»Ljuba Renata — hvala ti za tvojo nežno skrb,« je dejal Evzebij. »Ker vidiš sama, da mi nič ni, da me je prevzela le hipna slabost, si lahko zame brez skrbi. Predno pride zdravnik, bi se rad še nekaj pomenil s svo-

jim netjakom. Dovolj, da ti ga predstavim —«

»Predstavil se je že sam,« je Renata prekinila svojega moža. »Le pogovorita se; kadar pride zdravnik, se že oglasim.«

Pokimala je svojemu možu, pozdravila z lahkim nagnenjem Lenarda in odšla iz sobe. Evzebij je tudi poslom ukazal oditi in se je potem obrnil k svojemu netjaku.

Nekaj trenutkov je vladala v sobi tišina. Lenard je stal pri postelji in gledal s svojimi mrkimi pogledi starega strica tako grozeče, da ta njegovih pogledov ni mogel vzdržati.

»Ti ostaneš torej pri svojem sklepu?« je vprašal Evzebij.

»Da,« je trdo odgovoril Lenard. »Pojasnil sem vam vse in če mirno presodite naš položaj, boste sprevideli, da drugače ne morem ravnati.«

»Strašno — strašno,« je vzdihoval Evzebij. »Tako sorodništvo — to je grozno.«

»Kaj niste sam krivi, da je z nami prišlo tako daleč? Nikdar se niste za nas zmenili, še poznati nas niste hoteli, šele od tujih ljudi smo izvedeli, da ste živi in da ste bogati, med tem, ko smo se mi morali boriti z uboštvom.«

Lenard baron Benalja si je primaknil stol k postelji in se nanj vsedel tako trdo, da je stol zaječal.

»Ne zahtevam mnogo od vas, ali če mi moje prošnje ne izpolnite, uničim celo rodovino, svojo in vašo,« je nadaljeval Lenard. »Ljudje v mojem

položaju ne morejo poznati usmiljenja.«

Stari baron Evzebij je trepetal, kakor bi ga tresla mrzlca. Strah ga je bilo pred netjakom prav, kakor bi se mu bilo bati, da ga na mestu umori. Lenard je videl, da je starega strica premagal.

»Poslušajte mirno, stric, da Vam vse povem,« je dejal mehkeje. »Pravičen, moder in izkušen mož ste in vem, da se ne obračam zaman do vas. Ali me hočete poslušati?«

Evzebij je molče prikimal; hotel je zdaj vse poslušati, da bi vedel, kako bi se v prihodnje ravnal.

»Vsi bratje ste se razšli po svetu in zapustili ste mojega očeta v bedi,« je pripovedoval Lenard. »Pokopal je očeta in mater, a nihče izmed vseh bratov ni prišel na pogreb. Dočim so starši Vas in vse druge spravili do kruha, so držali njega doma. Ni znal družega, kakor hoditi na lov. Zabredel je kmalu v take dolgove, da bi ga bili upniki lahko pognali po svetu. V tem strašnem položaju se je sprijaznil z rokovnjači; postal je njihov zaveznik in kmalu tudi njihov tovariš. Pomagal jim je pri njih roparskih in spravljal poropano blago v Trst; saj je pristen baron tako blago laglje unovčil, kakor vsak drugi.«

»Strašno — strašno —« je vzdihnil baron Evzebij.

»Kakor sem Vam že prej rekel, je bila moja mati rokovnjaško dekle in naravno je, da smo tudi mi, njeni otroci, bili vzgojeni v rokovnjaškem

duhu. Že kot otroka me je oče jemal seboj na rokovnjaške pojezde; ravno tako moje brate. Podnevi smo bili sinovi obubožanega barona, ponoči smo bili rokovnjaški otroci. Ko je oče umrl, sem jaz v rokovnjaški družbi stopil na njegovo mesto in ko bi bil sam, bi si prav nič ne želel, priti iz te družbe. Toda obljubil sem očetu na smrtni postelji, da bom vestno skrbel za svoji sestra in to obljubo sem izpolnil. Vzgojeni sta bili v škofje-loškem samostanu. Nič ne slutita, da je mati rokovnjaška hči in nič ne slutita, da so bratje rokovnjači. Zdaj sta zapustili samostan. Starejša ima osemnajst let, mlajša sedemnajst. Naravno je, da ne moreta ostati pri nas na kmetih. Ali naj se poročita s kakimi kmeti? Baronica Benalja vendar ne more postati kmečka žena; posebno ne, ko je vzgojena gospodsko. Če hočem, da se primerno omožita, se moramo preseliti v Ljubljano. Vsi moramo priti sem, zakaj doma se ne moremo več otresti rokovnjaške družbe. A kaj bi bilo iz sester, če bi slučajno prišlo na dan, da so bratje razbojniki? Kaj bi bilo z nami, stric, če bi nekega dne kakega barona Benaljo obsodili na smrt na vešalih in bi isti povedal, da ste Vi njegov stric ter morda še pojasnil —«

»Molči, molči,« je zaječal baron Evzebij.

»Dobro, pustiva to,« je rekel Lenard. »Prosim Vas samo, preudarite sedaj le to, kaj naj storimo. Sprevideli boste, da nam je odprta ena sa-

Zato je občni zbor soglasno sklenil, da se naprosijo poklicani čim prej, v prvi vrsti vlada in deželni odbor, da ustvarijo v Kočevju razmere, katere omogočijo neoviran razvoj posojilnice. G. Rožman je predaval podučno o pomenu posojilnice. Opozorjal je, da nudijo ravno posojilnice največ varnosti za hranilne vloge in so za vlagatelje tudi najbolj priročne.

Posojilnice nudijo svojim vlagateljem poleg tega pa še višje obresti, kakor drugi denarni zavodi. Posojilnice dajejo svojim članom posojila v vseh oblikah pod ugodnimi pogoji, kar je za gospodarje zelo važno.

Posojilnice so poklicane, da omogočijo našim kmetovalcem obstanek na domači grudi; ako se katero posojilnico vseeno proda, je dolžnost posojilnice, da ne pride v roke raznih spekulativnih, kateri si s parcelami itd. polnijo žepce.

Opisal je tudi dolžnosti, katere ima posojilnica napram svojim članom in vlagateljem, nadalje dolžnosti, katere imajo člani do posojilnice ter je podal različne poslovne nasvete.

Občni zbor je odobril tudi računski zaključek za l. 1908, iz katerega posnemamo da je kočevska posojilnica za leto 1908, t. j. v prvem letu, dosegla naravnost lepe uspehe, čeravno je pričela še le aprila 1908 poslovati.

Kočevska posojilnica, katere ima sedaj že 126 članov, je imela l. 1908 prometa K 498.791,54, t. j. okroglo pol milijona kron.

Tega pač ni nihče pričakoval, da se bo že v prvem letu, i. s. v osmih mesecih, ker je posojilnica pričela poslovati koncem meseca aprila 1908, v posojilnici razvilo toliko denarni gibanje; letos je posojilnica gornji znesek brez prekoračila.

Zaupanje v posojilnico in druge zavode se rado meri po znesku hranilnih vlog.

V kočevsko posojilnico se je leta 1908 naložilo K 112.161,50; dvignilo pa se je K 12.025,61; torej več vložilo K 100.135,89; po prištetu zneska kapitaliziranih obresti K 885,75, je bilo koncem leta 1908 v kočevski posojilnici naloženo K 101.021,64.

Ako bi kočevske posojilnice ne bilo, bi ta veliki znesek hranilnih vlog bil brezdvoma skoraj ves v nemških rokah in bi Nemcem delal dobiček.

Stanje hranilnih vlog se je letos že zelo povečalo.

V letu 1908 se je oglasilo 121 posojilnikov za posojila, kateri so zahtevali skupno K 214.600. Ker kočevska posojilnica pri dovoljevanju posojil postopa jako previdno, se je do konca l. 1908 dovolilo in izplačalo posojil K 131.342,13, vrnilo se je posojil K 5825,64; koncem leta 1908 je bilo posojil K 125.516,49.

V tem velikem znesku posojil, kateri pa se je že več kot podvojil, je zapisana zgodovina, kako se Slovenci na Kočevskem po kočevski posojilnici rešujejo gospodarske odvisnosti od Nemcev.

Kočevska posojilnica je v prvem letu svojega obstanka ni le dosegla velikega prometa ter lepega stanja hranilnih vlog in posojil, ona izkazuje za leto 1908 tudi lep čisti dobiček in sicer K 769,08.

Te številke so najlepši dokaz, da je kočevska posojilnica že zdaj lep denarni zavod, na katerega smo kočevski Slovenci lahko ponosni in na katerega lahko zidamo svoje nade v boljšo bodočnost.

Ti uspehi pa naj spametujejo tudi vse Slovence na Kočevskem.

Občni zbor je tudi izvršil volitev načelnstva in nadzorstva, obžalovaje,

na pot — da se preselimo v Ljubljano. In to se mudi, kajti rokovnjaški poglavar — znan je samo z imenom Rudeči Jakob — in nihče ne ve, kaj je bil prej — se je začel ozirati po moji sestri Eleonori in treba je, da mi hitro izginemo izpred oči. Rudeči Jakob je strašen človek; če bi mu ne dali Eleonore, nas vse uniči.

Lenard je umolknil in je čakal, da zdaj izreče Evzebij svoj sklep. Toda baron Evzebij se je samo nemirno premetal po svojem ležišču in je bolesto vzdihoval.

»Torej, stric,« je končno zopet povzel Lenard, »odločite se zdaj. Naša usoda je v Vaših rokah, ali tudi Vaša usoda je nekoliko v naših rokah. V Ljubljano pridemo na vsak način, ali kot Vaši prijatelji, ali pa kot Vaši sovražniki.«

»Kaj torej zahtevaš,« je čez nekaj trenutkov vprašal baron Evzebij. »Pomisli, jaz nisem bogatin in ne morem vsega tega storiti, kar morda pričakuješ.«

»Bogati ste dovelj,« se je razhujdal Lenard, »a jaz ne zahtevam nič pretiranega, ker hočem živeti z Vami v prijateljstvu. Obljubite, da bodele nam vsem skupaj dajali dvatisoč tolarjev na leto; če bi se moji sestri omožili, izplačajte ji primerno doto in pomagajte tudi nam bratom, da se dobro oženimo. Ker pa človek ni-

da g. finančni nadkomisar Skubic ne sprejme več mesta v načelstvo, vspeh zahrbtnih denuncijantov; občni zbor mu izreče najtoplejšo zahvalo, kakor tudi trem neustrašenim kmetiskim odbornikom; delo vseh je bilo res požrtvovalno, saj je imelo načelstvo 45 sej in sta se vsakega uradnega dne vdeležila vsaj dva odbornika.

Tako se vršil prvi občni zbor kočevske posojilnice — stražili so ga orožniki. Zborovalci so se razšli z veselo zavestjo, da je kočevska posojilnica že zdaj velika gospodarska trdnjava Slovencev, katere ne premaga noben nemški naskok — posebno, ako vsi Slovenci na Kočevskem store svojo dolžnost.

Pravica je zmagala.

Fara Št. Lovrenca, kamor spada tudi narodno zavedna vas Velika Loka, je precej imovita fara in so se vsi dosedanjí šentlovrenski župniki, ko so videli, da so župljani sicer narodni, toda dobrega srca, po kratkem rogoviljenju podali in z župljani dobro shajali.

Pred štirimi leti pa je prišel mož, kateri se za vse boj briga kakor za cerkev. On kupčuje z volji, biki, jaje, upravlja znano svojo mlekarno ter le gleda kje bi se za njegovo, nikdar polno bisago, našel še kak virček »življenja«. Pri bini nas je tako odiral, da smo slednjič morali prositi za odkup in se je to, čeprav sta župnik Oblak in komisar dr. Pilshofer dolgo zavlačevala, vendar le zgodilo in so se že nekatere vasi odkupile. Ko se zaradi bire ni mogel z nami več prepirati, rodila se je v njegovi, na visokem deblu nasajeni glavi druga hudobna misel, da bi nas jezil in nam iz žepa denar jemal. Pravi namreč, da mu je župnišče premajhno, hlevi in svinjaki ravno tako prenizki, treba je vse novo napraviti.

Dr. Pilshofer, ki je celo konurenčno razpravo vodil, je res dovolil neke prezidave in da se morajo za veletržca Oblaka napraviti novi svinjaki. Vsi dopisi, kakor tudi proračun, so nemški, in ko je načelnik stavbnega komiteja zahteval, da se mu dopisuje slovenski in se mu pošlje na slovensko prestavljeni proračun, mu je dr. Pilshofer odgovoril, da naj gre vsakokrat župnika Oblaka prositi, da mu bo sproti prestavljal! To je že preveč, kaj ta dr. Pilshofer uganja z nami.

Župnik Oblak in komisar Pilshofer sta hotela na ta način z njuno nemščino čez odobren proračun po svoje zidati.

Toda star slovenski pregovor pravi: »Kadar je sila najhujša, takrat je pomoč najbližja«. In to velja tudi nam.

Župnik Oblak je bil namreč z razsodbo e. kr. okrožnega sodišča v Novem mestu z dne 31. julija 1909 obsojen zaradi hudodelstva javne nasilnosti v smislu § 81. k. z. na štiriinajst dni ječe in povračilo vseh stroškov; zagovarjal ga je odvetnik dr. P. Vencajz. Župnik Oblak je namreč pri vsej svoji veliki pameti za trgovca tudi velik nasilnež in zemlje lakomni mož. Med župniščem in ljudsko šolo je okrajna cesta in čez to cesto teče od nekdanj zraven šole gnojnice, ki pride iz Gor. Št. Lovrenca. To gnojnico je hotel župnik Oblak v spodnjem koncu zopet čez cesto zase napeljati. Načelnik okrajnega cestnega odbora Ivan Bukovec iz Mrzle luže je dobil od politične oblasti že v jeseni 1908 nalog, da mora cestni jarek pustiti čistiti in da se mora kako preprečiti, da ne bo gnojnice tekla čez cesto.

koli ne ve, kje ga smrt čaka, bo prav, da naredite takoj svojo oporoko in da v njej ne pozabite svojih najbližjih sorodnikov.«

Te zahteve so oživile ostanke enerzije, ki jih je še imel baron Evzebij. Obrnil se je naglo proti svoji mu netjaku in zarohnel:

»Kar zahtevaš, to že ni več pretirano, to je nesramno.«

»Kaj si o mojih pogojih mislite, mi je vse eno,« je brezobrazno rekel Lenard. »Rokovnjač sem in lahko prenašam take besede. A zapomnite si eno: jaz vem, da ste obogateli s tem, da ste v Trstu kupovali in prodajali rokovnjaško blago in če morajo moji bratje in moji sestri ostati v bedi in sramoti, potegnem tudi Vas v to nesrečo. Še enkrat Vam povem: rokovnjač sem in strahu ne poznam.«

Evzebij baron Benalja je padel nazaj na svoje ležišče in skoro bi se bil zopet onesvestil, tak blazen strah ga je prešinil.

»Torej,« je vprašal Lenard, ko je čul trkanje na vratih, naznanjajoče, da je prišel zdravnik.

»Storim kar zahtevaš,« je zaječal baron Evzebij ves nemogel.

»Dobro,« je dejal Lenard in je odšel brez slovesa mimo vstopivšega zdravnika iz sobe.

(Dalje prihodnjik.)

Letošnjo spomlad dal je Bukovec svojemu cestarju nalog, da vse jarke sčisti. Lavrič je čistil tudi jarek ob okrajni cesti v Št. Lovrencu z jednim pomaglačem, kar priteče ves penast župnik Oblak iz župnišča, ki je menda ravno iz kupčije prišel, ter pravi, da on ne pusti tega jarka snažiti. Ko sta mu cestarja povedala, da morata to snažiti, ker jima je načelnik zaukal in da je potrebno izsnažiti ga ter da tega dela sedaj ne smeta pustiti, začel ju je župnik zmerjati, in ko le nista hotela odnehati, zgrabil je cestarja za vrat, stresel in rekel, da gre po revolver in bo streljal. Vsled te grožnje sta se cestarja zbala in sta z delom prenehala.

Kljub temu, da je bilo hudodelstvo javne nasilnosti po § 81. k. z. popolnoma jasno, je vendar Lavrenčič župnika tožil le zaradi žaljenja časti zaradi psovavanja.

Pred razpravo zaradi žaljenja časti je zastopnik Lavričev, dr. Slane, ponudil Oblaku poravnavo, da naj plača 100 K za revne otroke in stroške. Mogočni odvetnik P. Vencajz pa je vsako poravnavo odklonil, čeprav mu je dr. Slane povedal, da je podano javno hudodelstvo in da potem ne bo več mogoče nazaj, ko bo enkrat v zapisniku popisano dejanje Oblakovo. Takoj, ko so bile priče zaslišane, je kazenski sodnik uradoma odstopil spise državnemu pravdnstvu v Novem mestu, ki je potem Oblaka tožilo.

Tako je odvetnik P. Vencajz s tem, da je vsako poravnavo zaradi žaljenja časti odklonil, spravil svojega klijenta Oblaka v ječo zaradi hudodelstva po § 81. k. z. Razprava pri e. kr. okrožnem sodišču v Novem mestu je trajala nad tri ure in so vse priče Oblakovo grožnjo potrdile, kakor tudi potrdile, da je okrajni cestar vsako leto, od kar pomni, kadar je bilo potreba, jarek izčistil, in je sodišče vzelo za dokazano, da sta cestarja pravilno postopala. Župnik Oblak se je na vse načine zvijal in hotel izgovorjeno grožnjo utajiti in celo stvar drugače zasukati, kar mu pa sodišče ni verjelo. Vedno in pri vsaki priliki se je izgovarjal, da je duhovnik, da se kot takega sploh ne more kaznovati. Za to pa je predsednik razprave pravilno in pravično pri razglasitvi sodb, pri kateri je župnik Oblak igral po svojem obrazu vse barve, povedal, da se obtoženec za svoj duhovniški plašč ne more skrivati, ker je sedaj veljavni kazenski zakonik za vse enak in tudi za duhovnike ne dela nobene izjeme.

Ker ni hotel torej škof Jeglič župnika posvariti, da naj bo miren, da naj ne nagaja, posegel je gospod bog sam vmes in ga vdaril s svojo pastirsko palico tako, da bo pomnil vse svoje življenje in nas, celo faro Št. Lovrenca, rešil človeka, ki je veliko, veliko hudega, pa prav nič dobrega storil. Vsakdo, pa naj bo liberelec ali klerikalec, pravi, da je za svoje hudobije, ki jih je v Št. Lovrencu storil, zaslužil pač večjo kazen in da je ječa štirinajst dni samo opomin od boga, da se naj poboljša.

Škof Jeglič si ga naj vzame k sebi v Ljubljano in ga naj tam uči o ponižnosti in miroljubnosti, da ne bo na novi fari, če jo bo dobil, pretepal ljudi, kakor je v Št. Lovrencu na evetno nedelje enega fanta v cerkvi s tako silo udaril, da mu je kri tekla in je najbrže usnen bobenček predrl, pa je za to plačal samo 10 K.

Bog nas varuj takih dušnih pastirjev!

Sokolski dan v Krškem.

V kratki dobi treh let se je krški »Sokol« razvil tako krepko in zasnoval svojo nalogo na tako trdno podlago, da mu je danes obstanek zagotovljen za vedno in da ni človeka, ki ne bi priznal eminentne važnosti in potrebe vrlega in delavnega društva. Že lansko leto se je sprožila misel, da si nabavi društvo prapor in dobi tako viden znak, izražajoč nalogo njegove ideje. Društvo je jelo nabirati pripevke za prapor in moramo reči v čast zavednim Krščanom, da so darovali vsi, skoro brez izjeme, večje vsote in pomagali tako do uresničenja lepe misli. Tudi vrli Videmčani niso izostali.

Dne 1. avgusta t. l. je razvil krški »Sokol« svoj prapor ob krasnem vremenu in nenavadno številni udeležbi. Krško še ni videlo tako slovesnega dne.

Kogar je zanesla pot pretekli teden mimo Krškega, je imel priliko opazovati na dolgem koncu mesta ob zeleni Savi živahno gibanje in vrvenje, ki je veljalo pripravam za primerno proslavo pomembnega dne. Pod vodstvom sokolovega staroste br. Humeka, ki je sam neumorno delal od ranega jutra do večernega mraka, se je postavljala tribuna za občinstvo, oder za godee, dva odra za predtelovadce, paviljoni, drogovi za zastave itd. Pri delu je pomagalo učiteljstvo in dijaštvo. — Paviljone so okusno ozaljšale s smrečjem gospe in gospodične iz Leskoveca, Vidma, Raj-

henburga in Krškega. V soboto zvečer, ko so bile priprave končane, je nudil veselilni prostor, ves v zelenju in zastavah krasen pogled, posebno s štajerske strani.

Na predvečer slavnostnega razviti je »Sokol« priredil serenado kumici gospe dr. Romihovi. Po serenadi se je vršil koncert na vrtni Gregoričeve gostilne. Koncerta so se udeležili tudi že v soboto došli odpotniki radovljiškega in ribniškega Sokola.

Noč je pala na zemljo in mir je legel na mesto, a marsikdo ni našel mirnega spanja v nestrpnem pričakovanju novega dne. In vstal je ta dan v vsem krasu poletnega jutra in izginila nam je vsa bojazen in vsa skrb ob pogledu na kristalnočisto nebo. Bilo je krasno vreme. Ob pol 10. je odkorakal krški Sokol na Videm k sprejemom hrvatskih bratov. Pripeljal se jih je do 180 v kroju. Sprejem je bil nad vse pristrčen. Po sprejemu je odkorakal hrvatski Sokol v Krško. Pri prehodu preko železnice so ga pozdravile pod krasnim slavlomokom videmske gospodične. Ob 11. je dospel drugi vlak od Zidanega mosta. Z njim je došla celjska župa. Starosta Humek jo je pozdravil v navdušenem govoru. Istotako vzneseno mu je odzdravil starosta celjske župe br. dr. Gvidon Serneč. Nato so odkorakale združene sokolske vrste, z godbo in prapori na čelu proti Krškemu na telovadni prostor. Zanos in navdušenje nam je zavladalo v prsih ob pogledu na mogočno četo. Neposredno pred razvitiem se je vršila skušnja za proste vaje na telovadišču.

Višek slovesnega dne je bil brez dvoma ob 1. popoldan, ko se je razvil prapor. Na telovadišču so stale sokolske vrste, pred odrom, kjer se je vršil slovesni akt, je plapolalo v lahmem vetru 9 sokolskih praporov, tribuna je bila natičeno polna občinstva, kroginkrog pa je čakala nepregledna, pestra množica vseh slojev in vsake starosti, da vidi, kako praznuje krški Sokol najlepši in najslavnejši dan svojega obstoja. Razviti se je vdeležil župan g. dr. Romih s celim novoizvoljenim naprednim občinskim odborom. Pozdravil je v krasnem govoru vse Sokolstvo in očrtal pomen in vzvišeno nalogo velike sokolske ideje. Odgovoril je tajnik »Saveza hrv. sokolskih društev« dr. Faneček s tako ognjevitim, po obliki in vsebini popolnim govorom, da je izzval gromovit, mogočen aplavz. Za njim je nazdravil mlademu krškemu Sokolu br. dr. Gvidon Serneč. Na to je govoril starosta krškega Sokola br. Humek, čigar zvečanec, sonorni glas se je kakor morskii val razlival preko nepregledne množice. In ko je ob koncu govora pozval novega praporščaka, naj mu priše, da hoče, če treba tudi s krvjo in življenjem braniti čast novega prapora, ko je z drhtečo roko potegnil črni ovoj s prapora in se je ta ponosno dvignil in zablestel pred nami v de-viško čisti, s srčno krvjo in sinjim nebom teknujoči barvi, ko so se sklonili k njemu prapori vdeleženi društev v objem in pozdrav, tedaj je zavrsalo v množici mogočno in silno, kakor vihar in z nezmernim navdušenjem je klicala in ploskala množica v pozdrav najmlajšemu sokolskemu praporu. Kumica gospa dr. Romihova je po idealnolepem govoru pripe-la na prapor prvi spominski trak. Gospodična Križmanova je izročila krasen šopek. Novi prapor je po mnenju strokovnjakov vzor sokolskega prapora. Sestoji iz svilene trobojnice, ki nosi na eni strani v zlatu vezan sokolski znak z napisom »Krško«, na drugi strani pa sokola z razpetimi peruti in ročko v krempljih. Prapor je izvršila tvrčka J. Neškudla v Jablonem na Orlici, Češko.

Po slovesnem razvitiu se je vršil pohod po mestu, kjer je z vsake hiše plapolala trobojnica. Iz vseh okenj se je vsipal na vrle Sokole dež cvetličnih šopkov in navdušeni na zdar-klici so jih spremljali skozi mesto. Pred farno cerkvijo so defilirale sokolske vrste pred prapori. Na se Sokoli razšli po mestu na kosilo. Član krškega Sokola br. Levstek je bil oskrbel, da se je razdelitev po gostilnah izvršila hitro in brez zadržkov. S postrežbo so bili zadovoljni vsi in povsod. Popoldne ob 4. se je pričela javna telovadba. Ni naš namen, da kritično ocenimo izvedbo prostih vaj in vaj na orodju — to bo storil gotovo strokovnjak na primernem mestu — a rečemo lahko, da je telovadba za mnogo, mnogo nadkrilila naše pričakovanje. Pod vodstvom načelnika celjske župe br. Smertnika, ki ima velikanski dar, da vkloni s svojim energičnim poveljevanjem svoji sugestivno volji voljo telovadcev in koncentrira njih pazljivost edino na izvajanje vaj, je vršilo nad 100 Sokolov celjske župe proste vaje s toliko precizno točnostjo, da jim je občinstvo neprestano navdušeno ploskalo. Veliko pozornost je vzbudila četica hrvatskih telovadcev, izvajajočih borilni način »boksa«. Izkazale so se zagrebške Sokolice, ki so z modrimi

kolesi z veliko točnostjo izvršile svojo nalogo. Še lepše in preciznejše so pa telovadile krške Sokolice z obroči in brez pomisleka smemo reči, da ima gđc. Ziererjeva, podnačelnica krških Sokolic, v prostih vajah najbolj izvežbano vrsto vsega slovenskega sokolstva. Vaje na orodju je izvajalo 68 telovadcev, Slovencev in Hrvatov. Želi so zaslužen priznanje. Pač si je moral marsikdo, ki je doslej imel pomilovalen nasmeš za Sokola in njegovo delo, priznati, da ni sokolska ideja prazna pena, ampak, da družji v sebi ogromnih sil in dela in energije.

Nad 3000 gledalcev je sledilo z zanimanjem vsem izvajanjem in ni štedilo s priznanjem. Po telovadbi se je razvila velika ljudska veselica. Ob paviljonih za belo in rdečevino, za pivo in sodavico, za jestvine, za kavo, šopke in razglednice se je trlo gostov, tako, da so imele gospe in gospe, ki so opravljale paviljone — bilo je v njih do 40 dam iz Krškega, Leskoveca in Rajhenburga — obilo posla, da so mogle zadostiti težavni nalogi. Vmes se je razleglo brez prenehanja krasno petje trboveljskih pevcev pod vodstvom br. Molla. Tudi celjska narodna godba pod vodstvom g. Koruna je neumorno svirala. Ob 10. zvečer so se poslovili hrvatski gostje, ob pol 12. celjska župa. Slavnosti so se vdeležili Sokoli iz Celja, Št. Jurja, Zaleca, Braslovca, Šoštanja, Maribora, Ptuja, Hrastnika, Trbovelj, Sevnice, Brežice, Ljubljane, Sv. Križa, Zagorja, Radovljice, Ribnice in Novega mesta, deloma korporativno, deloma pa za stopstvih. Bilo je vseh 500. Zagotovljeni smo, da so odnesli vsi brez izjeme v domovino krasne spomine na Krško in da je vtrdil slovesni dan i v njih i v nas namen z vedno novo energijo in z vedno večjimi silami delati za veliko vzvišeno sokolsko misel!

V. mednarodna telovadna tekma v Luksemburgu.

Tiho mestee na meji med Nemci in Francozi, kjer prebiva simpatični rod sicer nemškega pokolenja, pa francoskega mišljenja, prijazni Luksemburg je zadnje dni videl borbe od raznih strani. Na V. mednarodno telovadno tekmo so prispeli Čehi, Francozje, Belgijci, Luksemburžani, Italijani in Slovenci. Madžari so to pot izostali in tudi Nemci se niso tekme udeležili. Na zadnji tekmi, ki se je vršila o priliki petega vsesokolskega zleta v Pragi l. 1907, so dobili 1. ceno Čehi in zato je vse z napetostjo pričakovalo izida letošnjega boja.

Telovadno slavnost so v največjem številu obiskala francoska in belgijska društva, nad 50 jih je prišlo iz vsake te države. Čehi so prišli že v četrtek, Slovenci v petek in ostala društva v soboto. Na predvečer je sprejel goste na rotovžu mestni župan, pozdravil jih je s prav simpatičnimi in prijateljskimi besedami. V sicer tihem mestu je bilo živo, dolgo v noč so na trgu pred rotovžem igrala godbe in se sprehajale množice veselih ljudi.

V nedeljo 1. avgusta so se začele splošne in mednarodne tekme. Predsednik evropske zveze g. Cupe-rus iz Antverpna je v zvezi s člani razsodišča vodil predpriprave. Od Slovencev je bil v razsodišču g. Bukovnik. Žreb je odločil, da pridejo na vrsto najprej Slovenci, potem Čehi, nato Belgijci, Luksemburžani, Francozi in slednjič Italijani.

Slovenska skupina pod vodstvom dr. Murnika in češka pod vodstvom dr. Vanička sta vzbujali splošno pozornost. Predvsem so bile na programu proste vaje, ki so jih Slovenci in Čehi izvedli z elegantno eksaktnostjo. Pri prostih vajah so dosegli Čehi največ točk. Od prostih vaj so prestopili k orodjem, kjer so Slovenci in Čehi prav srečno in lepo izvajali vaje. Mislijo se je že v začetku, da bodo tudi to pot odnesli Čehi prvo ceno, a na orodju so jih Francozi nadkrilili, kajti ovladali so orodja s čudovito lahkoto. Končni uspeh smo že naznanili. Prvo ceno so sicer dobili Francozje, to pa prav nič ne zmanjšuje krasnega uspeha slovenskega Sokolstva; zmaga Čehov je lepa in slavna vkljub temu in tudi Slovenci so lahko po pravici ponosni na svoj lepi in častni uspeh. Slovenskemu Sokolstvu, ki nam je priborilo 1. avgusta v daljni tujini priznanje, velja topla in srčna zahvala vsega našega naroda. Nadaljnemu delovanju naše narodne armade kličemo iskreni Na zdar!

Kočevski napadalci pred sodiščem.

»Slovenski Narod« je že poročal o junaškem razgrajanju in razbijanju treh kočevskih junakov »Johann Janeschütz« (!), Johann Wein-

schrotta in Joseph Dürrfelda, v slovenski trgovini g. Fr. Beveca. Dne 6. julija so prišli od kočevskega sodešča, ki jih je obsodilo zaradi nesramnega napada in pretepa g. Novaka, posojilničnega tajnika in sicer Janeschütza na 5 dni, Weinschrotta na 3 in Dürrfelda na 10 dni. Mogoče so imeli premalo in so šli v par gostilnic, kjer so se, kakor izpove Kočevar Barthellme, dogovorili, da pojdejo po vizgalice, trakove za čevlje in po »eukerčke« v slovensko prodajalno g. Fr. Beveca. Na svojem pohodu so peli čez trg himno »Die Wacht am Rhein«. Najprej je vstopil v prodajalno Janeschütz in zahteval od uslužbenca Lunačka vizgalice. Lunaček mu je ponudil veliko škatljico vizgalice družbe sv. Cirila in Metoda. Janeschütz je vrgel škatljico na tla in jo potepal z besedami »das sind keine Zündhölzchen«. Nato je zopet zahteval od Lunačka »Zünder«. Mislil, da mu ni pogodil z veliko škatljico, mu je ponudil Lunaček malo, a Janeschütz jo je zopet vrgel na tla in jo pohodil. Isto je storil tudi tretjo. (V tej trgovini prodajajo samo vizgalice družbe sv. Cirila in Metoda). Ker mu Lunaček nato sploh ni hotel več postreči, je razjarjeni Janeschütz planil h kosam, jih razmetel po tleh, zagrabil eno in z zmagovitim klicem »Abzug posojilnica« udaril po šipi na vratih, jo razdrobil na kosce, ki so se razpršili v moko, riž in žito v odprtih vratah. Nato je skočil nazaj in zamahnil proti Lunačku, a kosa je priletela z ostrino na uteži, ker se je Lunaček skril pred udarcem za prodajalno mizo. Zmagoviti kočevski Ahil je zagrabil nato dvalitersko steklenico s spiritom in jo vrgel za Lunačkom, a ga ni zadela; steklenica se je razbila na črepinje. Njegova tovariša Weinschrott in Dürrfeld sta ga navduševala s heil-klici. Weinschrott pa je medtem jakko previdno odpiral predale prodajalne mize in kričal »was ist da, was ist da?«, nato je prišel k Lunačku in v naglici zaprl blagajnico. Slučajno je zapazil Janeschütz, da sta še dve šipi celi v manufakturnem oddelku; skočil je takoj tja ter jih je razbil z enim udarcem. Zunaj se je zbralo med tem več stotin občinstva, ki je dajalo junakom pogum s hajlanjem ter jim klicalo bravo. Zmage pijan je vpil Janeschütz v prodajalno: »Meldet sich niemand, ich mach eine Leiche...«. Kmalu pa se je »meldal« stražnik Kreutzmeier, ki je napovedal Janeschützu aretacijo. Dürrfeld pa je stopil pred policaja in ga vprašal, iz kakšnega vzroka da aretuje Janeschütza? Janeschütz je uporabil to priliko in jo popihal za stražnikovim hrbtom rogajoč se: »Mich wollen sie haben?«

Pri Jožefu Kreutzmeirju so si nato umivali vsi trije roke. Tu sta jih dobila »stražnik Kreutzmeier in stražnjost Melek. Janeschütz se ni hotel podati, mahal z rokami in kričal, »das giebt's für mich nicht«. Ko sta ga prijela je sunil trikrat orožnika v prsi, da mu je padla čelada z glave. Konečno so ga le uklenili z verigo, a še sedaj je suval z nogami okoli sebe in kričal »Heil und Sieg der deutschen Sprache.«

Na vprašanje predsednika g. Rizzolija, ali imajo kak ugovor ali se čutijo krive, odgovore vsi trije, da so bili »total besoffen«.

Nato je nastopilo 11 prič, ki so v bistvu izpovedale isto, kar je povedano v obtožnici ter naglašale, da obtoženci niso bili ne trezni, ne pijani. Bevečev uslužbenec Mirko Lunaček je povedal, da so hodili po konci in govorili dobro. Istotako kolega Fifnja, ki je povedal, da se niso gugal ampak hodili pokonci. Priča g. Josip Hren, finančni stražnik je izpovedal, da niso bili pijani, ampak da so bili silno razjarjeni. G. Peter Poljanček je izpovedal v istem smislu ter pristavil, da je sklepal iz njihovega ravnanja, da so se domenili. Istotako sta izpovedala Jože Hauptmann in Janko Kralj. Stražnik Kreutzmeier je naglašal, da niso bili pijani, kajti Janeschütz je tekel pravilno in dobro in Dürrfeld ga je pametno vprašal: »Aus welchen Grunde wollen sie den Janeschütz arrestieren?«

Priča orožnik Franc Molek, Marolt Elizabeta, Johann Ramor, nizarski pomočnik in Ludwig Handler, ključavničarski pomočnik so soglasno izpovedali, da napadaleci niso bili pijani.

Zagovornik dr. Ambrositsch je predlagal priče, ki bodo povedale, da so bili obtoženci »total betrunken«, ter naglašal, da ni nobena izmed zaslišanih prič spesobna, da bi odločevala o tem, so li bili pijani ali ne.

Namestnik drž. pravdnika Kočevar pl. Condenheim se je protivil temu predlogu ter predlagal obsodbo v smislu obtožbe.

Sodni dvor je spoznal vse tri obtožence krive hudodelstva javnega nasilstva po § 81. Janeschütza pa razen tega še poskusa lahke telesne poškodbe. Obsodbo priobčujemo na drugem mestu.

Posvetovanja.

Dunaj, 6. avgusta. »Corr. Austria« javlja: Posl. Glabinski je pozval voditelje vseh slovanskih in neslovanskih strank, ki so proti obstrukciji na dan 17. avgusta na sejo. Posvetovanja bodo veljala predvsem nasvetom, ki naj se predloži vladi v doseg delavnosti parlamenta in češkega dež. zbora. Govorilo se bo vsekar tudi o delni rekonstrukciji kabineta.

Rekonst. ukola kabineta.

Linec, 6. avgusta. Ker so bile razširjene vesti, da se bo rekonstrukcija kabineta izvršila v kratkem času, se je tu danes vršila konferenca nemških nacionalnih poslancev, katere se je udeležil tudi minister dr. Schreiner. Konferenca je bila strogo zaupna. Odstop ministra Hoehenburgerja na ljubo Slovenem in Čehom bi Nemci smatrali za casus belli.

Persekucija češkega tiska

Dunaj, 6. avgusta. Na ukaz trgovinskega ministra dr. Weiskirchnerja je prišla včeraj zvečer v tiskarno češkega »Videňskega denika« magistratna komisija 15 članov in je zapečatila vse stroje. Strojila je to, ker stroji baje rušijo mir prebivalcev sosednjih hiš. Pred češko tiskarno je bila v ravno istih prostorih celo vrsto let nemška tiskarna s šestimi velikimi stroji. Imenovani list bo utrpel zgubo par tisočakov; seveda so se storili takoj koraki, da se ta nezaslišana persekucija češkega tiska na Dunaju onemogoči.

Ceška socialna demokracija.

Praga, 6. avgusta. Za svoj letošnji veliki shod pripravlja češka socialna demokracija obnovev svojega narodnostnega programa. Referent predlaga ta-le program: spreminitev Cislajtanije v federalističnem smislu na podlagi narodnostne avtonomije v smislu personalnega principa in sicer za narodnostne in kulturne stvari. Vsak narod naj v teh stvareh tvori enotno pravno organizacijo z lastnim parlamentom, samostojnimi prejemki zakonitega izvirja in samostojno vlado. Za ostale stroke državne uprave se predlaga program avtonomizacije, decentralizacije in demokratizacije. — Vprašanje je, kakšno stališče bo zavzela k temu programu nemška socialna demokracija.

Bosenski deželni statut

Dunaj, 6. avgusta. Drž. finančno ministrstvo je pred nekaj meseci predložilo ministrskemu predsedstvu načrt bosenskega deželnega statuta. Predsedstvo je zahtevalo nekatere spremembe in pojasnila. Te dni je dobilo revidirani načrt.

Carjevo potovanje

Berolin, 6. avgusta. »Nordd. allgem. Zeitung« piše: Ruski car, ki pluje na povratku iz Anglije s svojo visoko soprogo skozi Cesar Viljemov kanal, se sreča jutri s cesarjem in kraljem. Prijateljski odnosi, ki vladajo med obema vladarjema, bodo našli v tem sestanku zopetnega odmeva. Vključ osebne in intimne namene značaju se vendar ta sestanek naslanja na dogodke v Cherbourgu in Cowesu.

Specija, 6. avgusta. Sestanek carja in kralja bo v septembru ob Adriji. Prisoten bo tudi črnogorski knez.

Kreta

Solon, 6. avgusta. Zaradi neodločnosti vlade v kretskem vprašanju so nastali nemiri v raznih mestih.

Carigrad, 6. avgusta. Od oficijelne strani se naznanja, da je neka evropska veselila predlagala, naj se cela grško-turška sporna zadeva in s tem tudi kretsko vprašanje prinese pred razsodišče v Haagu.

Paris, 6. avgusta. Zastopniki vlasti so storili pri kretski vladi korake, da dobe pritrdilo k sledečim zahtevam: 1. Grška zastava se ne sme izobešati na preveč vidnih krajih. 2. Deputacije ne smejo na Grško. 3. Dokler je kretsko vprašanje in suspenso se ne sme najvišje sodišče v Atenah baviti s kasacijo kretskih razsodb. Kretska vlada je tem zahtevam pritrdila, drugi samo pod pogojem, da ne bo na Grškem nobenih volitev. Glede zastav je vlada izjavila, da imajo Krečani pravico izobešati zastave, ki jim ugajajo.

Španija.

Melilla.

Paris, 6. avgusta. »Echo de Paris« javlja iz Maroka, da v Melili primanjkuje vode, ker so Maročani pretrgali vodovodne cevi. Položaj za Špance je zelo nevaren. Boje se, da izbruhne epidemija.

„Veletzdajniški“ proces v Zagrebu.

Pri včerajšnji razpravi je sodišče zaslišalo še 12 prič, ki jih je povabil predsednik Trabacchia sam. Vse izpovedi teh prič so brez vsakega pomena, zakaj niti eden izmed njih ni mogel povedati ničesar pozitivnega. Nato je dobil besedo zagovornik dr. Hinković, da stavi in utemelji svoje predloge.

Dr. Hinković je rekel med drugim: Nastić je trdil, da je Milan Vasić generalštabni častnik, a to za to, da bi mu dal večjo važnost. Zatrjeval je tudi, da je bil Vasić na predlog Milana Pribečevića sprejet v »Slovenski Jug« ter mu poverjena naloga, da gre v Dubrovnik ter se tam informira o dislokaciji avstrijske vojske. Vasić pa je dejansko odšel v Dubrovnik samo radi svojega zdravlja. To bodo izpričali zdravniki, ki so mu nasvetovali Dubrovnik kot zdravilišče. Predlagam, naj se zaslišijo ti zdravniki, kakor tudi dr. Miha Pattin v Dubrovniku, ki je Vasića preiskal.

Nastić je nadalje zatrjeval, da ga je revolucionarna organizacija poslala v Kragujevac, da se nauči fabricirati bombe. V tem poslu sta ga baje poučevala mojster Stanojević in Miloje Gojaković. Predlagam, da se zaslišijo kot priče lastnik hotela »Takovo« v Kragujevcu, kjer je Nastić prenočeval, major Miodrag Vasić, mojster Milčević, polkovnik Vučković, Miloje Gojaković in Stefa-nović, to so vse osebe, ki so baje Nastića učile fabricirati bombe. Nadalje predlagam za priče Vojislava Solo in Radulovića iz Mostara ter policijskega šefa iz Zemuna Zigo Maravića. — Po polurnem odmoru je dr. Hinković zopet dobil besedo, da stavi nadaljne predloge.

Predlagal je, naj se zaslišijo kot svedoki: 1. Sreten Protić, ki bo izpričal, da mu je Nastić 100 K mesečno dal, ako nese bombe na Cetinje; 2. črnogorski ministrski pred-sednik dr. Tomanović, da izpove glede interviua v novosadskem »Braniku«; 3. Kosta Mandić, ki bo pričal o svojem občevanju z Nastićem; 4. stenografi s cetinjskega procesa, ki bodo izpričali, da je imel Nastić svoje izpovedi napisane in da jo je enostavno čital s papirja in 5. Oton Kraus, glavni urednik »Agramer Tagblatta«, katerega je Nastić prosil, naj ga seznani z urednikom »Srbobrana« in kateremu je priznal, da je dobival za politične usluge denar od črnogorske vlade.

Dopisi.

Iz Lesea. V zadnjem času se je pojavila misel napraviti na Gorenjskem električno centralo, katere bi omrežila celo Gorenjsko in tudi Ljubljano. Razni občinski zastopi so v ta namen že votirali velike svote kot deleže, med njimi na pr. občinski odbor v Leseah naravnost ogromno vsoto 40.000 K. Mislile so te občine, da bodo potem vlekile velike provizije in masne dohodke; mi pa o tem zelo dvomimo, kajti električna žica bi oddajala svoje sile seveda za drag denar, toda teško, če se bo našlo dovolj odjemalcev. Kmetiški stan propada vedno bolj, in električna razsvetljava, in naj bi bila tudi poceni, nikakor ni prilična za našega kmeta. Industrialnih podjetij, ki se nimajo elektrike pa tudi ni toliko, da bi se splašalo delati zanje električno centralo z ogromnimi stroški. Sanjalo se je sicer nekaterim glavam, da se bo dalo dobiti državno in deželno podporo, niso pa pomislili, da se take podpore dajejo iz melioracijskih fondov le za poljedelske in dobrodnele naprave; elektrika pa se ne prišteva niti k prvim niti k drugim. In dežela sama si bo pač tudi desetkrat premislila, preden bo vzela v svojo upravo tako električno centralo. Od deželnega odbora razglašen projekt je prizadetim kar zaprlo, kajti tako ogromnih stroškov niso pričakovali; mislili so, da se bo vse dalo opraviti s par stotisočaki. Upamo, da jih bo to streznilo in da je stvar s tem zapečatena. Tisti občinski odbori pa, ki so se vmešavali v akcijo, so spet za eno blamažo bogatejši in zaslužili bi temeljito nezaupnico svojih volilcev. Kakor rečeno votiral je tudi obč. odbor v Leseah visoko vsoto za to stvar, toda dotični sklep ni bil po predpisih obč. reda razglašen ne na obč. tabli in tudi ne pred cerkvijo. Zato se ta sklep sploh ne more smatrati veljavnim. Mnogo potov se je napravilo že v tej zadevi, vsi so bili brezuspešni, brezplačni pa najbrže niso bili vsi; in tiste stroške naj poravnajo slavni občinski odborniki sami iz svoje-ga žepa. To odločno zahtevamo!

Slovinci, kupujte vizgalice v korist družbe sv. Cirila in Metoda!

Vabilo XXIV. redno veliko skupščino „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani v nedeljo, 8. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne

na Jesenicah
(v hiši gosp. Antona Trevna na Savi štev. 16).

SPORED:

1. Nagovor prvomestnika.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Poročilo nadzornštva.
5. Volitev članov v družbeno vodstvo.¹⁾
6. Volitev nadzornštva (5 članov).²⁾
7. Volitev razsodništva (5 članov).³⁾
8. Izprememba pravil.
9. Slučajnosti.

Vodstvo „Družbe sv. Cirila in Metoda“
v Ljubljani, 17. julija 1909.

¹⁾ Iz vodstva let s izstopijo gg.: Aleksander Hudovernik, dr. Ivan Svetina, Ivan Vrhovnik.

V odboru pa še ostani jo gg.: Andrej Seneković (prvomestnik) dr. Dragotin Bleiweis vitez Trstenški, Fr. Črnogaj, dr. Ernest Derezi, Gregor Einspieler, dr. Ivan Mrhar, Fr. Pahernik, Luka Svetec, dr. Gregor Žerjav.

²⁾ V nadzorništvu so bili gg.: dr. Fran Ilesič, dr. Danilo Majaron, dr. Ferdo Müller, dr. Vladimir Ravnihar, Ivan Scheinggg.

³⁾ V razsodništvu so bili gg.: Jakob Kogej, Matej Ražun, K. Savnik, dr. Fr. Tekavčič, dr. Karel Triller.

DOSTAVEK: 1. Po prihodu skupščinarjev na Jesenice bo sproved na Savi, kjer se vrši zborovanje v hiši g. Antona Trevna št. 16.

2. Ob treh popoldne bo ljudska veselica pri gosp. Višnarju, ki jo priredita domači podružnici s sporedom:

- a) javna telovadba „Sokola“,
- b) srečolov,
- c) šaljiva pošta,
- d) prosta zabava.

Skupni obed bo pripravljen v gostilni g. Jakoba Mesarja na Jesenicah, cena 1 K 50 v za osebo; udeleženci naj se za to priglasijo do 1. avgusta pri gostilničarju samem, ali pri podružnici družbe sv. Cirila in Metoda na Jesenicah. Obed se bo dobil tudi v duhu narodnih gostiln, posebno pri gosp. Trevnu na Savi, na „Pošti“, pri „Sokolu“, v gostilni V. Šnarjevi in Hrovatovi na Jesenicah. Cena navadnemu kosilo 80 v, na razpologo pa bodo še druga jedla. Kdor hoče, da dobi tu pripravljene obed, naj se oglasi do 1. avgusta pri navedenih gostilničarjih.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. avgusta.

+ **Klerikalci za slovenskega kmeta.** Klerikalci naglašajo vedno in vedno v časopisih in na shodih, da jih v vsem njihovem delovanju vodi ljubezen do slovenskega kmeta in skrb za njega blagor. Zgolj, da varujejo gospodarske koristi slovenskega kmeta, tako pripovedujejo svojim vernim ovčicam, so se klerikalni poslanci v državnem zboru uprli trgovinskim pogodbam z balkanskimi državami, da bi s tem preprečili, da se odpro meje naše države tuji živini. S tem so dosegli, tako zatrjujejo na vsa usta, da cene domače živine niso padle, marveč še celo poskočile. Vse te bajke seveda naše nepoučeno kmetско ljudstvo klerikalcem verjame ter jih vsed tega smatra za velike svoje dobrotnike in osrečevalce. Kako grdo se jim da voditi za nos! Dokazano je namreč, da je vse to klerikalno govoričenje samo pesek v oči in navadno sleparstvo. Da se nam ne bo očitalo, da samo sumično, navajamo ta konkreten dokaz, kako nesramno varajo klerikalci našega kmeta. V Ljubljani obstoji, kakor je znano, klerikalna »Gospodarska zveza«, ki se peča z najraznovrstnejšimi kupčijami. Ta »Gospodarska zveza« je prevzela med drugimi kupčijami tudi nabavo volov za Pulj. Človek, ki čita klerikalne liste in posluša na shodih klerikalne poslance, bi sodil, da kupuje »Gospodarska zveza« potrebno živino od prvega do zadnjega repa doma, da s tem podpre domačo živinorejo in domače kmetovalce. Kaj še! Ali veste kje kupuje klerikalna »Gospodarska zveza« živino, ki jo dobavlja za Pulj? Na Ogrskem! Kdor tega ne verjame, naj pride v Ljubljano. V hlevih pri »Bavarskem dvoru« bo videl ogrske vole z dolgimi rogovi, ki jih klerikalna »Gospodarska zveza« dobiva teden za tednom z Ogrskega in jih pošilja potem v Pulj! In vendar imamo pri nas doma mnogo lepe živine, ki bi jo naš kmet prav rad prodal za razmeroma nizko ceno, toda klerikalni mogotci se za to domačo živino ne brigajo in raje kupujejo vole za drag denar na tujem. — Takšna je ljubezen naših klerikalcev

do slovenskega kmeta v pravi luči. Z jezikom se kmetu prilizujejo in se mu hlinijo za največje prijatelje, v dejanju pa so mu najhujši nasprotniki in škodljivci, ki mu niti tega ne privoščijo, kar bi mu lahko sami dali. Ali je potem verjeti, da bi se ti ljudje potovali za kmetске koristi na Dunaju? Kdor ima še količkaj možganov v glavi, tega ne bo verjel. Čas bi že bil, da bi že tudi naše ubogo kmetско ljudstvo spoznalo klerikalce, kako nesramno ga varajo in vodijo za nos, ter jim pokazalo vrata.

+ **Obsodba kočevskih tolovajev.** Okrožno sodišče v Novem mestu je obsodilo Janeschütza na 8 mesecev, Dürrfelda na 6 mesecev in Weinschrotta na 5 mesecev teške ječe, poostrene vsak masec s postom in trdnim ležiščem. Zagovornik dr. Ambrositsch je vložil proti obsodbi ničnostno pritožbo ter predlagal naj obsojenci izpuste iz zapor. Sodišče je ugodilo temu predlogu pod pogojem, da položijo zagovornik za Janeschütza 400 K, za Weinschrotta 300 kron in za Dürrfelda 200 K kavejce. Obsodbo moramo imenovati skrajno milo, ako jo primerjamo z obsodbami, ki jih je izreklo ljubljansko sodišče proti ljubljanskim demonstrantom v septembrskih dneh. Ljubljanskim obtožencem se ni dokazalo ali ničesar ali pa sama na sebi povsem nedolžna dejanja, a vendar so bili obsojeni v več mesečno ječo, a kočevski tolovaji so bili dogovorjeni, so demolirali vso prodajalno, so nesvarno pretili, žalili stražo in se upirali javnim organom itd., toda vkljub temu so dobili v izterjavo za zločinom naravnost minimalno kaznen 5 do 8 mesecev! Ima pač pravica zavezane oči!

+ **Definitivni rezultat IV. mejnarodne telovadne tekme v Luksemburgu.** Iz Pariza nam pišejo slovenski Sokoli: Definitivni rezultat tekme je ta-le: Francozi so dosegli 949-50 točk, Čehi 940-50, Italijani 925-25, Belgijci 890, Slovenci 851-50 in Luksemburžani 820. To, da so mogli Slovenci vzprico skromnih sredstev le malo časa skupaj trenirati tek in pa mala neugoda pri plezanju, je porinila Slovence na peto mesto. Klub temu pa je tudi ta uspeh jako časten, kajti Slovenci so zaostali za Francozi samo za 98 točk, Čehi 89, Italijani 73-75, Belgijci 39-50, kar je pri velikem številu doseženih točk 1010 zelo majhna diferena. Nasproti uspehu pri III. tekmi v Pragi značilno naravnost presenetljiv napredek. Takrat je slovenska vrsta zaostala za češko za 180 točk, francozsko 151-75, Belgijsko 101 in luksemburško 175-0. V Pragi so Slovenci premagali Madžare, sedaj pa Luksemburžane za 31 točk — toraj že drugo narodnost. Pri prostih vajah smo dobili 283-75, samo 4 1/2 točke manj nego Francozi, mojstri v teh vajah; in samo dobili 18 manj nego vse dosežene (302) Lah: 288, kakor Francozi, Čehi 290 (najboljši) Belg. 284-25, samo pol točke več nego mi, Luksemburžani 267. — Na drugo smo tretji pred Lah, Belgijci in Luksemburžani, samo za 8 točk za Čehi, 16 za Francozi. — Na bradlji smo četrti pred Belgijci in Luksemburžani. — V skoku smo dosegli samo pet manj nego vse. Samo tek, ki smo ga premalo časa trenirali, in plezanje, kjer smo imeli veliko smolo, nas je v splošnem porinilo na peto mesto. Kot darilo so dobili Slovenci krasno bronasto soho, predstavljajočo »Delos« (Rancoulet: Le Travail). Za znamenitost te tekme in nje izredno težkost naj priča dejstvo, da so se Holandi in zlasti Angleži izrečno izjavili, da se tekme ne morejo vdeležiti, ker so vaje preteške. V takem položaju je že bila možnost vdeležiti se tekme slovenskemu sokolstvu na veliko čast, doseženi uspeh pa tem večji in pomembnejši.

+ **Za kratek čas.** Še poldrugi mesec in začela se bo volilna borba na Goriškem. Klerikalci se že pripravljajo na volitve. Sicer divja med njimi samimi hud spor, staro in novostrujarji so si v laseh, toda to nič ne de, o pavem času že nastopi goriški knez nadškof, sam novostrujar in sflika s svojo mogočno besedo klerikalno stranko v eno celoto in naj traja potem ta celota makari samo en mesec, ko se vrše volitve v deželni zbor. Vsak dan prihajajo z dežele duhovniki v mesto po informacije, novostrujarji v »Slovansko krščansko-socijano zvezo«, novostrujarji k svojem staremu voditelju dr. Gregorčiču, v klerikalno tiskarno. Vse je nekam nejasno. Govori se o koncesijah starostrujarjev napram novostrujarjem. Vse tava v temnem. In kakor zažari svetla raketa sredi temne noči, tako je posija v to občo zmedenost klerikalne stranke nasvet iz peresa klerikanega dopisnika v goriški »Primorski list«. Ta dopisnik nasvetuje popolnoma resno, v uvodnem članku namreč in ne mogoče v koticu za smešnice, naj se zapro naprednjaki v svoje hiše, potem se bo že videlo, kdo zmaga. Kako lepa in enostavna rešitev dolgoletnega boja med klerikalno in napredno stranko! —

Škoda, da gor. naprednjaki nimajo smisla za take dobrohotne nasvete in za tak humor! Kakor se čuje namreč, se ne mislijo naprednjaki zapreti v svoje hiše iz enostavnega razloga, ker nimajo vsi naprednjaki svojih hiš, pač pa se vsi udeležijo volilne borbe. Ta nasvet pa kaže, da še ni izginil iz našega naroda zdrav humor in še posebno v tem resnem, nepoetičnem predvolilnem času, rekli bi skoraj, da je ta nasvet prvi mastni in dobro prežgani ocvirek na dolgočasnem volilnem soku.

— Italijansko časopisje v Trstu. Po zadnjih deželnohorskkih volitvah je veljal Trst v očeh vseh Italijanov in njih časopisja kot nepremagljiva italijanska trdnjava, kot največje mesto ob Adriji, kjer je osredotočena kultura, politična in ekonomska moč avstrijskega Italijanstva. Slovencev do predzadnjih dni listi v kraljestvu ne le da niso upoštevali, temveč jih niti ne omenjali, ker se jim to nekako ni vredno zdelo. — Ako pa je kdaj slučajno kak italijanski list imenoval tržaške Slovence, jih je omenjal le kot narod — dekel in hlapcev. Tako je bilo temu do pred nedolgo. Vse drugače se je pa stvar zasukala od časa zadnjih volitev. — Te volitve — temu se ne da oporekati — so prinesle ne le primorskim, temveč tudi Italijanem v kraljestvu glede fakičnih ugroženosti razmer v Trstu, toliko razočaranja, da se vrše od tedaj neprenehoma časnikiarske polemike v dolgih člankih in razpravah, pod kojimi se navadno podpisujejo črtni politiki in važni časniki. — Polemike se vrše posebno med socialdemokratskimi in tem bližnjimi na eni in med italijansko-nacionalističnimi ter liberalnimi listi in njih privrženci na drugi strani. Prvi očita in dokazujejo italijanskim tržaškim šovinistom, da so edino le oni krivi — ker neprenehoma zasramujejo in pikajo Slovence — njih napredovanju in bojevitosti. — Drugi zopet odgovarjajo, da so tržaški socialdemokratje premalo italijansko narodni (!!!) in da Slovenci največ zato napredujejo, ker tržaški socialisti premalo gredo v nacionalnem oziru z italijanskimi nacionalisti roko v roki. Glavno, kar nas v teh polemikah zanima, je, da oboji priznava veliki napredek, živavost in delavnost tržaških Slovencev, kateri so danes stalna nevarnost za obstoj italijanstva v Trstu. »Piccolo« te polemike v regnikolskih listih niso nič kaj povolji, zato pravi, da jih sedaj registrira po dolžnosti — kronistov. — »E pur si muove« — pa ako mi to ni prav — »Piccolo«.

— Pagninijeva nova stranka. Bivši tržaški državni poslanec in »odrug« Silvio Pagnini je — kakor je bilo uganiti — ustanovil društvo pod imenom: »Camera del lavoro« (delavska zbornica). Tendencija tega društva je prilično ista, kot ona slovenske »Narodne delavske organizacije«. Namen Pagninija je, združiti v svoji organizaciji vsa različna delavska društva. Pravila te »zbornice« se glase, da se ne bo pečala ne s političnimi (!!!) in ne s verskimi problemi. — Vsak član mora spoštovati vsako politiko, narodno in versko prepričanje. Istotako zamore postati član »delavske zbornice« vsakdo, brez ozira na narodnost, politično prepričanje in vero. — Kakor se vidi, bi se Veleitalijani Pagnini niti Slovencev ne branili v svojo »delavsko zbornico«. — Mislimo pa, da se ne znajde niti eden slovenski delavec, ki bi šel politično tlačniti — Pagniniju.

— »Piccolo« — glasilo italijanskega vojnega ministristva? Pišejo nam iz Trsta: »Piccolo« od minulega četrtka priobčuje poziv vojaškega poveljstva v Vidnu, kjer se pozivlje regnicole — italijanske rezerviste za dan 8. avgusta na velike orožne vaje, ki se imajo vršiti ob avstrijski meji. — Poziv našteva etnike rezervistov in krdele, h katerim imajo rezervisti odrediti. Karakteristično je, da je »Piccolo« takoj pripravljen objavljati pozive italijanske vojaške oblasti, medtem, ko se avstrijskih vojakov spominja le tedaj, ko je napasti in obkroževati posumnika, ako se je leta branil ponočnih napadov italijanskih fanatikov in regnicolskih banditov. Sicer pa nimamo mi prav nič proti temu, ako »Piccolo« pozivlja regnicole k italijanskim orožnim vajam. — Želeli bi prav iz srca, da odide prav mnogo mnogo teh polentarjev preko meje in da se ne vrnejo nikdar več v Avstrijo, ali vsaj ne v Trst.

— Nadomestna volitev v Trstu. Notranje ministristvo je odredilo, da se ima vršiti nadomestna volitev mesto odstopivšega državnohorskkega poslanca Pagninija za III. mestni volilni okraj v Trstu, ki obsega staro Mitnico in Kjadin, — dne 14. novembra t. l., a eventualna ožja volitev dne 21. novembra.

— Mestni svet tržaški. V ponedeljek ob 11. predpoldne se sestane k svoji prvi seji novoizvoljeni mestni svet tržaški. — Na dnevnem redu bo izvolitev župana, dveh podžupanov in mestne delegacije.

— Drugi sestanek slovenskih svobodomislecev se vrši dne 5. septembra t. l. v Ljubljani s sledečim vzporedom: 1. Ing. C. Jekovec: Morala Svobodne Misli. 2. Ing. C. Lotrič: Razmerje Svobodne Misli k političnim strankam; organizacija slovenske sekcije. 3. Phil. C. Lah: Svobodna šola. 4. Ing. C. Kisovec: Jugoslovanski krematorij. 5. Slučajnosti. — Somišljeniki, zlasti cenjeni žaupniki, naj se tega zborovanja gotovo udeležijo.

— Iz šolske službe. Deželni šolski svet je dovolil, da poučuje na drž. viš. realki v Ljubljani matematiko in fiziko tudi v šolskem l. 1909/10 bivši suplent Adolf Flooh. Dalje je dovolil učitelju na deški ljudski šoli v Kamniku g. Emilu Adamiču, ki je imenovan za učitelja na Ciril-Metodovi šoli v Trstu izstop iz deželne ljudskošolske zveze in sicer z koncem tega meseca.

— Za »Družbo sv. Cirila in Metoda« nam je poslal gosp. Fran Semrov 20 K kot čisti dobiček otroške veselice, ki se je vršila prejšnjo nedeljo v Hotedršici na vrtu ge. Albrehtove. Še bolj kot lep gneten uspeh nas mora vsekakor razveseliti dejstvo, da so 12–14 letne deklice Tončka Kovčeta, Tončka Albrehtova in Julka Kavčičeva sklenile, prirediti v zvezi z dečki - Sokoli veselico v korist naše vseslovenske družbe. Lep je bil nastop 8–13letnih dečkov, ki so lepo izvajali vaje najprvo v korakanju, potem pa neverjetno spretno tudi na drogu pod odločnim vodstvom njih 12letnega starostnega Francelja Albrehta. Divili so se njih nastopu domačini in Logačani. — Ob tej priliki pa se je tudi jasno pokazala klerikalna vzgoja mladine. Prišli so namreč klerikalni otroci ter začeli metati polena in kamenje na vrt, tako da so ubili celo šipo v oknu vrhne loptice, poleg katere se je vršila veselica. Ne bomo se bavili dalje, pribijemo samo to, da lep bo sad take vzgoje, lep plod neprestanega hujkanja, ko se že mladini veeplja srd in sovraštvo do tega, kar je narodno, do tega, kar bi moralo biti tudi onih, ki odločujejo pri zgolji, sveto! Klerikalni voditelji! glejte, že poganjati plod vaše vzgoje: surovost in sovraštvo že pri nedoraslih otrocih, česar ne morete več tajiti! — Ve pa, narodne deklice in dečki »Sokoli«, le stopajte nevtrasteno naprej, odgovorite surovim napadom z olikanim nastopanjem ter s skorajšnjo prireditvijo druge veselice za našo »Ciril-Metodovo družbo«.

— Ciril in Metodov čaj v zavrtkih v korist družbe sv. Cirila in Metoda je založila »Prva slovenska založba čaja in ruma v Ljubljani«. Ker ima Ciril in Metodova družba od tega čaja izredno lep dohodek in je tudi blago prav izobno, apelujemo na slovensko občinstvo, da kupuje in zahteva povsod le »Ciril in Metodov čaj«. Dobiva se večinoma že v vseh trgovinah, vendar so pa še trgovci, ki ga do danes še nimajo v zalogi; vsakega narodnega trgovca veže torej sveta dolžnost, da si ga takoj naroči. Več glej inserat.

— »Sokol« v Št. Vidu nad Ljubljano, priredi jutri 8. avgusta javno telovadbo in veliko ljudsko veselico z bogatim vzporedom. Priprave so naravnost velike! Ob cesti pozdravljajo prišlece visoki mlaji in krasni slavaloki. Vse je praznično oblečeno in vse naznanja, da se godi nekaj posebnega. In res, glej, prvič stopajo jutri Sokoli na šentviška tla! Pomemben je ta dan za Št. Vid, pomemben za naše ljudstvo, ki se le malo zanima za Sokolstvo. Zato pa pokažimo, da je edino Sokolstvo prava pot, ki nas dovede do zaželenih ciljev. Naj vam bo torej posebno vam Ljubljancem pri srcu Sokol v Št. Vidu in pokažite s svojim posetom, da sočustvujete z nami. Pomagajte nam, zakaj, če pomagate, pomagate tudi ljudstvu, ki leži v blatu klerikalne zaslepljenosti! Vsi torej v objem šentviškega Sokola! Za zabavo je preskrbljeno! Paviljoni za pivo, vino, jestvine in drugo so okusno okrašeni in pod spretnim vodstvom šentviških dam. Kdor si bo želel cvetic, jih bo našel v Aljaževem stolpu. Poleg Goričanske godbe bo tudi posebna godba za ples na prostornem plesišču na prostem! Tudi bogati dobitki bodo marsikoga razvedrili; kratko, veselja in zabave bo dovolj in gotovo bo vsakdo odnesel sladke spomine na Št. Vid. Torej Ljubljancem, vi, ki ste nam še vedno pokazali simpatije, do nas, pokažite isto tudi jutri, ko je dan za nas tem pomembnejši, ko se nam gre zato, da prinesemo nevednemu ljudstvu luč resnice in spoznanja. Šentviški Sokol Na zdar!

— Telovadno društvo »Sokol I.« v Ljubljani vabi še enkrat vse svoje člane in njih cenjene rodbine, da z veliko udeležbo pokažejo simpatije do bratskega društva v Št. Vidu. Oni bratje, ki se udeležijo slavnosti v kroju naj se zberejo jutri ob polu 1 uri popoldne pred društvenimi prostori. Od tu odkorakamo točno ob tri četrt

na 1 uro na zbirališče v Šiški. Vsi v Št. Vid! Na zdar!

— Telov. društvo »Sokol II.« v Ljubljani se udeležijo jutrišnje slavnosti bratskega društva »Sokol« v Št. Vidu korporativno v kroju. Bratje, vsi vemo kako mu je težko delo, toda on se ne ustraši, temveč koraka po začrtani poti. Pokažimo mu jutri, da vemo ceniti njegovo delo s tem, da se vsi udeležimo njegove slavnosti. Zbirališče ob polu 1 uri pred društveno telovadnico na Cojzovi cesti. Odhod točno ob tri četrt na 1 uro. Na zdar!

— Onim, ki nameravajo v Št. Vid dajemo navodila: Lahko pridete skupno z ljubljanskimi bratskimi društvi, ki odhajajo skupno izpred »Narodnega doma« ob 1 uri popoldne. Vsled ugodne železniške zveze pa se pripeljete tudi lahko s popoldanskim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob en četrt na 4. Toliko Ljubljancem, Gorenjcem pa, ki ne pridejo z gorenjskimi bratskimi društvi dopoldne ob 11 uri, pridejo lahko ob pravem času tudi s popoldanskim vlakom!

— Sprejem »Sokolov«, vračajočih se iz Luksenburga, bo danes ob pol 9. zvečer.

— Slavno občinstvo opozarjamo, da se posebnih vabil na veselico narodnega delavstva ne bo razpošiljalo. Priloga »Slovenskemu Narodu« je smatrati kot povabilo vsakomur, ki jo dobi v roke. »Tabor Nar. Delavstva« se je v 10.000 izvodih razdelil med meščanstvom in na deželo, popolnoma brezplačno, tako da ga vsakdo lahko dobi. Udeležba in zabava bo seveda najboljša!!

— Razstava slovenskih umetnikov. Ta teden ste bili kupljeni zopet 2 sliki in sicer: Iv. Vavpotič »Jez« in I. Klemenčič »Večer na morju«. Vse skupaj se je do zdaj prodalo 12 umetovrov.

— Vest o sestankih na Osojah po natančnejših poizvedbah ne odgovarja resnici, kar tem potom konstatujemo.

— Popravek. Pri večeršnjem poročilu o občnem zboru pomočniškega odbora gremija trgovcev v Ljubljani se je vrnila neljuba pomota. Glasiti se mora mesto pom. odbor trg. društva »Merkur«, kar je napačno, pravilno: Pomočniški odbor gremija trgovcev v Ljubljani.

— Krajevni imenik v roke! Nedavno je neki slov. dnevnik klical urednikom hrvaških listov, naj vzamejo krajevni imenik v roke, da ne bodo prinašali za naša lepa krajevna imena nemških spak. Ta poziv velja tudi »Narodnemu dnevniku« v Celju, ki je kmalu nato poročal, da je pri Krškem utonila neka deklica iz »Haselbacha. Za Boga, ne prodajate nam našega slovenskega Leskovca!

— Narodna hiša v Dobu, ki je dala ondotni novi podružnici kar tri ustanovitve, je znana obitelj Vilarjeva, ne pa Kilar, kakor jo je napravil tiskarski škrt.

— Nova Ciril-Metodova podružnica se ustanovi kmalu za Mengeš in okolico.

— Na Polici pri Grosupljem grade novo cerkev. Kmetje lomijo za cerkev kamenje. Ako so se podvrgli temu delu prostovoljno ali prisiljeno, ne maramo raziskovati. Te dni se je pri lomljenju kamenja ponesrečil neki kmet. Skala mu je zmečkala in zlomila nogo. Pripeljali so ga v tukajšnjo bolnico. Revez je v največji bedi, rodbina doma pa strada. Ali bi ne bilo potrebno, da bi zavaroval župnik vse one kmete, ki delajo pri cerkveni zgradbi, proti nezgodam? Ako mora vsak drugi imeti svoje delavce zavarovane proti nezgodam, potem bi jih pač moral imeti tudi poliški župnik. Ali ne veljajo zakoni tudi za duhovnike?

— Iz Šmartna pri Litiji nam pišejo: Naša Kmeška hranilnica in posojilnica je imela ob koncu leta 1908 denarnega prometa 566.065 K 09 v. čistega dobička 1.140 K 12 v. L. 1907 čistega dobička 886 K 05 v. L. 1908 imamo rezervnega zaklada 2.030 K 95 v. Posojilnica obstoji od 30. avgusta 1906. Konec junija t. l. je bilo prometa 294.321 K 95 v. a 31. julija t. l. 419.587 K 45 v. Nič ne pomaga, če tudi nasprotna posojilnica na razne, prav »lepe« načine ljudi, kateri nameravajo pri nas svoj denar vložiti, lovi in odvrača, češ, da je naša posojilnica nemčurška itd.

— Hvalevredna narodna požrtvovalnost za našo obrambno družbo sv. Cirila in Metoda je doma v Sodražici, kjer imate ribniški podružnici do 60 člane. Zato je prav, da dobi tako zavredna občina lastno podružnico. V občini deluje prav pridno 11 nabiralnikov, ki dajo družbi na leto več dohodkov kot marsikatero mesto. Duša tako zglednemu narodnemu delu je poštni pristav v pok. g. Pogorelec, ki posveča vse življenje naši važni družbi. Slava mu!

— Upravni odbor kamniškega »Društvenega doma« se najiskrenejše zahvaljuje vsem častitim damam in gospodom, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da je veselica dne 1. t. m. na razmeroma malem prostoru vrgla

našemu domu na korist čistega dobička nad 644 K.

— »Sudmarki« je iztrgal iz krempeljev gostilno v Zbelovem pri Poljčanah tik tovarne za stole gosp. Ivan Lovšin iz Lušja pri Ribnici, ki je kupil to važno postojanko za 10.000 K.

— Iz Leseca nam piše g. Legat, da gostje v njegovi gostilni preteklo nedelje niso izživali, še manj pa, da bi kričali »heile«.

— Sokolski zlet v Trziču. 15. vel. srpan bo za Trzič velik dan. Ta dan je namreč izlet gorenjskih sokolskih društev, ki bodo v gorenjski župi, ki se snuje. Zbero se tudi ženski oddelki in naraščajo telovadnega društva. Druga bratska društva bodo poslala svoje zastopnike. Trzič še ni videl toliko Sokolov, telovadk in sokolicev. Ta dan bo tako rekoč razstava celoletnega sokolskega dela, ta dan se bodo dajali računati o sokolskem hitevanju. Tako se nadejamo, da bodo izkazali veliki prebitek in da bo razstava polna naporega dela. Marsikdo, ki mu dozdaj še ni bilo mar za slovenstvo, se bo ogrel pri pogledu tako gorečih delavcev za slovensko stvar. Da bi bilo tako, je iskrena naša želja. Pa še nekaj drugega je. Trziški Sokol je bil do zdaj brez telovadnice. Ta teden pa se le prične zidati. Pogled na goste sokolske vrste in nada, da bo imel kmalu varno zavetje, bo napojila trziški Sokol z novimi močmi in z novim pogumom, da bo kos svoji nalogi, katero je prevzel v Trziču. Da bo ta dvojni narodni praznik kar mogoče lep, naj napolni slovensko občinstvo ta dan Trzič, ki nekaj let sem vidno napreduje v narodnem življenju. Železniška zveza v Trziči je kaj pripravna. Kdor si hoče ogledati Trzič in njegovo mično okolico, naj se pripelje že jutraj ob 8.50. Še dosti zgodaj pride pa tudi popoldanski vlak, namreč ob 1.25, ker je sprevod po trgu šele ob 2. uri popoldne, telovadba in veselica pa še kasneje. Iz Trziča v Kranj gre vsakdanji ob 6.20 in posebni da šele ob 9.20. Veselica bo najskrbnejše pripravljena: stregle bodo gospe in gospodične iz Trziča in iz Kranja, točilo se bo vino g. Alojzija Pavlina iz Podbrezja ter češko budjeviško pivo in igraha bo Slov. Filharmonija poleg domače godbe, ki bo svirala pri plesu. Radi tega pa 15. vel. srpana kar more v Trzič. Na zdar!

— Utopljenka — samomorilka. V sredo se potegnili pri Hrastniku iz Save utopljenko 60 letno Marijo Tomšič iz Vač pri Litiji, katera je skočila 6. julija iz litijskega mosta v Savo.

— Zavedni Zalec. Prijatelj lista nam piše: Ni še dolgo tega, kar je prinesel »Vaš cenj. list« notico o dvojezičnem napisu »Hmeljski poskuševalni nasad« v Zalcu. Ker mi je ostala ta notica v spominu, in ker sem že čestokrat slišal poudarjati naprednost in odlično narodnost trga Zalec, misem pozabim med svojim potovanjem se prepričati, ako je oni rahli spomin kaj učinkoval. Neverjetno, pa vendar resnično! — Razen enega dvojezičnega napisu sredi trga so izginili vsi, tako da smo govorimo o odlično narodnem trgu Zalec. — Posnemajmo vredno.

— Gosp. profesor Liesskounig v Celju, pedagoški vodja tamošnjih c. kr. samostojnih slovensko-n. gimnazijskih razredov je s 1. septembrom t. l. definitivno vpokojen. — Naslednik mu bode kakor že znano, prof. Fr. Šorn.

— Profesor Anton Jošt na slov.-n. gimn. razredih v Celju, je pomaknjen v VIII. činovni razred.

— C. kr. pošta v Slovenjem Gradcu na slovenskem štajerskem rabi še vedno samonemški pečat z napisom »Windischgraz«. — Poslanci ganite sel Velika sokolska slavnost v Rušah. Končno se enkrat vabimo vso slovensko javnost, da se v najobilnejšem številu udeležijo te slavnosti. Po nastopu mariborskega »Sokola« se bo vršila sredi vasi prava ljudska veselica, ki ne bo zaostajala za ono od l. 1906. Kdor je bil takrat v Rušah, naj prihihi tudi 8. avgusta, zasigurana mu je najprijetnejša zabava. Zlasti pa še pričakujemo častne udeležbe od strani Slovencev v dravski dolini. V Mariboru pa ta dan itak ne sme ostati noben Slovenec!

— Roparski napad. Vaskaška pota Mihalaka, ki hodi vsako jutro iz Čišnjevca v Slov. Bistrico po pecivo, meso in druge potrebščine, je napadel neznan ropar in mu vzel okrog 200 K denarja.

— Nesreča v gozdu. Delavca Vaternik in Javoršek iz Šoštanj sta sekala v bližnjem gozdu drevje. Med počitkom je potegnil naenkrat močan veter, podrl je napol podžagano smreko, ki je padla Javoršku na glavo. Dobil je tako hude poškodbe, da je v kratkem umrl.

— Nesreča za nesrečo. Okrog Velike Nedelje, kjer je pri zadnji ujmi napravila toča toliko škode, so občutili v zadnjem času iz studentev, mlak in manjših potokov močan smrad po žveplu. Čez par dni se je voda popolnoma žvepleno pobarvala. Poginile so v njej vse ribe, bolehati pa je začela tudi domača živina, ki je to vodo pila.

— Ustanovitev podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Pišejo nam: V nedeljo, dne 1. avgusta t. l. se je

ustanovila podružnica Ciril-Metodove družbe v St. Pavlu v Savinjski dolini. Po običajnem pozdravu je vpokojeni nadučitelj g. Jos. Vidic v imenu pripravljalnega odbora pojasnil pripravljajna dela, pri katerih mu je zlasti pomagala gđc Olga Zanierjeva, ki je darovala tudi potrebne kolke. Na to je predstavil zastopnika glavne družbe g. Ivana Prekorška, ki je v navduševalnih besedah razlagal pomen družbe in klical na izdatno obrambno delo proti ljutemu narodnemu nasprotniku. Ko so se prečitala pravila, se je pričelo nabiranje članov. Dasi bi bila lahko udeležba mnogoštevilnejša, je bil vendar uspeh lep in zadovoljiv. Oglašilo se je 5 ustanovnikov, 33 letnikov in 18 podpornikov, torej skupaj 56 članov, ki so vplačali svoje prispevke, tako, da se je lahko odposlalo glavni družbi 160 K še pred veliko skupščino. V stalni odbor so bili na to izvoljeni za predsednika g. Jos. Vidic, naduč. v pok., za njegova namestnika gg. Janko Ilc in Anton Cvenkel, za blagajnika g. Jos. Fischer, nadučitelj in gđc. Olga Zanierjeva in za tajnika gg. Belan Schmidt in Ernest Marinc. Odbor nam je porok, da bo podružnica živahno in uspešno delovala. Zelim mu, da bi se mu posrečilo nabirati še obilo novih članov, ker mislimo, da je med St. Pavlani še obilo mož in žen, fantov in deklet, ki lahko položijo mal dar naši prepotrebni družbi na altar. Med zborovanjem in pri prosti zabavi je marljivo svirala domača godba pod vodstvom g. učitelja Schmidta; poleg tega pa so se njegovi godci izkazali tudi dobro izvežbane pevce. Naj bi novo ustanovljena podružnica uspešno delovala in bila glavni družbi v izdatno pomoč.

— S Pragerskega nam pišejo: V. V. je bil 1. avgusta ob 8. na večer na kolodvoru. Napadla sta ga tam dva magacinska delavca, ki sta bila tedaj v službi, ter ga hudo pretepla. Prišel je na kolodvor njegov brat F. V., da bi se peljal v Ptuj. Oba sta se hotela iti pritožiti k postajnemu načelniku. Ko se vračata od načelnika in si F. V. hoče kupiti vozni listek v Ptuj, ga službojuči mag. delavci (okoli 8) nahrujijo pri blagajni in začnejo nad njim kričati. V tem pa pride službojuči uradnik in zakriči nad njim: »Marsch hinaus«, kakor nad kakim psom. S tem je pa spodbudil podivjano druhal, ki ga je takoj začela s pestmi v rebra pehati in biti, pri čemer se je hotel drug pred drugim odlikovati. Tudi uradnik je hotel poskusiti, če so njegove pesti še za rabo. Preprečili so F. V., da se ni mogel odpeljati. Gorje pa Slovincu, da bi se predznil pri blagajni vozni listek slovensko zahtevati. Dobil bo tisoč psov, prej kakor pa listek, vrtica se pred njim zaprejo ter se še mu na zadnje reče prav zaničljivo »srečno«, kakor se je že F. V. pripetilo, da je dobil priimek »Lausbub« namesto listka, za kar se je seveda pritožil. Opoldan in zvečer se vidi na klopih pri blagajni železničarje, ki kar tam iz različnih loncev polnijo prazne železce. Na občinstvo gotovo to ne napravi dobrega utisa. Ali bode slavno ravnateljstvo južne železnice vendar enkrat napravilo na Pragerskem tem barbarskim razmeram, pardon germanski kulturi, konec? Najbrž je to reklama za tursko železnico! Čeravno se je že marsikdo pritožil ravnateljstvu, pa ono ne ukrene ničesar za mir Pragerhofa v blaženem pruskem rajhu. Južna železnica tako ne potrebuje slovenskega denarja, saj akcionerji si tako morajo biti zadovoljni, ako ne dobijo nič.

— Opatijsko Voloske novice. — Lečiliščna godba. To je godba, katera stane na leto ogromne svote denarja. Za to godbo mora plačati vsaki gost na teden 2 kroni, od česar pa, če pomisli, skoraj nima haska. Kajti vkljub temu, da obiskuje Opatijo ozir. Volosko najmanj nemških gostov, kar je že večkrat »Slov. Narod« pisal, svira godba skoraj izključno le komade nemških skladateljev. To pa še ni vse za tedenski 2 kroni. Sedanji kapelnik Helmesberger, kateri dobiva plačo tudi od teh tedenskih prispevkov in sicer letnih 6000 kron, si je namreč mislil, še nekaj novega, kar že presega vse meje dostojnosti. Vzel si je v največji seziji, ko se tare gostov, dopust in se peljal v Beljak, kjer je sestavil godbo iz večine članov opatijske lečiliščne godbe. Po dogovoru ima namreč vsak član godbe pravico na 14 dnevi dopust, vsako leto. Gosp. kapelnik je znal pa to tako urediti, da je skoraj polovica članov šla na dopust ravno sedaj, ko je šel tudi on, in s to polovico on svira sedaj v Beljaku, a v Opatiji ostale godbenike vodi človek, nevajen tega posla. Torej naj plačajo gostje drago godbo in kapelnika zato, da more igrati v zagrizeno nemškem mestu Beljaku. Zato zahtevamo od lečiliščne komisije, da pozove tega gospoda nazaj in mu pojasni za kaj plačajo gostje po 2 K na teden. — C. kr. poštne ravnateljstvo v Trstu. Enkrat nas je že počastilo ravnateljstvo s tem, da nam je poslalo v Volosko neko gospodično poštarico, ki ni govorila drugega kot blaženo laščino.

Slučaj se je primerno osvetlil in do-
tlačna gospodična je kmalu na to odšla.
Bila pa je oseba, katere ji je do tega
pripomogla, zelo hvaležna, ker ji je bilo
sami težko, da ni znala jezika kateri
edini se tu rabi, to je hrvaškega ozir.
slovenskega. Pred kratkim pa nam je
poslalo pošto ravnateljstvo v Trstu
zopet en tak eksemplar, ki ne ume ust
odpreti v drugem kakor v laškem je-
ziku. Na vse to je pa ta gospodična
še hči kranjskih staršev (oče ji je iz
Kranja, mati pa je Posavka) pisala se
je Tavcar, sedaj Tautscher. Da ne more
poslovati taka gospodična v našem
uradu, je jasno, kajti ne more se jo
uporabiti za nobeden oddelek, ker sama
brez tolmača sploh ne more obče-
vati s strankami. Zato ponovno pozivljamo
c. kr. pošto ravnateljstvo v Trstu, da
nam ne pošilja takih uradniških moči,
za nas nesposobnih, ker pošta je za
stranke. Take osebe, ki ne znajo dru-
gega kot laščino, naj si gospod rav-
natelj, če jih ima že tako rad, lahko
obdrži. Da bi jih pa mi učili jezika,
ne bo šlo. Dolžnost ravnateljstva je, da
pošlje v razne kraje take ljudi, ki znajo
jezik dotičnih prebivalcev. Capito! To-
liko za sedaj! Pozivljamo pa, da take
osebe odpošljejo tja, kjer bodo na
mestu. — Nekemu predsedništvu
v Trstu. Voloski okraj, kateri je eden
največjih v Avstriji je izključno hrvaško-
slovenski. To čivkajo že vrabci, le v
Trstu nočejo tega vedeti. Gospodje,
temu treba se privaditi, izpočetka sicer
težko gre, pa bo že šlo. Kakor na
pošti v Voloski tako se je neka višja
oblast tudi spozabila in poslala na
okrajno sodnijo 2 sodnika Laha, izmed
katerih zna eden par besed, drugi pa
nič niti hrvaškega niti slovenskega je-
zika. Ta dva sodnika sodita pravico v
kraj, v katerem ne razumeta ljudstva
in obratno. Če že ta višja c. kr. oblast
nima več izpraznjenih prostorov v ita-
lijanskih mestih za svoje ljubčke, naj
jih vsaj prej, predno jih pošlje v čisto
hrvaško-slovenske kraje, nauči dotične
jezika, kakor zahteva od naših sodni-
kov v Istri znanje laškega jezika, tako
zahtevamo mi sodnike, ki znajo naš
govor. — Paralelna cesta Volo-
sko-Opatija. Po 15 letih šele je
prišlo tako daleč, da se bode ta za
Volosko-Opatijo toli potrebna cesta
začela graditi. Delo je prevzel podjet-
nik g. Ivan Franković. — 6500 kron
čistega dobička za družbo sv. Cirila
in Metoda za Istro je bilo pri zadnji
ljudski veselici v Opatiji. Tako ogrom-
nega čistega dobička menda ni prinesla
tako brzo še nobena veselica v korist
naše družbe. — Gostje v Opatiji
in Voloski. Toliko gostov kakor le-
tos Opatija in Volosko še nista imeli.
Če gre človek po potu ob morju, kar
mrgoli veselih letoviščarjev v morju in
na kopnem. Hoteli, vile in privatne
hiše so že skoraj prenapolnjene, pa še
vedno prihajajo.

**Slovenski umetnik na razstavi
v monakovskem „Glaspalastu“.** Te-
žavne razmere, v katerih se nahaja ves
naš narod, se kažejo v vsaki panogi
kulturnega življenja našega. Koliko
ogromnega duševnega dela mora na-
praviti posamezen naš umetnik, da
dobi priznanja v širnem svetu, in to —
navadno pod tujo firmo. Toda brez
zveze, brez prijateljstva, brez narode-
nega milicea, ki bi ga podpirali v
njegovem nadaljnjem delu, vsled pri-
lik — odnosno neprilik — se ustavi na
polovici pota. Na letošnji mednarodni
umetniški razstavi v „Glaspalastu“ v
Monakovem, ki se prireja vsako četrto
leto, in na katero so pripuščene samo
prve umetniške sile celega sveta, je
azstavil tudi naš mladi umetnik gosp.
Ivan Zabota iz Prage nekatere svoje
stvari, ki dokazujejo, da dobivamo v
njem dostojnega reprezentanta sloven-
ske umetnosti. Cela razstava je raz-
deljena v državne sekcije. Avstrijska
državna sekcija se deli v tri narodne
podsekcije: češko, poljsko in nemško.
Umetniki razstavljajo posredovanjem
svojih narodnih podsekcij, ki seveda
izbirajo najboljše svoje sile in prve
njih umotvore. Naš umetnik gosp. Ivan
Zabota se ni hotel pridružiti nobeni
teh podsekcij in se je obrnil naravnost
na jury umetniške razstave, ki je rade-
volje sprejela njegove stvari ter ga
pozvala, da pošlje še kaj svojih del.
Ze to dejstvo samo nam dovolj doka-
zuje, da dobivamo v g. Zaboti talent,
ki ga nikakor ne smemo podcenjevati,
posebno, če še pomislimo, da je pri-
omenjeni organizaciji te največje sve-
tovalne razstave, predvsem vsled zaklju-
čenih celot državnih sekcij, zelo težko,
da si posamezni umetniki pribore pri-
stop. Videli smo g. Zaboto na praških
razstavah, v dunajskem „Künstlerhausu“
in spoznali smo ga tudi v „Glaspalastu“
po njegovem najljubšem predmetu —
študiju duše. Velike probleme, katere
rešujeta Dostojevskij in Gorkij s čer-
pesom, skuša razrešiti g. Zabota s čer-
picem. In baš ona težavnost proble-
mov, ona neizpriljivost duševnih sil
vabi silne individualnosti, da konkre-
tizarajo človeško notranjost. Potepuh v
gozdu, brez zvez s kulturnim člove-
kom, brez obzirov napram človeški
družbi, ki mu je nagon merilo svobode
in pa kituren človek, rešen teh svojih
vezij, v alkoholnem stanju — to je
glavni predmet njegovega študija. „In

vino veritas“ — in Zaboti je glavno
resnica. Bohemska družba, nasičena z
alkoholom in osvetljena s slabó svet-
lobo atelijeja, v ozadiju umetniški ne-
red — ta motiv nahajamo pri večini
njegovih umotvorov. Poseben izraz do-
bivajo njegove osebe v oni poltemi, v
igri svetlobe s tmino, v čemer je on
poseben mojster, osvetljuje nam, da se
tako izrazimo, tisto rasnico, ki jo hoče
pokazati, s sijajnimi žarki, ki prodirajo
skozi poltemo. Kakor prvi psiholog
nam kaže najtemnejše nagone človeške
duše z veliko lahkoto, in to, kar ču-
timo, ne da bi se tega zavedali, vidimo
v markantnih potezah na njegovih sli-
kah. Ni nam toliko do tega pokazati
delo našega mladega umetnika, kolikor
povedati, kako umeje ta naš talent z
veliko energijo napraviti si cesto v
širni umetniški svet, podreti vse za-
preke, ki se mu stavljajo na pot kot
sinu malega slovenskega naroda. Uver-
jeni smo, da njegov trud ne ostane
brez uspeha. — an.

Elektro-Radiograf „Ideal“ Franc
Jožefova cesta št. 1, hotel »pri Ma-
liču«, zraven glavne pošte, ima od
sobote, dne 7. avgusta, do torka, dne
10. avgusta sledeči spored: Angleško
boksanje. (Po naravi.) Tisti, ki pusti
čakati. (Komično.) Obisk v Biskri (Al-
gerija). 1. Razgled po oazi Biskra s
stare turške trdnjave. 2. Cesta Queled
Nails. 3. Trg. 4. Brezplačna razdelitev
živil. 5. Mimohod arabskih vojakov.
6. Narodni ples. Pes iz Montarga.
(Drama. Umetniška projekcija v bar-
vah.) Herminina dota. (Komično-umet-
niški prizor. Pri večerni predstavi izven
sporeda: Usnjarna. (Po naravi.) Sreča
v nesreči. (Drama.) Vsak terek in pe-
tek sodeluje pri predstavah od 5. do
10. ure Slov. Filharmonija. Ob lepem
vremenu se vrši zadnja večerna pre-
stava na prostem in se doda še nekaj
slik razen sporeda.

Hitra vožnja. V »Slovenca« je
med brzojavni poročili čitati, da je
parnik Severoameriškega Lloydja »Lu-
sitanija« priplul v 4 dneh iz Amerike
v Bremen. To je neresnica, ker prvič
je parnik »Lusitania« last angleške
parobrodne družbe »Cunard Line« ter
vozi izključno med New Yorkom in
Liverpoolom, katero razdalje pač pre-
vozi v 4 dneh in nekaj urah, v Bre-
men pa ta parobrod sploh ne vozi.

**Tedenski izkaz o zdravstvenem
stanju mestne občine od 25. do 31.
julija.** Novorojenih 24, mrtvorojenec 1,
umrlo jih je 23, in sicer za škrlatico 1,
za vrtico 1, za jetiko 7 (2 tujca),
vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 2,
vsled samomora 2 in za različnimi bo-
lezni 9. Med temi je bilo 11 tujcev
in 12 iz zavodov. Za nalezljivimi bo-
lezni jih je obolelo 8, in sicer 7 za
škrlatico, 1 za vrtico.

Pozabil je nek gospod v vlaku
od Jesenice do Ljubljane ročni kov-
ček, v katerem je imel objektiv, za-
sebna pisma, cenilnike in račune.
Pošteni najditelj se prosi, da mu na-
znani kje dobi pozabljeni nazaj, pa
čeprav si obdrži objektiv, ki je vre-
den 150 K, zase.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z
južnega kolodvora odpeljalo v Ame-
riko 5 Slovencev, nazaj je prišlo pa
40 Hrvatov in Slovencev. Na Vrhniko
je šlo 40 Macedoncev, v Hebo se
je odpeljalo 25, v Inomost pa 30 Hr-
vatov.

Izgubila je prokuristova soproga
ga. Marija Sitarjeva zlat uhan z bri-
ljanti in opalom, potnikova soproga
ga. Metka Cihagova pa zlat uhan s
tremit opali, vredne 34 K

Drobne novice.

* **Pobegnil je iz zagrebške kaz-
nilnice** 24letni Vekoslav Lakuš iz
Vel. Trgovišča. Obsojen je bil na
2 meseca radi postopanja in tatvine.

* **Ponesrečen parnik.** »Fausto
Cosulich« parnik avstro-ameriške
proge je dobil včeraj nenadoma blizu
Benetk veliko luknjo pod krmilom in
moral peljati na prod, da prelože
tovore.

* **Brezžičen brzojav.** Ruski vo-
jaški brzojavni oddelek je napravil
poskuse z brezžičnim brzojavom med
Petrogradom in Sebastopoljem. Dasi
meri zračna razdalja skoro 2100 km
so se poskusi izvršno obnesli.

* **Nov carinski tarif** izdeluje
sedaj rusko trgovsko ministrstvo. Je-
seni ga predložijo državnim dami. Po
novem tarifu se zniža carina za uvoz
onih izdelkov, ki ne tekmujejo z
ruskimi. Zvišala pa se bode carina za
luksurijsne izdelke.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zarota v Srbiji?

Dunaj, 7. avg. Korespondenčni
urad javlja iz Beograda: Kralj Peter
je pozval k sebi v Ribarsku Banjo
vojnege ministra Živkovića in mini-
stra notranjih del Jovanovića ter ji-
ma naznanil, da ima v rokah dokaze,
da dela neka politična skupina, na
katere čelu sta ministri Pasić in
Protić, za odstranitev dinastije Ka-
ragjorgjevičev.

Martijani variti 7. avgusta. Mini-
ster Nikola Pasić, ki se zdravi v tu-
kajšnjem kopališču, z vso odločno-
stjo demantuje vest dunajskega ko-
respondenčnega urada, da bi bil on
ali Stojan Protić vdeležen v ka-
kršnikoli zaroti proti kralju Petru
ali vobče proti dinastiji Karagjor-
gjevičev.

Demisija srbskega kabineta.

Dunaj, 7. avgusta. Iz Beograda
javljajo, da bosta v kratkem podala
svojo demisijo ministri Pasić in dr.
Milovanović. Na to bo odstopilo vse
ministrstvo.

Slovenska vinarna v Pragi.

Praga, 7. avgusta. Danes se
otvori tu v starodavni hiši »U Vej-
vodu« slovenska vinarna »Prve vi-
pavske vinarske zadruge«.

**Bivša klerikalna »Svetovaelavska
posojilnica«.**

Praga, 7. avgusta. Obsojeni
funkcionarji propadle klerikalne
»Svetovaelavske posojilnice« so si
po večini svoje kazni že odsedeli in
so bili izpuščeni iz zapor, v zadnjih
dneh tudi bivši blagajnik Kohout, ki
je dobil 7 let. Zaprt je samo še bivši
predsednik, papežev komornik, mon-
signore Drozd, ki bo ostal do zime v
ječi. Ko bo izpuščen, pojde k svoji
bivši gospodinj, ki se je med tem
omozila.

Klerikalno delo za obmejne Slovence.

Maribor, 7. avgusta. Med obmej-
nimi Slovenci vlada veliko razbur-
jenje. Potom posojilnice v Maren-
bergu hočejo klerikalci uničiti nad
sto slovenskih kmetov na meji. Ho-
čejo namreč to posojilnico, ki je
prevzela silne obveznosti po propa-
lem klerikalnem konsumnem dru-
stvu, v likvidacijo. S tem pripravijo
na stotine slovenskih kmetov ob meji
na beraško palico. Slovenski stvari
v marenberškem okraju bo s tem za-
dan smrtni udarec. Klerikalci bodo
torej izkopali slovenski stvari na
slovensko-nemški meji grob.

Pogajanja za parlamentarno večino.

Dunaj, 7. avgusta. Listi javlja-
jo, da je načelnik »Poljskega kluba«
dr. Glabinski začel akcijo za sestavo
nove parlamentarne večine. V to ve-
čino bi se naj sprejeli socialni demo-
kratje in tiste stranke »Slovenske
Enote«, ki se niso udeleževale ob-
strukcije.

Dunaj, 7. avgusta. Predsednik
»Poljskega kluba« dr. Glabinski skli-
cuje na dan 17. t. m. konferenco, na
kateri se ima razpravljati o bodoči
parlamentarni večini. Na to konfe-
renci sta povabljeni tudi načelnika
češke agrarne in slovenske klerikal-
ne stranke. Pred konferenco bo imel
dr. Glabinski sestanek z ministrskim
predsednikom baronom Bienenrothom.

Srbski prestolonaslednik na Dunaju.

Dunaj, 7. avgusta. Iz Rogatec
je včeraj semkaj inkognito prispel
srbski prestolonaslednik Aleksander.
Stanuje v hotelu »Bristol« pod ime-
nom grofa Dovola. Na Dunaju osta-
ne dva do tri dni. Če se vrne v Roga-
tec, je dvomljivo.

Napetost med Turčijo in Grško.

Carigrad, 7. avgusta. Turška vlada
je poslala v Atene noto, v kateri po-
ziva Grško, naj v določenem roku od-
govori, ako v resnici misli zasesti otok
Kreto. Ako na to vprašanje Tur-
čija v določenem roku ne dobi
zadovoljivega odgovora, bo
turški poslanik brez odlaganja
zapustil Atene, turška armada
pa bo takoj na to prekoračila
grško mejo.

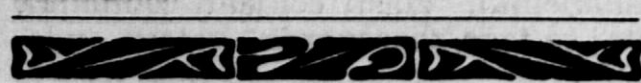
Vojna med Japonsko in Kitajsko?

Jokahama, 7. avgusta. Japonska
je vročila kitajski vladi v Pekingju
ultimatum. V vladnih krogih računajo
z gotovostjo, da izbruhne vojna
med Kitajsko in Japonsko. Zato
je vojna uprava že izdala ukaz za
splošno mobilizacijo armade in vojne
mornarice.

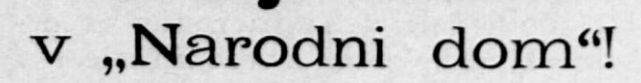
Gospodarstvo.

— **Kakšnega pomena so za
nas kvevine primesi?** V časih, ko še
ni bila med ljudstvom razširjena upo-
raba kavinih primesi, zaznivalo se je
le čisto zrnat kavo in to seveda v
mnogo manjši množini kot dandanes.
Ko pa so prišle v promet kvevine pri-
mesi, ki so se po svojih lastnostih
nudele vsaj kot delen nadomestek za
čisto zrnat kavo, tedaj je pričela ob-
nem rasti tudi poraba zrnate kave.
Tako so tekem let postale kvevine
primesi vsled svojega prijetnega okusa,
vsled izdatnosti, redilnosti in glavno
vsled razmerno nizke cene v najširših
masah ono navadno živilo, ki v mar-
sikateri ubožnejši rodbini skupno s
kavo zaužito tvori predmet vsakdanje
hrane. Gotovo je, da ne bi se poraba
zrnate kave nikdar v taki meri razši-
rila, če ne bi poznali nadomestkov
ali primesi, ki pocenijo porabo zrnate
kave ter slednji ne odvzamejo njenih
prvotnih lastnosti, temveč jo napravijo
še prijetnejšo za zauživanje. Da se
more snažiti in brez vsakih zdravju
škodljivih dodatkov izdelati predmet,
ki se uživa vsakdan v ogromnih mno-
žinah, treba je v ta namen skrbno

urejenih tovarniških naprav, ki ustre-
zajo vsem modernim tehničkim zdrav-
stvenim razmeram. Med moderne to-
varne te stroke moramo nedvomno
prištevati tudi novoustanovljeno Ko-
linsko tovarno za kvevine primesi v
Ljubljani, katere specialitete »Kolin-
ska«, »Zvezdna« in »Ciril-Metodova«
cikorija so postale med slovenskim
občinstvom že splošno znane in ki se
bodo vsled svoje izvrstne kakovosti
gotovo v sleherni slovenski obitelji
udomačile.

Jutri vsi na TABOR narodnega delavstva v „Narodni dom“!

Bratje Sokoli!

Tekmovalci se vrnejo danes
zvečer ob 1/2 9. Pozivamo
vas, da se sprejema udele-
žite v čim največjem številu.
Zbirališče: arena „Narod-
nega doma“ ob 8. zvečer.
Po sprejemu skupni sestanek v hotelu
„Tivoli“. Na zdar!

**Predsedstvo
„Slovenske Sokolske Zveze“.**

Dragi bratje!

Vljudno vas opozarjamo na ju-
tršnjo javno telovadbo in ljudsko
veselico bratskega nam Sokola v Št.
Vidu, katere se naše društvo udeleži
korporativno v kroju in z zastavo.

V to svrhu se zbiramo jutri ob
1/2 1 uri popoldne pred „Narodnim
domom“, odkoder odkorakamo peš v
Št. Vid.

Ponovno vabimo brate Sokole,
da se te pomembne prireditve udeleže
v čim največjem številu. Na zdar!

Odbor ljubljanskega Sokola.

Zahvala.

Gozdna veselica, ki sta jo priredili
združeni moška in ženska podružnica Ci-
ril in Metodove družbe v Šiški dne 25.
julija, je donesla glavni družbi 1000 K
čistega dobička. Da je uspeh prireditve
tako časten, zahvaliti se imata podružni-
ci mnogobrojnim dobrotnikom, ki so po-
družnicama v vsakem oziru pomagali. V
prvi vrsti se zahvaljujemo našim narod-
nim društvom: članstvu in naraščajo-
ju sokolskemu za nastop, moškemu
zboru Čitalnice za lepe in mogočne
zboje, ki so nam jih zapeli, gasilnima
društvoma iz Spod. in Zg. Šiške in
članom N. D. O. v Šiški, ki so pazili
na red. Veliko so pripomogli k lepemu
uspehu naši vrli vinski trgovci gg. Bo-
laffio, Iv. Činkole, Gregorič, Križ,
Pogačnik, Štepec, Vodnik in Zajc,
ki so izborno vinsko kapljico popolnoma
podarili. Sl. Delniška pivovarna nam
je dovolila znaten popust, sl. menška
pivovarna podarila nekaj piva, istotako
je podaril g. L. Tomazič 2 sodčka zagr-
piva in še posebej 10 K. Hvala jim! Ko-
liko zaslug si je pridobil g. J. Seydl,
ki je pekel kozličke! Ne samo da je pri-
tehemel znaten prebitek, nabiral je tudi
v nabiralnik prispevke od vsakega, ki je
hotel videti bivole, prignane, z Ogrskega,
tako da je nabral vsoto 36 K, priložil
pa je potem še iz svojega 22 K. Vsa
čast vrlemu narodnjaku!

Zahvaliti se imamo nadalje našim
vrlim domačim posestnikom, ki so
brezplačno zvozili skoro vse kar je
bilo potrebno za veselico, na hrib in s
hriba, in to je bilo po strmi poti zelo
težavno. Zahvaljujemo se vsem darovalcem
krasnih dobrotov in denarnih prispevkov
ki jih je vneto nabirala gdč. Mici Čol-
nikova, za kar ji gre posebna pohvala.
Gospodje Cigler Karel, Grošelj Leo-
pold, Kmetič Fran, Kovič Ivan
in Škerjanc so s streljanjem, zverinja-
kom, tehtnico prinesli podružnicama precej
kron g. Peharič pa je napravil in za-
žgal veličasten kres; zato se moramo vsem
tem za njih požrtvovalnost posebej zahva-
liti. Najprisrčnejša hvala pa našim nara-
dnim gospe in gospicam, ki so vneto
delale na to, da bi bili gostje kar naj-
boljše postreženi, predvsem pa načelnicam
paviljonov gospe Jemc, Golob, No-
vak, Pirković, Seidl, Tavčar in
gdč. Tome. Zavest, da so izpolnile v
polni meri svojo dolžnost in da so veliko
pripomogle k tako lepemu uspehu, naj jim
bo plačilo za njihov trud. Končno se še
zahvaljujemo slavnemu občinstvu, ki
je v tako mnogobrojnem številu posetilo
veselico in sl. uredništvu „Slov. Na-
roda“, ki je rade volje objavljalo rekla-
mne notice. V nadi da nam ostanejo vsi
ti dobrotniki tudi nadalje naklonjeni bi-
leživa

**za združ. odbor moške in ženske
podružnice v Šiški**
dne 3. avgusta 1909. 2025

Berta Kralj, dr. predsednica.
Drag. Mohar, dr. predsednik.

Sokoli!

V Ilirski Bistrici se toči le v
hotelu „Ilirija“ slovensko pivo.

I 2851—6

Za prebivalce mest, uradnike i. t. o.
Proti težkotam prebavljanja in vsem nanle-
kom mnogega sedenja in naporega dušev-
nega dela je upravnih neobhodno potrebno do-
mače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlita
prašek“, ker vpliva na prebavljenje trajno
in uravnavno ter ima olajševalen in topilen
učinek. Škatljica velja 2 K. Po poštnem
povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan
lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj
na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na
deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov pre-
parat, zaznamovan s varnostno znamko in
podpisom. 3 8 1

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno potrebno zobna Cremé
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Proti zobobolu in gnilobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična

**Melusine ustna in
zobna voda**

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica s mavdom 1 K.
Bi gorodnemu gospodu M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna
voda je najboljša sredstvo zoper zobobol,
odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je
neprekosljiv pripomoček proti gnilobi
zob, zato jo vsakemu najtopleje priporo-
čamo. Obenem pa prosim, pošljite še
3 steklenice Melus. ustne in zobne vode.
Dovolim, da to javno oznamim, kar
je res hvale vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.

Metlika, 24. aprila 1906.

Doj. lekarna Mil. Lousteka

v Ljubljani; Resljova cesta št. 1
vsega novejšarajnega Fran Jožefovca
tudi, mesto 20 32

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda.
G. Franc Slanc v Litiji 200 K, za družbin
obrambi sklad. — Gosp. Pavla Konjar,
nabrala v veseli družbi pri Kramarju v Mo-
niku 251 K. — G. Fran Semrov v Hoteder-
šici 20 K, kot čisti donesek otroške veselice.
— Stražarsko društvo v Ljubljani 3 K —
Skupaj 225:51 K. — Srčna hvala! — Živeli.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 5. avgusta 1909

Termin
Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 13.81
Pšenica za april 1910 za 50 kg K 14.—
Rž za okt. 1909 za 50 kg K 9.96
Koruza za maj 1910 za 50 kg K 7.05
Oves za okt. 1909 za 50 kg K 7.55

Efektiv.

Nespremenjeno.

Meteorološki poročilo.

Vilma nad morjem 806.2. Srednji srčni tlak 786.0 mm

avgust	Cas opazovanja	Stanje barmetra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
6.	9. av.	736.1	17.3	sl. zahod	oblačno
7.	7. av.	735.8	17.0	brezvetr.	sk. oblak.
8.	2. pop.	736.4	17.3	sl. zahod	

Srednja včerajšnja temperatura 17.6,
norm. 19.5. Padavina v 24 urah 7.7 mm.

Žalosti potrti, se zahvaljujemo
vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, ki so nam ob smrti ljube-
ga soproga, predobrega očeta, brata
in strica, gospoda

Luka Klopčiča

posestnika v železnih in davčnega
sluge v Škofji Loki

izrazili svoje sožalje in pokojnika
spremili do hladnega groba.

Posebno se zahvaljujemo pred.
duhovščini in gg. o. kapucinom ter
vsem gg. uradnikom c. kr. davka-
rije, sodnije in žandarmerije, ki so
spremili rajnika k zadnjemu počitku.
Vestranska obilna udeležba iz
vseh stanov nam je bila v veliko to-
lažbo ob prebriski izgubi, katero
obžaluje 2929

rodbina Klopčičeva.

Škofja Loka, 6. avgusta 1904.

Po svetu.

* **O zrakoplovstvu.** Lauvasser, konstruktor motorja Antoinette in Lathamovega letalnega stroja je brzojavil ravnatelju tovarne motorjev Antonietti, da bode Lathanov letalni stroj v 7 dneh popravljen in da bode Lathan takoj nato poskusil drugi polet čez angleško morsko ožino. On trdi nanreč, da je njegov stroj med prvim poletom odpovedal radi vlage nad morsko gladino. Zatorej je zaprl motor v zračnotrdno škaflo iz aluminija. Bleriot je povabila frankobrodsko zrakoplovna razstava, da bi se udeležil s svojim strojem letalnih poskusov na razstavi, za kar je zahteval njegov tajnik 2000 kron na dan, katere mu bodo brzkone tudi dovolili. Wrightov letalni stroj, s katerimi je izpolnil vse zahteve ameriške vlade in jih v marsičem še prekosil, kupi vlada za 25.000 dolarjev in mu dovoli vrletga še 5000 dolarjev kot častno nagrado.

* **Budov pepel najden.** Kakor zmano, so Budovo telo po njegovi smrti 1. 482 pr. Kr. njegovi učenci sežgali in si pepel razdelili. Pred par leti se je našel del tega pepela in pred kratkim časom je našel prof. Marohall, ravnatelj arheološkega oddelka indske vlade, še en del pepela. Prof. Marshall je kopal na razvalinah starega budističnega samostana in je našel tam Budovo gomilo »Stupa« in v njej bronasto skrinjo, v kateri je bila šesterooglata kristalna posoda z Budovim pepelom. Lahko si mislimo, kako veselo so bili iznenađeni Budovi verniki, kajti tudi oni pripisujejo ostanom svetnikov čudotvorno moč. Zato imajo tudi budistični duhovni celo ogromno vrsto različnih relikvij. Pač nečeto pripustiti, da bi jih prekosili duhovni drugih ver. Tako hranijo menihi na sveti gori Tin-toi v Kini in tudi drugje košček kosti, mesa, las itd. — akoravno so Budovo telo sežgali! Praytako, kakor v drugih verstvih.

* **Salomonska razsodba.** V Lomnici na Moravskem je mnogo židov, in tudi na tamšnjih šoli je bil do zadnjega časa nadučitelj židovske vere. Sedaj pa je prišel katoliški nadučitelj, in prva njegova skrb je bila, da s pomočjo župnika spravi v šolsko sobo križ, ki ga tam doslej ni bilo. Židje pa s tem seveda niso soglašali in nastal je pravni prepir. Okrajni solski svet je sklenil, da ima križ sicer viseti na steni, da pa se ima pri pouku židovskega verstva odstraniti. Pa s tem ni bila nobena stran zadovoljna. In tako je deželni solski svet prišel v prijetni položaj, da je sklenil sledečo salomonsko razsodbo: Križ ostane na steni trajno, poleg njega pa se obesi na zid kak simbol židovske vere! Proti tej modrosti dež. šolskega sveta je vložen rekurz pri naučnem ministru.

* **Leto ječe za poljub.** Laško sodišče v Luceri se je zadnjič bavilo s historijo nekega Dona Juana v knji. Don Alessandro di Taranto, tako se grešnik imenuje, je velik čestilec ženske lepote in zadnjič se je prav do ušes zaljubil v lepo Neapolitanko. Celo v božji hiši ni mogel skrivati svoje ljubezni do zapeljive Eve, tako da so se verniki kar zgrazali. Toda lepa krasotica je ostala hladna ko led, ali patrovno srce je gorelo vedno bolj v ljubezni do nje. Nekega večera je srečal Don Alessandro Neapolitanko samo na ulici, ni se mogel več vzdržati in je pritisnil vroč poljub na belo njeno lice. Krasotica je zakricala, zaljubljeni pater pa usel. Pred sodiščem se je Don Alessandro izgovarjal s tem, da ni nič hudega mislil. Sodišče pa je bilo drugačnega mnenja in je vročekrvnega Dona Juana obsodilo na eno leto tja, kjer je jok in skripanje z zobmi.

* **Pod morje pogreznen ognjenik.** Povodom podmorskega potresa se je udril in pogreznil pod morsko gladino še živ ognjenik na Alevskih otokih, kjer je napravljal v zadnjih letih ponovno veliko škodo. Ameriški carinski parnik »Perr«, ki se je pred kratkim vrnil v San Francisco je ugotovil, da leži vrh ognjenika neposredno pod morsko gladino. Privlačil pa se je mogel le do gotove daljave, ker je voda v okolici pogreznenega ognjenika tako vroča, da so bila jajca, katere so spuščali v morje, v par sekundah trdo kuhana.

* **Lipa.** Slovenska lipa, naše narodno drevo, pod katero so se zbirali že od nekdaj naši pradedje, ter se pomnkovali v njeni senci sredi vasi o važnih gospodarskih in življenskih potrebah, ukrepali občevažne sklepe in naprave, pod katero je rajala že odkdaj vedno vesela slovenska mladina in se osipala in dičila z njenim cvetjem in listjem in katere krasno cvetje navdaja z mamljivim vonjem naše ozemlje, nam ne služi samo za okrasje, zabavo, izdelavo mehkih lesenih izdelkov in kurjavo, marveč igra tudi veliko vlogo v vrsti domačih priznanih dobrih zdravil. Po vsej pravici jo lahko imenujemo zdravilno drevo, kajti v ta namen nam izobno služi njen cvet, — odstraniti

pa se morajo oni usnjati rumeni listi — listje, skorja, liče in les. Najbolj znan iz lipovega cvetja je čaj, kot izobno sredstvo za potenje, zoper razne prehlade, zoper star kašelj, zastize prsi, sapnik in ledice ter za umirjenje želodnega krča. Lipov čaj popravi slabo prebavo, odstrani bolečine in trebuhu in enostranski glavobol. Izobno zdravilno sredstvo proti omenjenim boleznim je tudi drobno stočeno lipovo oglje, ki se zavziva z mlekom ali sladkorjem. Če se pridene lipovemu čaju še nekoliko strdi, katere je priznana najboljša ona, ki je nabrana na lipovem cvetju, in se jo uživa za zajutrk z mlekom, je to najboljše sredstvo za čiščenje krvi. Posebno dobro za bolezn na jetrih pa je lipovo oglje. Za opekline, gnojne rane ali rane sploh naj se napravi obkladek iz kuhanega zelenega listja, skorje in ličeja. Da se rana posuši in pospeši rast nove kože, je dobro, če se posipa koža s stočnim lipovim ogljem. Konečno pa daje lipovo oglje pomešano s posušnim in stočnim žavbljem najboljši prašek za zobe.

* **Španska vojska.** V očigled doglajam v Maroko, kjer stoje Španci, kakor leta 1893, zopet pred teško kolonijalno vojno, bo pač zanimalo par črtic o moči in zmognosti španske vojske. Splošna vojaška dolžnost je uvedena od 1. 1901. Lahko pa se vsak za gotov, njegovemu premoženju primeren znesek odkupi ali pa pošlje v vojaško službo namestnika. Letni rekrutni kontingent znaša 48.000 mož, mirovno stanje vojske pa 100.000 mož, katero pa obstoja v polnem številu le prav malo časa v letu. Častnikov največ vzgoji vojaški kolev v Toledo, poleg katerega pa je za nadaljno izobrazbo častnikov še več takozvanih aplikacijskih šol in višja vojna šola. Kot nadomestne častnike imenujejo bivše aktivne častnike, ki so izstopili iz vojaške službe in doslužene inteligentne vojake, ki so napravili potrebno častniško skušnjo. Neumestna pa je navada, ki veliko škoduje posebno mlajšim častnikom in jih ovira in zadržuje pri imenovanjih, da podeljuje vlada nekaterim poleg častniške še neko takozvano častno šaržo, ki donša gotičniku veliko ugodnosti pri plači in imenovanju. V slučaju vojne postavi Španca 380 bat. pehote, 140 eskadronov konjenice in 130 baterij topništva in sicer 330.000 pešcev, 22.000 konjenikov in 544 topov. Uvedene imajo tudi že oddelke s strojnimi puškami in jako razvito gorsko topništvo. Dobro je urejena sanitetna in tudi ostale moderne vojaške naprave. Španec v obče je brezdvomno dober vojak, vztrajen in potrpečljiv, posebno oni, ki pridejo iz bolj ubožnih podgorskih krajev. Veliko pripomore tudi navdušenje, katero se močno goji med vojaki za zgodovinsko znano, z nebroj uspehi venčano špansko vojsko, ki si je obdržala slavno ime še iz srednjega veka. Slabo pa vpliva brezdvomno na vojaštvo odkup in odsluženje po namestniku. Tudi revolucionarna in protivojaška propaganda se nevarno eriva v vrste vojakov in krši njih disciplino, posebno pri onih oddelkih, ki se rekrutirajo iz mest in boljših in bogatejših okrajev, kjer so ljudje duševno bolj razviti, stoje na višjem stališču omike in splošne naobrazbe, ter tembolj občutijo vojaški pritisk.

Vinko Majdič valjčni mlin v Kranju

(Kranjsko)
Največja proizvajanja priznana najboljši pšeničnih mok in krmini izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. 3939 4)
Zastopstva in za oge:
V Ljubljani, Podgrada, Trnovem, Kočevju, Trstu, Gorici, Celovcu, Boljaku, Solcanu, Imenostu, Trdentu, Zadru, Spiljetu, Eregnovem, Kotaru, Sarajevu in Palju.
Brzojavi: Valjčni mlin, Kranj.

Ugoden nakup ostankov

40 metrov čefira, barhanta, flanel, ovala itd. lepo razdeljenih v kose od 1 do 8 metrov pošilja po povzetju
za 18 kron
vrlo znana izvozna trgovina
V. J. Havliček a brata
v Podždradeh.
Naročite takoj
Priporočilo 862 24
Vaše blagorodje!
Vašo cenjeno pošiljatev smo obdržali z največjo zadovoljnostjo, hodečmo ostati še nadalje Vaši oddevanci in priporočati Vašo cenjeno firmo svojim znancem. J. V.
Frydek, 14. januarja 1906.

Perje

za posteljo in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

„Pri zlatem čevlju“
Ljubljana
Stari trg št. 9
velika zaloga

čevljev

domačega in tujega izdelka.
Trpežno blago. — Cene solidne.
Točna postrožba.

Avg. Agnola

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana,
svetilk, zroal, šip, kozarcev, vrčkov itd.

Gostilniška in kavarnarska
namizna posoda
po najnižjih cenah.

Ustanovljeno leta 1845.

Edini zavod

— v Ljubljani —
za kemično čiščenje obleke
ter zastorjev, barvarja in
likanje sukna
na par.

JOS. REICH

Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgove ulice šte. 3.
Postrožba točna. Solidne cene.

Važno! Za Važno!

gospodinj, trgovce in živinarje.
Najboljša in najcenejša postrožba

za d ogve, kemikalije, zelišča, cvetja, koronine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redline in posipalne moke za otroka, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirne aparate in potrebščine, kirurška orodja, zila vsake vrste, sredstva za deinfekcijo, vosk in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega rumca in konjaka. — Začga svežih malinorastnih ved in solj za kopel. Obilstv. hancov, oddaja strupov. Za živinarje posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, solter, eocjan, kolmeš, krmlino apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija

Anton Kane

Ljubljana, Židovske ulice št. 1.
Kupujte po najnižji ceni razne solike (rože), cvetje, koronine, cemen, skorje itd. itd.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Forlach)
na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakevrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani ocniki zastoj. — 12

V Ameriko in Kanado

pripravna, cenena in zanesljiva voznja
Cunard Line.

Odhod iz domačega pristanišča Trsta:
Ultionia, 24. avgusta 1909.
Pannonia 7. septembra 1909.
Carpathia, 21. septembra 1909.

Iz Liverpoola: 1515—17
Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) dne 7. in 28. avgusta, 18. septembra, in 16. oktobra 1909.
Mauretania dne 14. avgusta 4. in 25. sept. in 23. oktobra 1909.
Pojasnita in vozne karte pri **Andr. Odlašek** v Ljubljani, Šlomahove ulice šte. 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Seydlin

Najbolje za zoba

Ant. Bajec

nasnanja sl. p. n. občinstvu, da se 356—32 nahaja njegova

vrtnarija

na Karlovski cesti št. 2,
cvetlični salon

pa pod Trančo.

Izdelovanje šepkov, vencev L. d. Okusno delo in zmerno cene.

Velika zaloga suhih vencev.

:: : Zunanja naročila točno. :: :

Modni salon

Častitim damam priporočam

: klobuke :

le najfinejšega okusa

Jda Škof - Vanek

:: Pod Trančo. ::

Želam klobuki vedno pripravljeno. Tako tudi venci s trakov in razne cvetlice, :: doma izdelovane. ::

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, Boleh ako železnice postaja Straza-Toplice. 1696 20

Sezija od 1. maja do 1. oktobra

Topel vrelec 38° C., pitje in kopalne zdravljeno. Izrednega učinka za protin, revmatizem, ischias, nevralgije, kožne in ženske bolezni. Veliki kopalni basini, oddeljene in mahovate kopeli. Udobno opremljene tuške, igralne in družabne sobe. Zdrav podnebje Gosdovita okolica. Dobre in cene restavracije. Prospekti in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava.

Prodaja gostilne.

Proda se iz proste roke

dobro vpeljana gostilna

z vso opravo v prijaznem mestecu na Dolenjskem. Obsega 2 veliki gostilniški sobi; lepo dvorano; 15 sob za tujce; veliko dvorišče za vozove; 2 hleva za 40 konj; velik senčnat vrt; vrt za zelenjavo; ledenico za 150 voz ledu; pokrito, popolnoma zaprto kegljišče. Z gostilno v zvezi je dobro vpeljana tiskarinja.

Polovico kupne cene je takoj plačati, druga polovica je plačljiva v 10 letih z obrestmi, kakor jih plačujejo hranilnice.

Naslov se dobi pri upravnistvu „Slovenskega Naroda.“ 2714—3

Stock

Cognac

Medicinal

Pristni vinski destilat
v uradno plombiranih
steklenicah.

Camis & Stock Barkovlje.

Edina parna žgálnica
konjaka pod državno
kontrollo. 3819 42

Od leta 1865. se

Bergerjevo medicinsko

kotranovo milo

ki ga pripravljajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih državah s odličnim uspehom uporablja proti vsake vrste izpuščajem

elasti proti kroničnim lišajem in paraz. Izpuščajem, dalje proti rdečici na nosu, ozeblinam, potenju nog, luskinam na glavi in v bradi. Bergerjevo kotranovo milo ima v sebi 40 odstotkov lesonega kotranova in se razlikuje bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nabavljajo v trgovini.

Pri poltuhah boleznih rabite jako uspešno
Bergerjevo kotranovo žvepleno milo.
Kot blazijo kotranovo milo za odpravljanje vse nesnage s polti,

proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kako, tudi kot nenadkriljivo kozmetično milo za umivanje in čiščenje na vsakdanjem rabo sluzi

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo,
v katerem je 15 odst. glicerina in ki je parfumirano.

Kot odlično sredstvo za glavo se rabi dalje s izvrstnim uspehom

Bergerjevo boraksovo milo

in sicer proti ogrozm, ogorenju, ipogam mo-soljem in drugim neprilikam kože.

Cena komadu vsake vrste s navodilom o uporabi 70 v.

Soblevajte po lekarnah in maderah trgovinah izključno Bergerjevo kotranovo milo in posite na poleg stoječo varstveno znambo in na polgostojedi družni podpis G. Heil & Co. na vsaki etiketi. Odlikovan s cesno diplomom na Dunaju 1894 in s slatno svetilno na svetovni razavi v Parizu 1900.

Vsa druga milo, in higien. mila nambo Berger se našteje v navodilu, ki se prida vsakemu milu.

Nagradaj v vseh lekarnah in maderah trgovinah.

Na debelo:

O. Heil & Comp., Dunaj, I., Sibirstrasse 8
V Ljubljani se dobiva v lekarnah: Milan Leustek, M. Mardetschlik, Ger. J. Mayr, G. Piccoli, U. pl. Trakoczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem. 1246—15

Naboljši kosmetičski predmeti

za olepšanje polti in telesa so:

da milo po 80 h,

in cream po 1 K,

za gojitev zob in ust:

u Menthol u

ustna voda po 1 K,

zobni prašek po 60 h,

za ohranitev in rast las:

lasna voda po 1 K,

lasna pomada po 1 K.

1387 20

Ti izdelki „Ada“, ki so oblatveno varovani, so napredaj le v

Orlovi lekarni

Ph. Mr. Josip Cizman
v Ljubljani.

Kupujte natančno to domačo izdelbo!

Triumph-štedilna ognjišča

sa gospodinjstva, ekonomije i. t. dr. v vsakodnevni uporabi. Je 80 let no najboljše primerna. Pri-
stojna tudi kot najboljše in naj-
trpežnejši izdelki. Največja prihranitev
goriva. Specijaliteti: štedilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
dr. Oeniki in proračuni na razpolago.
Glavni katalog franco proti doplačilu
namili. 2506 9
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 10. Zvezne Avstrije.

„Ottoman“ tukaj, „Ottoman“ tam,

povsod me iščejo,
povsod me ljubijo.

VII 399-4

Parotovarna za milo, surovi margarin,
kristalno sodo in stearinske sveče

IGNAC FOCK v Kranju

priloga: 255 30
milo v prid družbi sv. Cirila in Metoda z znamko: 20. IX. 1908 in blagovestnikov
nadalje vse druge vrste mila, kristalno sodo, stearinske sveče znamki „Elektra“ in „Solnoe“,
toaletno milo ter vse druge pralne snovi.
Čast in ponos vsake gospodinjke zahteva, da rabi odalej le Ciril-Metod: milo z gorenjo znamko.

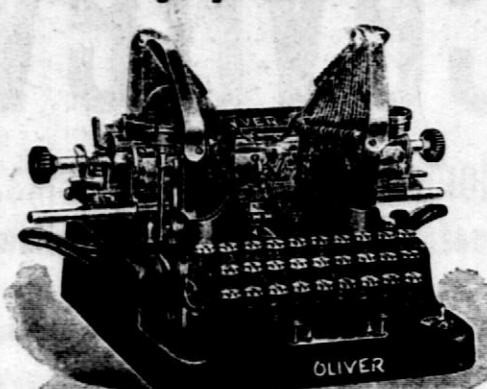
SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANO

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODŌNA GRENŌIOA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v Ljubljani pri: J. Buzzo
liniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Pozor! Samo pristne, črvo razkužujoče, antiseptične
prašičje kapljice „Sussanol“
z varstveno znamko obelisk so uspešne in varujejo izgube.
Dobivajo se pri edinem izdelovalcu 1930-13
P. Birnbacher, lekarna „pri obelisku“. Lastnik: Viktor Hausor v Celovcu.
1 steklenica 1 K, 10 steklenic 8 K.
Gosp. P. Birnbacherju, lekarna „pri obelisku“ v Celovcu.
Bodite tako prijazni in pošljite mi 25 steklenic kapljic proti prašičjim boleznim.
Kapljice so izvrstne; še nisem imel nesreče pri prašičreji, odkar imam te kapljice.
S spoštovanjem Ivan Leskoschek, gostilničar.
Wirtstein, Spodnje Štajersko, dne 2. julija 1906.

Najboljši pisalni stroj sedanosti
je priznано 2721-5
Model V ima 28 tipk in 94 pisane.
Model VI ima 32 tipk in 96 pisane.

stroj Oliver

s takoj vidno pisavo, pripravo za črtanje
in rastriranje, tambulatorjem in najboljšo
uredbo za slovenski jezik.

Kataloge razpošilja na željo zastoj
in poštne prosto.

Generalno zastopstvo za jug monarhije
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20,
kjer se stroji Oliver lahko vsak čas
pogleda in poskušajo.

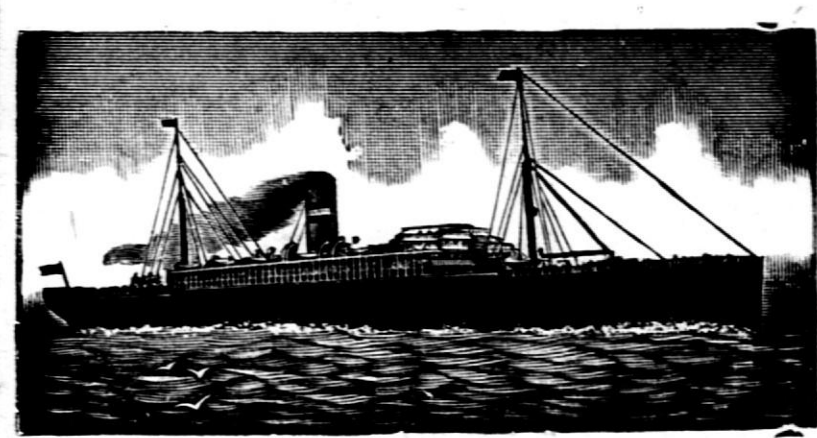
Tovarna pohištva J. J. NAGLAS
Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 350 32

Največja zaloga
pohištva
za spalne in jedilne sobe,
salone in gosposke sobe,
Preproge, zastorji,
modroci na vzmeti,
žimnati modroci,
otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
oblastv. koncesijo-
nirana potovalna
pisarna
za 246-30
Ameriko
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41.
Najcenejša vožnja v Ameriko.

Največja narodna KONFEKCIJA
za dame, deklice, dečke in novorojenčke
M. Kristofič-Bučar
v Ljubljani, Stari trg št. 28
priporoča 3927-42
krasne BLUZE v težki
svili, volni in drugem modnem blagu
najnovejša modna krila, kostume, dežne plašče, otročje obleke, krstno
opravo, predpasnike, vsevrstno perilo in druga oblačila. Najfinejše
otročje kapice, klobučke, plaščke, pariške modre, nogavice,
rokavice, jopice in druge pletenine. — Fine zavratnice
naramnice, ovratnike, srajce in drugo perilo za gospode.
Zunanja naročila se izvršujejo takoj in točno.
Cene radi male režije brez konkurence.

Carl Kronsteinerja
1430-9
proti vremenu odporne patentirane
apnene
masadne barve
v 50 različnih barvah kilogram od
24 h napre. Že desetletja naj-
bolje preizkušeno in prekašajo
vse ponaredbe. — Edino pri-
merno prevlečenje za že prej pod-
barvane fasade.
Emajlne fasadne barve, ki se
nmivati in krijejo že z enim prevleče-
njem, brez predbarvanja, emajlnotde,
pa samo zmešane z vodo pripravne za
takojšnjo rabo. Antiseptične nestru-
pene — porozne. Idealno nabavilo za
znotranje prostore. Iesene stavbe n. pr.
kolnice, paviljone, ograje itd. Dobiva se
v vseh barvah, stroškov za m² 5 h. —
Knjiga z vzorci in prosp. gratis in franko.
Carl Kronsteiner na Dunaju III.,
Hauptstrasse 120.
Zaloga: Tvorница za olinjate barve, lake
in firneže Brata Eberl v Ljubljani,
Miklošičeva cesta št. 6.

Jaz Ana Csillag

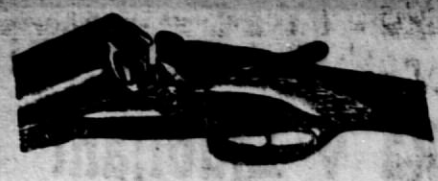
a svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi lore-
lejakimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 me-
sečni rabi pomade, ki sem jo iznašala sama.
To je edno sredstvo proti izpadanju las, za
njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča,
pri moških krepko pospešuje rast brade
in že po kratki dobi daje lasem in bradi
naravni blesk in polnost in jih varuje pred
prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.
Vsekdo si lahko do visoke starosti po
rabi od gospe Ane Csillag iznašane pomade
obrani svoje lase goste in dolge. Nobeno
drugo sredstvo nima toliko redilnih snovi
za lase kakor pomada Csillag, ki si je po
vseh pravici pridobila svetovni sloves, ker
dame in gospodje že po rabi prvega lončka
pomade dosežejo najboljši uspeh, ker izpa-
danje las pojenja že po nekaj dneh po-
polnoma in začno pogajati novi lasje. Ta
uspeh dokazuje mnogo tisoč iz vsake sveta do-
spelih priznanih pisem, ker le resnica
venča uspeh. 804 25
Lonček stane 2 K, 4 K, 6 in 10 K.
Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu a
poštним povzetjem ali denar naprej iz tvornice
Ana Csillag, Dunaj I.,
Kohlmarkt šte. 11,
kamor je naslavljati vsa naročila.

Betonsko podjetje 2731-3
Tvorница cementnih izdelkov, umetnega kamenja in marmorja
ZAJEC & HORN
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 73,
filijalka na PEŠATI, pošta Dol pri Ljubljani.

Priporočamo bogato zalogo umetnega kamenja: cevi, okrogle in ovalne, stopnice, (najelegantnejši vzorci,
brušene in polirane), mazačne, kakor tudi hidraulično stisnjene metalne plošče za tlakove cerkva,
vež, kuhinj, hodnikov, trotoarjev v raznih barvah in vzorci; podboje, križe, nagrobne spomenike,
okvirje, postamente, balustrade, ornamente, facade itd. — Oposarjamo posebno na prekrasne plošče
iz umetnega marmorja (Carralyth-patent) za prevleko sten v vestibulih, stebrov, najboljše nado-
mestilo naravnega marmorja vseh vrst za umivalnike, nočne omarice, kredence itd. Gospode intere-
sente, zlasti misarske in stavbinske mojstre vabimo najljubše, da si ogledajo na licu mesta blago.
Cenike in vzorce pošiljamo radi volje na zahtevo.

Ponudimo vsako poljubno množino:
Zarezane strešnike (prve vrste) (za privezati in pribiti na late,
torej popolnoma varno proti nevihti).
zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče
za tlakanje cerkva, hodnikov i. t. d.
F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.
Na zahtevo pošljemo vzorce in proučimo takoj brezplačno.

Prva borovska orožništvorilna družba
Peter Wernig

dr. z om. z. v Borovljah na Koroškem.

C. kr. dvorni dobavitelj Iznajditelj in izdelovalci »Triumph Rifled vrtanja« in »Wernigovega univerzalnega vrtanja« z najgostejšim, neprekočljivim vrtanjem, kakršnega še ni bilo, velikanskega strelnega učinka in prednosti ob polnem jamstvu in zmernih cenah. 2244-9
P. n. lovcev priporočajo svoje izdelke prve vrste in pa kakor pore lahko tricevke, kratke lovske puške, dvocevke za šibre in kroglo, risane dvocevke (Bochgewehr), Mannlicher Schönauerjeve kratke puške in pa Wernigove štiricevne puške.

Novost! Priporočam svoje puške za kroglo, kaliber 9,3 mm, preizkušene na različne strele. Kot največjo novost za dvocevke za šibre in kroglo priporočam patrone z nikljastim plaščem 9,3 mm s svinčeno ostjo in 9,3 mm patrone z legiranimi streli in papirnim vodom. — Cenovnik zastoj in franko.

Zelo važno za trgovce:

Kupujte le pri domačih slovenskih tiskarjih!

Cenjenim trgovcem v mestu in na deželi naznanjam, da sem poleg svoje detailne trgovine uvedel veliko dobro sortirano zalogo na debelo, in sicer vse vrste papirnatih izdelkov, uradniške in šolske potrebščine, posebno pa sem se založil z

galanterijskim in norimberskim blagom ter drobnino.

3726-49

Največja zaloga mašnih in trgovskih knjig.

Priporočam tudi posebno veliko zalogo reklamnih koledarjev za leto 1910, opozarjam vsakega trgovca, da predno si jih naroči, naj si ogleda mojo krasno kolekcijo, ki jo pošijem franco na ogled. Ker mi je vsled ugodnih sklepov večjih množin blaga z največjimi tiskovnicami mogoče vsakemu postreči z nizko ceno, se priporočam za cenjena naročila

FR. IGLIČ, Ljubljana, Mestni trg 11.

Na drobno in debelo:

Največji eksport in izdelovanje vseh vrst razglednic.

A. Kunst

Ljubljana

Židovske ulice 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakašna naročila se izvršujejo točno in po niski ceni. Vse mere se hranijo in v raznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorci posli. 32

Fr. P. Zajec

optik, urar in trgovec z zlatarstvom in srebrarstvom.

Stari trg 26.

Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

Klavirje prvovrstnih tvornic

izposoja najceneje in prodaja proti ceniku z izrednim popustom ter na delna odplačila edino. — le narodna tiskarja.

Alfonz

Breznik

Gradišče šte. 11 (blizu nunske cerkve).

Podno hranilnice šte. 49.086.

Kot strokovnjak in učitelj Glasb. Matice opozarjam na trpežnost in blagostojnost svojih instrumentov ter priporočam zlasti J. Heitzmannove pianine, ki so ne-: prekosljivi. -: Jamstvo 10 let! -:

Telefon šte. 135.

Glavna posojilnica

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna:

na Kongresnem trgu št. 15, Souvanova hiša v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge

obrestuje po 4 3/4 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka rentnega davka.

2-32

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Ustanovljeno leta 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata EBERL

Ljubljana

343-31

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja.

Prodajalnica:

Delavnica:

Miklošičeve ulice št. 6.

Igriške ulice šte. 6.

nasproti hotela „Union“.

Ustanovljeno leta 1842.

Najkrajša in naicenejša pot V AMERIKO

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga

Red Star Line
Reda zvezda *

Na naših parnikih Finland, Kronland, Vaderland, Zealand, Lapland in Samland ki ohranjajo vsak teden ob sobotah redno vožnjo med Antwerpenom in Novim Yorkom je značilnost, isborna hrana, vlijudna postrežba in spalnice po povsem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni. Odhod iz Ljubljane vsak turek nepoldne. 17-32

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatne cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odalej 26

od učnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tislerju“.

Antwerpen New York

Najnovejša iznajdba.

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

s 40% delavne sile pomanjšanjem ravnotežem nove sestave, ki od desne in leve strani vtečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujejo kretanje brizgalnic nepotrebno.

Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic sledeča gasilna društva, Krško, Kostanjevica, Bohinska Bistrica, Metlika, Šenčur, Koroška Beal, Hrušica, Zgornja Šiška, Dravilje, Spodnja Idrija, Predosilje, Sora, Setob Trzin, Zablunca, Rovte, Velika Loka, Kamna gorica, Stožice, Valta vas, St. Peter na Dolenjskem.

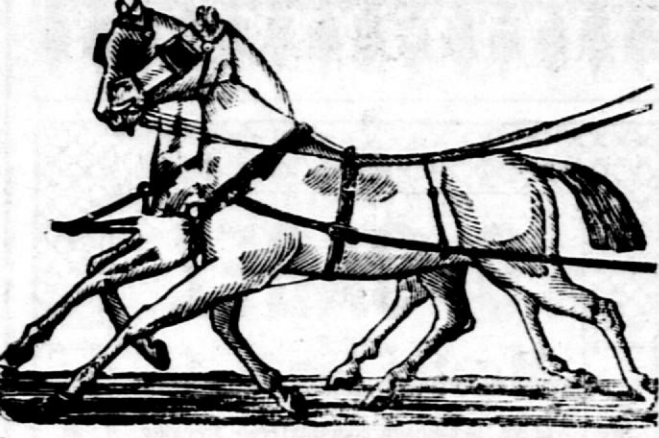
R. A. Smekal
Zagreb

skladnice vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cev, pasov, se-kirto, sekal in gospodarskih strojev ter motornih silov.

Odplačevanje na obroke.

184-16

129 odlihanja

JOSIP STUPICA

žeminar in sedlar v Ljubljani, Slomškova ulica šte. 6

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi krasno opremljeno

kočije, druge vozove in

: najrazličnejšo vprežno :

opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-šine kakor tudi že ohrabljenene vozove in konjske oprave.

Br. Hlavka Prešernove ulice št. 5.

Atelje za ortopedične aparate in bandaze.

Glavnaplatiranje z električno silo.

galvanoplatiranje z električno silo.

Izdelovatelj kirurških medicins-kih instrumentov in vseh potreb-ščin za bolnike.

Anton Krejči

Ljubljana, Wolfve ulice št. 5

priporočam svojo bogato zalogo

najmodernejših, najfinišnih

kožuhovin,

klobukov in čepic

Prezema tudi vse v to vrsto

spadajoča popravila proti naj-

nižji ceni. Kupuje tudi vsako-

vrstno koso divjane in jih

najbolje plačuja.

Blago ceno in solidno.

184-16

129 odlihanja

Ivan Jax in sin

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 17

priporočata svoj bogato zalogo

voznih koles.

358 31

Šivalni stroji

za redbine in obrt.

Brezplačni kurzi za vožnjo v hiši

Pisalni stroji „ADLER“.

FR. ŠEVČIK v Ljubljani

Židovske ulice št. 7

puškar

priporočam svojo veliko zalogo raznovrstnih

18-32

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, avstrijskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke tricevke in puške Boek s Krup-: povimi cevmi za brezdimni smodnik.

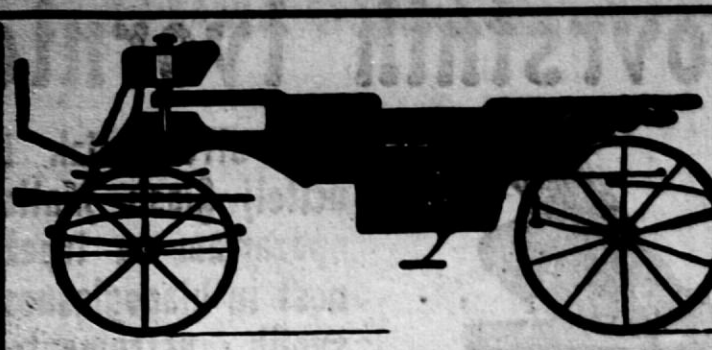
Priporočam tudi

: veliko zalogo vseh lovskih potrebščin : po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine prosto.

Industrijski vozovi
Frano Visjan
Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 25
priporoča svojo bogato zalogo
16 3/4 novih in 30 rabljenih
VOZOV.

Najstarejša domača slovenska tovarna peči.
2169-10 Ustanovljena l. 1888.
Založnik avstrijskih
zveze državnih
ces. kralj. uradnikov.
Alojzij Večaj
Ljubljana, Trnovo, Opekarška cesta, Veliki stradon št. 9
priporoča vsem stavbnim podjetnikom in sl. občinstvu svojo veliko
zalogo najtrpežnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno
barvanih do najpriljubljenejših **prstenih peči** različnih
vzorcev kakor: renaissance, barok, gotske, secesion itd., kakor tudi
štedilnike in krušne peči lastnega in domačega izdelka po najnižjih
cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.

Julija Štor
Prešernove ulice št. 5
Ljubljana.
Najpriljubljenejši čevlji sedanosti.
Julija Štor
Prešernove ulice št. 5
Ljubljana.
Največja zaloga moških, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih
goislerskih gorastih čevljev.
Elegantna in 2178 10
lako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!
Fr. Iglič
Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih
nagrobnihih vencev
in 344-38
trakov z napisi.
Zunanja naročila se izvršijo
hitro in točno.
Cene brez konkurence!

Najcenejše žičaste pletenine za ograje.
Večkrat sukane v ognju pocinkane žičaste pletenine posebno pripravne za
ograde parkov za divjačino, vinogradov, drevesno itd.
za varstvo proti zaročam, za pasje obore, v varnost proti
toči, za fazanarije, ptičnike in kletke, najboljše žičenje
za igrališča lawn-tennis, do treh metrov širokosti v
zalogi, za Rabičeve stene, Monirjeve gradbe itd. itd.
Pletenine se izdelujejo s 13 do 150 mm širokimi petljami in iz
različno debele žice, ki se šle po spletenju pocinka v
ognju in zatorej ne rjavi, kakor vse iz pocinkane žice na-
pravljene pletenine. Tudi bodeče žice za ograje v ognju po-
cinkane in različnih debelosti dobavljajo prav ceno
Hutter & Schrantz d. d.
tvernice za sitarake na Dunaju, Maribor
in klobučevni blagi in v Pragi-Budna.
Prirodni vzorci in vsakršna pojasnila gratis in franko.
Dobiva se po vseh večjih trgovinah za železrarno.
Specialitetas: patentni moški za smeg
iz pocinkane žice in pletenine. 1561 14

**Odlikovan z zlato haljamo v Pa-
rižu 1894 in z zlato haljamo in
krstom v Londonu leta 1895**
Ant. Presker
krojač, 32
Ljubljana, Sv. Petra c. 16
priporoča
svoje velike zaloge gotovih oblik
za gospode in dečke, jopice in
plaščev za gospe, nepromerljivih
havelokov itd. itd.
Oblike po meri se po najnovejših
vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

G. ČADEŽ
Mestni trg št. 14
polg Urbančeva manufakturne trgovine
priporoča
klobuke
in slamnike
čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd.
Blago imam solidno, cene zmerno.
Postrežem točno.

Vsak dan svež
sladoled
in
ledena kava
se dobi
v sladličarni
J. Zalaznik
Stari trg št. 21.

Najstarejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“
iz Bremna v
New York
cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“
Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.
Natančno, zanimljiv podatek in veljavne vožnje listke na parnike „gori“ navode-
nega parobrodnega društva kakor tudi listke na vse proge ameriških želez-
nic dobite v Ljubljani, Ljubljana, edine 16 pe!

EDVARDU TAVCARJU, Kolodvorske ulice št. 35
nasproti obdvojnemu gostilni „pri Starem Tilerju“.
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota.
Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točne in brezpla-
čne. — Postrežba početna, rečna in solidna.
Potniki, namenjeni v ameriške države kakor: Colorado, Mexico, California,
Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington tudi naše
društvo posebno ugodno in urejeno edno drugo dvacetin. Odhod na to
progo iz Ljubljane enkrat mesečno. 3270-46
Se se odhaja po teli št. 1 preko Baltimore in na vse ostale dele sveta
kakor: Brazilija, Kuba, Buenos-Aires, Columbia, Singapore in Avstralijo itd.

POZOR! POZOR! POZOR!
Najstarejša prevozna tvrdka v Ljubljani
Jurja Jankeviča naslednik 1640-16
MARTIN LAMPERT, Kolodvorska ulica št. 31
se priporoča slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za **prevažanje**
raznovrstnega blaga, kakor tudi za vsakovrstne **solitve** s posebnim novo
nabavljenim modernim vozom.
Cene zmerno! Postrežba najtočnejša!

Slovenska tvrdka
Združenih čevljarjev v Ljubljani
Wolfve ulice šte. 14
priporoča slavnemu občinstvu svojo lastno **konfekcije vseh vrst**
obuval od enostavnih do najmodernejših sedanosti.
Ker ima društvo že več let lastno **zalogo surovin**, pripo-
roča tudi **izdelovanje raznih naročil** točno po meri in okusu,
kakor jih zahtevata moderna ortopedija in anatomija. 1525-17
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Veletrgovina z železom
„Merkur“ 1858-19
Peter Majdič v Celju
se priporoča cenjenim odjemalcem.

Pozor! Pozor!
Nova modna trgovina za gospode in dame
Ljubljana **Peter Šterk** Ljubljana
Stari trg šte. 18
se priporoča slav. občinstvu kot zelo solidna za nakup raz-
nega modnega blaga.
Velika zaloga moškega, ženskega in otročjega perila, najmoder-
nejših bluz, spodnjih kril, modrcev, predpasnikov, rokavic, no-
gavic, ovratnikov, kravat, šerp, pajčolanov, žepnih robčkov.
Otročje obleke, svilu za bluze in nakite, svilni trakovi,
baržani, voženine, posamentrije, borte, čipke, čipkasti
ovratniki in vse potrebščine za šivilje.
Velika zaloga najnovejših 1595-13
moških klobukov, čepic in slamnikov.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“
iz Bremna v
New York
cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“
Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.
Natančno, zanimljiv podatek in veljavne vožnje listke na parnike „gori“ navode-
nega parobrodnega društva kakor tudi listke na vse proge ameriških želez-
nic dobite v Ljubljani, Ljubljana, edine 16 pe!

Vinske sode

nekaj skoro novih, dobrih in močnih,
od 360 do 700 litro preda po nizki
ceni 2718-3

FRAN CASCIO

Šelenburgove ulice št. 6

Pozor!

**Pet velikih kosov
travnikov**

je naprodaj.

Prodajo se posamezno ali vse
skupaj. 2818-2

Poizve se v gostilni pri Josipu
Plankarju na Dolenjski cesti.

Ceno posteljno perje

zajamčeno novo in brez prahu, kilo si-
vega perja, puljenega K 140 in boljše-
ga K 240; kilo polbelega perja, puljenega K 4-
kilo boljše belega perja puljenega K 6-
prima belega perja, kakor puh K 8-; kilo
veleprima napel puha, belega K 10-; kilo
napol maha, siviga K 52; kilo puha siviga
K 6- in K 8-; kilo puha siviga K 10-
kilo prsnega puha K 12-.

Narejene postelje

iz gostonitega rdečega, višnjevega, rumenega
ali belega inleta (nankinga), pernica, velikost
170x116 cm z 2 zglavicama, te dve 80x58
cm, zadosti napolnjeno, z novim, sivim,
očiščenim, košatim in stanovitnim perjem
K 16-; napol maha K 20-; maha K 24-;
pernica sama K 9-; 12-; 14-; 16-
zglavnica K 3-; 350, 4- razpošlja po
povzetju, zavojnina posebej, tvornica za
posteljno perje 1594-16

Anton Polednak
Graz, Mariahilfstrasse 11 E.

H Volk

v Šoštanju, Štajersko

Kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji na par
in elektriko se priporoča za **snaženje**
1032 vsakovrstnih oblek itd. 22

Sprejemalnica za Ljubljano pri

I. Magdiću

krojaču, Miklošičeva cesta št. 10.

Razglednice

umetniške,

in

pokrajinske

se dobe vedno

v veliki izbiri v

'Narodni knjigarni'

Jurčičev trg št. 3.

Mizarski učenc

se sprejme pri gospodu Francu
Lorberju, Götting 223 pri Gradcu.

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino
cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
oskrbi ceno v tej stroki izvešban
uradnik.

Naslov v upravnistvu „Slov.
Naroda“

Preklic.

Podpisani Ivan Bizjan, po-
sestnik v Drenovem griču obža-
lujem izgovorjene žaljive besede o
gospodu Josipu Miheliču, o pri-
liki vožnje požarne straže iz Bistre.
Drenov grič, 2. avgusta 1909.

Ivan Bizjan,
posestnik.

Potrebujem delavce

za Srbijo 2921-1

pri zgradbi velike železniške proge
proti dobri plači. Zglase naj se pri-
meni pismeno samo oni, ki so že de-
lali na „Oberbau“. Pismene ponudbe:

G. Johann Vogler,
podjetnik, Belgrad, Zorina ul. 54

2923

Ženitna ponudba

Izobražena gospodična,
šivilja, ki je vajena go-
spodinjstva se želi v svrhu
ženitve seznaniti s kakim
učiteljem ali uradnikom.
Ponudbe s sliko naj se
pošljejo na naslov: „M.
G. 20“, Ljubljana, poste-
restante, do 15. t. m.
Tajnost zajamčena!

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gosposke ulice št. 6 2809

priporoča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor privatno, trgovinsko in gostilniško

osebje za Ljubljano in zunaj.

Izbira različnih služb, zlasti za ženske.

Potnina tukaj.

Vesna in kolikor možno hitra

postrežba zagotovljena.

Zunanjim dopisom je priložiti znamko za odgovor

Prosi se za natančni naslov.

Hotelska sobarica

z večletnimi spričevali iste službe.

Pismene ponudbe na Mici Ga-
šperat, Falerbachgasse 13, gospa
Wallace, Gradec. 2910-1

Lepe poln stas

dobe deklice in gospe vsake
starosti, ako rabijo samo svojo
najnovejšo ceno za prvi ali
pravo vodo, ki se rabi samo
na zunaj edino zanesljivo učin-
kujoče sredstvo, zajamčeno ne-
škodljivo. Cena K 3-; K 5- in K 8-.
Zraven spadajoče milo 60 h. — Po povzetju
pošilja ga. Käthe Menzel, Dunaj II., Pra-
terstrasse 63/6, II. nadst. 10-17

Vinogradstva

in splošno gospodarstva vešč člo-
vek brez dece ali pa z odraslo de-
co, se išče, da nastopi takoj službo.
Mesečna plača je 40 K, stanovanje,
kurjava, kos vrta in vsak dan liter
mleka.

Vprašanja naj se pošljejo na
„Zavod za oglaševanje“ K. Vrane-
šević, Zagreb, Preradovićev trg
št. 10. 2917

Ali hočete vlezanimivo brezplačno knjigo?

50000 knjig se bo razdelilo zdravja
potrebni.

Pišite nam takoj
in pošljemo Vam
jo Imamo za Vas
na razpolago po-
učno ilustrovano
brošuro, ki se
poljudno peča z
bistvom elektro-
terapije in potem
spoznate nje bla-
goslovljeno delo-
vanje za zatiranje
oslablosti živ-
cev, revmatizma,
pomanjkanje spa-
nja, glavobola,
prenapetosti in
pomanjkanja
energije.

Brošura ni cenovnik ali katalog, nego
znanstvena razprava znanega zdravnika,
specialista elektro-terapije. Se nikoli se
ni v Avstriji tako dragocena knjiga zastoj
stavila na razpolago. 2551

Elektro-terapevtska ordinacija

Dunaj, I., Schwangasse 1, Mezzanin,
Abt. 1 s. 2.

8. VIII. 1909.

Kupon za brezplačno knjigo.

Na

Elektro-terapevtsko ordinacijo

na Dunaju, I., Schwangasse

1, Mezzanin Abt. 1 s. 2

Prosim pošljite mi knjigo:

„Razprava o moderni elek-
tro-terapiji“

gratis in franko pod zaprto ku-
verto.

Ime:

Naslov:

Izvežban delavec

neoženjen, približno 30 let star, se

sprejme proti mesečni plači.

Kje, pove in prijaznosti uprav-
ništvo tega lista. 2908-1

Previzorični učitelj, ki je po ne-
zgodi zabredel v dolgove, prosi mi-
lосrdnega človeka, da bi mu za
eno leto

posodil 400 kron.

Dopisi pod „učitelj“ na uprav.
„Slov. Naroda“. 2920

Takoj se sprejme zdravo, krepko,
14-16 let staro deklico s primerno
šolsko izobrazbo kct

učenko

v trgovino z mešanim blagom.

2894

J. Rudman,

Krška vas, Dolenjsko.

Olikana gospica

Stajerka, srednjih let, slovenskega in nem-
škega jezika popolnoma večja, izurjena v
gospodinjstvu

išče službe kot opora gospodinje.

Gre tudi k sirotam brez matere. — Ponudbe
se prosijo pod „september 15“ na uprav-
ništvo „Slovenskega Naroda“. 2915 1

Pod jako ugodnimi pogoji
se odda v najem

cela hiša z gostilno
in trgovino

z mešanim blagom na **Jesenicah**
(Dolenjsko), blizu kolodvora, pri
skladišču. 2914

Več pove lastnik **Ivan Ferjan**
na **Jesenicah**.

Twornica kož

Josip Wiesenberger
Žebrace, kralj. Češko

izdeluje vse vrste fine, trajne in
gladke **juhte**, gladke **telečine** in sive
kravje kože. 2918 1

Hotel „Tivoli“

Jutri, v nedeljo

3 koncerti 3

Slov. Filharmonije

Začetek ob polu 10. dop., ob 5.
pop. in ob polu 8. zvečer.

Napovedani vsakdanji koncerti se vrše
ob vsakem vremenu; ob slabem vre-
menu v dvorani, ob lepem pa na
vrtu. 2930

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kabineta, kuhinje,
shrambe, drvarnice, podstrežja, se
oddaja za november na Jurčičevem
trgu št. 1, I. nadstropje. 2906-2

Učenca

za trgovino mešanega blaga ta-
koj sprejme 2928-1

Frid. Skušek v Metliki.

2 učenca

sprejme takoj

A. Sušnik, trgovina s špecerijo in
železnino v Ljubljani na Zaloški
cesti. 2847-2

Priličen nakup 2866 2

avtomobilov

Zastopstvo Wurm, Celovec.

Učenec

se takoj
sprejme v
špecerijsko
trgovino.

Kje, pove
uprav. „Slov.
Nar.“. 2926-1

Lovci, pozor!

Pes prepeličar

lepe dolge, temnorjave dlake, visok
66 cm, se proda. 2916-1

Naslovi pod „Lovec“, poste-
restante, Mirna peč, Dolenjsko.

Trgovska pomočnica

dobro izurjena v manufakturni in
špecerijski stroki se sprejme s
prvim septembrom, s tem da pošlje
pri ponudbi spričevalo o zadržanju.

Franc Xav. Aumanua sin,
v **Krškem**. 2816-3

Radi boleznj se proda

enonadstropna hiša

z gospodarskim poslopjem, ledenico,
dobro vpeljeno gostilno in zalogo
piva, v jako lepem, zdravem in pro-
metnem kraju na Kranjskem.

Naslov pove upravnistvo „Slo-
venskega Naroda“. 2895-1

Stanovanja

z 2, 3 in 4 sobami, kopalno sobo
in pritlikinami se oddajo za no-
vembrov termin v novozgrajeni
dvonadstropni hiši na Elizabetni
cesti št. 5. 2927-1

Prašati je pri lastniku **Fran Me-
dicu** na Poljanski cesti št. 37.

Lokal

za prodajalno

na Glavnem trgu v Kamniku

se odda takoj v najem. 2902-1

Natančneje pri upravnistvu „Slov.
Naroda“.

Ženitna ponudba!

Gospodična iz boljše hiše,
izurjena v gospodinjstvu ki ima
tudi nekaj premoženja, se želi
v svrhu ženitve seznaniti s nji
primernim gospodom.

Ponudbe s sliko naj se
pošljejo do 18. t. m. na naslov:
„R. L. 101“ poštno ležajo,
Ljubljana. 2924

Ožaloščeni naznanjajo podpisanci v lastnem in v imenu vseh sorodnikov tužno vest, da je
Bogu Vsemogočnemu ugajalo, njihovo srčno dobro mater, oziroma taščo in staro mater, gospo

ANA MAYR, roj. LAZAROVICH

lekarnarjevo vdovo

danes ob 3/3. popoldne, po dolgem, težkem trpljenju, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče,
poklicati v boljše življenje.

Smrti ostanki drage pokojnice bodo v nedeljo, dne 8. t. m. ob 6 uri popoldne slovesno
blagoslovljeni v hiši žalosti, Sv. Petra cesta št. 2 in na pokopališču pri Sv. Krištofu v lastni grobnici
položeni k zadnjemu pokoju

Sv. maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja in v drugih cerkvah.

Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 6. avgusta 1909.

2911

Marija Sušnik, roj. **Mayr**
hčeri.

Karla Mayr

Josip Mayr
lekarnar

Vilhelm Mayr
prokurist

Toja Mayr, roj. **Virant**
svakinja.

Mira Mayr, **Pepček Sušnik**
vnuka.

sina.
mag. pharm. **Rikard Sušnik**
svak.

Na debelo in drobno po nizkih
cenah priporočam svojo **bogato**
založeno

trgovino

z galanterijskim in vseh
vrst kramarskim blagom
in pleteninami. 32

Devocionalije

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranj. glavnikov.

Anton Skof

Ernest Jevnikarjev naslednik

Dunaska c., v hiši gostilne „št. 6“

Slovenske trdke v Ljubljani.

Čevljarne:

Josipina Herisch
zaloga čevljev češke tovarne,
Židovske ulice št. 7.
„Združeni čevljarji“
trgovina s čevlji za gospode, dame in otroke,
Wolfsove ulice št. 14.

Gostilne, restavracije:

Avguštin Zajec
restavracija,
Sodnijske ulice št. 6.

Galanterijsko blago:

Fr. Igljč
trgovina s papirjem in galanterijskim blagom,
Mestni trg.
A. Skulj
trgovina s papirjem,
Poljanska cesta št. 12.

Knjigarne:

Narodna knjigarna
Zaloga papirja, šolskih in drugih knjig
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.
Ivan Vrečko
trgovina s papirjem in galanterijskim blagom,
Sv. Petra cesta št. 31.

Knjigoveznice:

Knjigoveznica
Katol. tiskovnega društva
Kopitarjeve ulice, II. nadstropje.

Lekarne:

M. Ph. Josip Čizmar
lekarna „pri Zlatem orlu“,
Jurčičev trg.
Lekarna Leustek
„pri Mariji pomagaj“,
Resljeva cesta, (poleg jubilejn. mosta).
Lekarna Trnkoczy
Ljubljana
Mestni trg (poleg rotovža).

Manufakturno blago:

Janko Česnik
„pri Česniku“
trgovina z manufakturnim blagom
Stritarjeve ulice Ljubljana Lingarjeve ulice.
J. Kostevc
modna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra
cesta št. 4.
Lenasi & Gerkman
trgovina s suknem in blagom,
Stritarjeve (Spitalske) ulice.
J. Lozar
manufakturna trgovina
Mestni trg št. 7.
Manufakturna trgovina
„pri Cirilu in Metodu“
(lastnik Ivan Miklavc)
Lingarjeve ulice št. 1.
A. & E. Skaberne
trgovina z manufakturnim blagom
na debelo in drobno,
Mestni trg št. 10.
Franc Ksav. Souvan
manufakturna trgovina na debelo,
Francovo nabrežje.
Franc Ksav. Souvan
manufakturni trgovini na drobno,
Mestni trg, nasproti mest. magistrata.
Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na drobno,
Mestni trg 22, stara Souvanova hiša.
Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na debelo,
Mestni trg št. 23.
Feliks Urbanc
manufakturna trgovina na debelo in
na drobno
Vogal Miklošičeve in Sv. Petra ceste.
Feliks Urbanc
trgovina z manufakturnim blagom
Pod Trančo št. 2.

Modno in meš. blago:

Matej Orehek
trgovina z mešanim blagom,
zaloga modernih oblik,
Kolodvorske ulice št. 26.
Josipina Podkrajšek
modna trgovina,
Jurčičev trg.
E. Skušek
modna trgovina za gospode,
Mestni trg št. 19.

A. Šinkovic dediči

modna trgovina,
Mestni trg št. 19.
Katinka Widmayer
trgovina z vsakovrstnim blagom za otroke
dame in gospode, „pri Solncu“ za vodo.

Peki:

Avzug Jenko
pekovski mojster,
Marija Terezija cesta št. 7.
Karel Žužek
pekovski mojster,
Florijanska ulica št. 8.

Perilo:

Marija Alešovec
perilo za gospode in dame, opreme,
učilišče za šivanje perila,
Poljanska cesta št. 22.

Posojilnice:

Kmetska posojilnica
ljubljanske okolice, sprejema hranilne vloge
in daje posojila, Dunajska cesta št. 17.
Obrtno pomožno društvo
r. z. z. o. z. Judovske ulice,
sprejema hranilne vloge in daje posojila.

Slaščičarne:

Rudolf Bischof
slaščičarna,
Židovske ulice št. 8.
Jakob Zalaznik
slaščičarna, kavarna in pekarija,
Stari trg št. 21.

Stavbniki:

Tehnična pisarna
Karol Holinsky
arhitekt in mestni stavbnik,
Selenburgove ulice št. 4, II. nadstropje.
Ivan Ogrin
stavbnik
Karlovska cesta št. 5 (I. nadstropje).

Špecerijsko blago:

Josip Boltar
trgovina z mešanim blagom,
Florijanske ulice št. 17.
Štefan Mencinger
trgovina s špecerijskim, delikatesnim
in mešanim blagom,
Martinova cesta št. 18.
T. Mencinger
trgovina s špecerijskim blagom in delikatesami,
Sv. Petra cesta št. 37 in 42.

Tapetniki:

Anton Obreza
tapetnik in dekorater,
Selenburgove ulice št. 1.

Urarji in zlatarji:

Milko Krapeš
urar in trgovec z zlatino in srebrnino
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Usnje:

Fran Mally
trgovina z usnjem
Resljeva cesta št. 2.

Josip Seunig

zaloga vsakovrstnega usnja in čevljariskih
potrebščin na debelo in drobno,
Prešernove ulice.

Vezenine itd.:

Toni Jager
trgovina ročnih del
Židovske ulice št. 5.
F. Meršol
trgovina z drobnim in modnim blagom,
vezenine, ročna dela, predtiskarija.
Mestni trg št. 18.

Vrtnarji:

Anton Bajec
cvetlični salon pod Trančo,
vrtarinja Karlovska cesta št. 2.
Ivan Bizovičar
umetni in trgovski vrtar,
Kolizejske ulice št. 16.

Zastopstva:

Jakob Bončar
zastopnik in zaloga valjčnega milna
Vinko Majdiča v Kranju,
Vegove ulice št. 6.
Jakob Bončar
zastopnik in zaloga valjčnega milna
Peter Majdiča v Jaršah,
Vegove ulice št. 6.

Železninske trgovine:

Valentin Golob
trgovina z železnino in kuhinjskimi
predmeti, Mestni trg št. 10.

Ključavničarji:

Jos. Rebek
ključavničarski mojster,
Francovo nabrežje št. 9.

Slikarji:

Filip Pristou
slikar specialno le za napise in grbe,
Prešernove ulice št. 50.

Razne trdke:

Ivan N. Adamič
prva kranjska vrvarna in trgovina konopnine,
Sv. Petra cesta št. 33.

M. Drenik Kongresni trg
sokolske potrebščin, izdelovanje in vezenje
zastav, kakon vsakovrstne druge vezenine itd.

M. Franzl

mehanično pletenje na stroj,
Privoz št. 10.

Götl ml. & Lebar

rezbarstvo, pozlatarstvo in izdelava modernih
okvirjev
Turiaški trg št. 1.

Brata Hlavka

izdelovatelj kirurških in otroških
predmetov in bandaž, Prešernove ulice.

G. F. Jurásek

uglaševalac glasovirjev,
Sv. Petra cesta št. 62 a I.

Fran Kollmann

zaloga porcelana in steklenine
Mestni trg.

Lavrenčič & Domicelj

nasl. Karel Meglič
žitna trgovina, Dunajska cesta št. 32.

Fr. Mally & dr.

parna opekarna
Resljeva cesta št. 2.

Fr. Sax

elektrotehniška obrt,
Gradišče št. 17.

Fr. Ševčik

puškar in trgovec z orožjem,
Židovske ulice št. 8.

Josip Škerlj

spedijsko podjetje
Kongresni trg št. 16.

Jos. Škerlj

prevoz pohištva,
Kongresni trg št. 16.

Josip Vidmar

zaloga delnikov in solčnikov
Pred škofijo št. 19 Prešernove ulice št. 4
Stari trg št. 4.

Kleparski pomočnik in učenec

se sprejmeta takoj pri kleparju
Jakobu Fileglu, Rimska cesta 14.

Slovenski elektrotehnik

Fr. Sax

Ljubljana, Gradišče 17.

Uvaja vsakojake elektrosigunalne
naprave, kot zvonila, telefone,
elekt. hišne aparate za blagajne in
navadna vrata, prenosovanje
strojevodov, nasvete za njih popravilo,
oziroma oskrbi popravilo in novouredebo.
Izven Ljubljane se priporoča za
uvajanje jako točnih
elekt. naprav za luč in moč.

Na razpolago dobro in zanes-
ljivo blago.
Pokličite me, ako je vaš električni
obrat moten. 2795-8

Gostilna

na račun se odda v Rečni delini.
Vpraša se pri L. Tomažiču v
Spodnji Šiški. 2903-2

Lepi prodajalniški

prostori

s shladilcem, stanovanjem, z 2
sobama in kuhinjo ter veliko kletjo,
se daje takoj v najem. Dnevni
promet zelo živahen. Voda pri roki.
Več pove lastnik v Mostah pri
Ljubljani št. 80. 289-2

Puške:

Lancaster	od . . .	K 26-
Flobert	„ . . .	8-50
Pistolet	„ . . .	2-
Samokres	„ . . .	5-

naprej. Poprave cen. Ilustrovan cenovnik
franko. **F. Dušek, Opatovo 76**
ob državni železnici, Četko. 1501-17

Svoji k svojim! Narodna trdka!

Milko Krapeš
urar in trgovec
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.
Ustanovljeno leta 1852.

Cenj. občinstvu priporočam svojo
bogato zalogo 1954-15

stenskih in žepnih ur,
uharov, prstanov in verižic.

Osobito sedaj ob priliki birme, na-
menil sem se prodajati dobro blago po
izredno nizki ceni.

Popravila točno in ceno!
Za vsako prodano ali po-
pravljen uro jamčim 1 leto.
Genike brezplačno in poštino prosto.

Narodna knjigarna

v Ljubljani
na Jurčičevem trgu št. 3.

priporoča

kancelijski, konceptni, doku-
mentni, ministrski, pisemski,
ovitni in barvani papir.

Kasete s pisemskim papirjem.

Trgovske knjige
v vseh velikostih, črtane z eno ali
z dvema kolonama, vezane v papir,
platno ali polusnjce.

Odjemalne knjižice po različnih
cenah.

Zaloga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

— Velika izber —

vseh pisarniških potrebščin,
svinčnikov, peres, peresnikov,
radirk, kamenčkov, tablic,
gobic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

— Razglednice —

pokrajinske, humoristične, umet-
niške vseh vrst od najpreprostejših
do najfinjših.

Albumi za slike in dopisnice,
vezane v pliš in v usnje.

— Poezijske knjige. —

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete,
risalna ravnila, tuše, čopiče.

Noteti in tintniki.

Klavir

dobro ohranjen, se kupi (Pianini so-
izključeni).
Ponudbe s ceno na upravnništvo
„Slovenskega Naroda“. 2904-2

Hiša

se prostovoljno proda v Krakov-
ski ulici št. 22. 2890-2
Več se poizve v Zeljarski ulici
št. 11

Že rabljeno

KOLO

se kupi.
Ponudbe na upravnništvo „Slov.
Naroda“. 2867-3

Prodajalka

se sprejme takoj v trgovini z me-
šanim blagom Fr. Senica v Motniku
na Gorenjskem. Ponudbe s sliko
imajo prednost. 2818-3

Resna ženitna ponudba!

Mlad rokodelce v lepem
kraj, z dobrim zaslužkom si
želi nevesto najrajši Slovenko
staro 20 do 30 let, katera bi
imela veselje do gospodinstva.
Prednost imajo kuharice. Pisma
naj se pošiljajo s sliko ako je
mogoče, katere se takoj vrnejo.
„J. T. Nr. 86“ Poste restante,
Kötschab, Koroško. 2921-1
Stroga tajnost zjamčena.

Primarij

dr. V. Gregorič
ne ordinuje
od 5. do 26. avgusta.

Iv. Bizovičar

umetni in trg. vrtnar
Ljubljana, Kolezijske ul. 16
se priporoča za
nasaditev vrhov, parkov in
balkonov. — Velika izbira
cvetočih in listnatih rastlin,
vrtnic, prezimajočih cvetlic
(perene), krasna cvetlična
grmovja, konifere, cvetlice
za okna in balkone.
Izvršuje šopke, vence in bukete
za razne prilike.
Delo umetniško okusno in po
solidnih cenah. 1542 18
Trgovina s cvetlicami itd.
Naročila na deželo hitro in vestno

Resna ženitna ponudba!

Mlad trgovec v mestu
z dobro idočo trgo-
vino se želi seznauti
z izobraženo gospico
18—24 let staro v
svrhu skorajšnje že-
nitve, katera naj bi
imela 20—40 tisoč K
premoženja in veselje
do trgovine. Le resne
ponudbe s sliko in
polnim imenom naj se
blagovolijo pošiljati do
15. t. m. na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“
pod šifro „Trgovina
1909“. Slike se takoj
vrnejo. Najstrožja taj-
nost je zjamčena.

Priložnostni nakup

Kompl. naprava motorjev s sesalnimi plini
ca 14 PS, benzinski motor 12 PS, loke-
mebli 20 PS, kompletna električna raz-
svetlovalna naprava za ca 30 in ca 150
svetilnik, različni elektromotorji, železne
polne omrežje.

Vprašajte: Inž. Wok, hotel „Union“ v
Ljubljani. 2881-2

Odda se za 1. november še nekaj

stanovanj

s tremi sobami in pritliklami
Poizve se na Poljanski cesti
št. 22, pritliko desno. 2800 3

Anton Leutgeb,

353 rokavičar in bandažist. 32
Pod trančo 1. Ljubljana. Pod trančo 1.

Lastna izdelovalnica vsakovrstnih glave,
usnjatih in vojaških rokavic.

Izdelovatelj
kilnih pasov.
Vsa kirur-
gična dela.
Zunanja na-
ročila točno.
neče nize.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priporočeno izvrsten **Portland-cement** v vedno
ednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
pise glede tlakovne in odporne trdote **dalje nadkriti** jučeji dobroti kakor
tudi svoje priznane izvrstno **apno**.

Priporočila in spričevala 706-25

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Št. 6250/V. u.

2913-1

Razglas.

V smislu določil § 1254 vojnih predpisov I. del se razglaš, da po
letošnji repartitiji rekrutov tvori žrebna št. 120/I dolejno zaključno število
rekrutnega kontingenta za vojsko, žrebna št. 59/II pa doslejno zaključno
število rekrutnega kontingenta za domobranstvo; vsi ostali rekruti se pri
kontingentnem obračunu vrste v nadomestno rezervo kot čezštevili.

Eventualni primanjkljaji v rekrutnem kontingentu se pokrijejo z
najbližnjimi žrebnimi številkami.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 2. avgusta 1909

Preselitev kavarne.

Podpisana usojata si slav. občinstvu najljubšeje naznaniti, da sta
se s svojo

kavarno preselila iz Prečne ulice št. 2.

na Sv. Petra nasip št. 37 tik jubilejnega mostu.

Izrekata tem potom svojo najpričnejšo zahvalo za dosedanje na-
klonjenost slav. občinstva in se obenem priporočata za mnogob ojen obisk
tudi na novem prostoru.

Ivan in Ana Pua

lastnika kavarne.

Kavarna je vsak dan vso noč odprta

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvoček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7-03 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez
Podrožico), Celovec.

7-25 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Jeseni-
ce, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago,
Draždane, Berlin.

11-40 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podrožico), Celovec.

3-32 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosu-
plje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-28 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podrožico), Celovec.

6-23 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, (čez Podrožico),
Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

7-40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

0 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel.,
Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez
Podrožico), Prago, Draždane, Berlin.

6-42 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbič, Gorica, drž. žel., Trst, c. kr. drž.
žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praz-
nikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbič, od
1. julija na progi Ljubljana juž. žel., —
Jesenice vsak dan).

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):

7-28 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.

2-05 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

špecerijsko opravo

se lahko po ceni kupi.
Ponudbe na upravnitvo „Slov.
Naroda“.

2857-3

Oskrbnika in knjigovodjo

za industrijsko podjetje združeno s
majhno kmetijo, išče zanesljiva, do-
mača trdka. Dotičnik mora biti večš
popolnoma slovenskega in nemškega
jezika in dvostavnega knjigovodstva,
mora biti energičen in samostojen
oskrbnik s odličnimi izpričevali. Ako
je njegova žena dobra kuharica, lahko
prevzame gospodinjstvo. — Plača po
dogovoru. Kavoje je položiti najmanj
1000 kron. Služba se za stalno odda
po preteku trimesečne poskusne dobe,
proti večletni pogodbi.

Lastnoročno pisane ponudbe, o-
premljene s prepisi izpričeval, je vlo-
žiti pod „Stalna služba“ na uprav.
„Slov. Naroda“.

278-4

Ključavničarstvo

Ig. Faschinga vdova
Poljanski nasip št. 8.
Reichova hiša.

Izvrstne in solidne delo.

Cene zmerne. Popravila se

: : točno izvršujejo. : :

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov

In navadne do najfinjše
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Neznanim naročnikom se
pošilja s povzetjem.

Jos. Rojina

krojač prve vrste
Šelenburgove ulice št. 5
nasproti glavne pošte
konkurira z največjimi tvrd-
kami glede finega kroja
in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najf. angl.
in franc. specialitet blaga.
Zavod za uniformiranje.

Te žitne drože, izborne po
kakovosti, se priporočajo go-
spodom pekom, trgovcem in
slav. občinstvu. Pročaja jih

v korist Ciril-Metodovi družbi
po nizkih cenah samo

Maks Zaloker

v Ljubljani
v lastni hiši
Kladzne ulice št. 17 in
Rečne ulice št. 5.
V korist
Ciril-Metodovi družbi

Odlikovana
Prva kr. tvornica klavirjev
Ljubljana

Gliserjeve ulice 5 Blizu Gradšč
Rudolf A. Warbinek

Ekspert v vse doželo.

Priporoča svoje prve vrste, za vsa
podnebja solidno narejene pianine,
klavirje in harmonije tudi samo-
igralne

za gotov denar, na delna
odplačila ali naposodo.

Poprave in ugaševanja se izvršujejo točno
in računsko najceneje. 1708 1

Največja tvornica na Avstrijo jago.

stanovanje

s 3 do 4 sobami. če mogoče v vpo-
rabo vrta, se išče za november.
Ponudbe pod „M. K.“, Bled,
Zaka 85. 2883-2

Prodaja se pod ugodnimi pogoji in za
nizko ceno

enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani, Poljska
cesta št. 20. 2596-13
Poizve se v pisarni dr. Frana
Pečka, odvetnika v Ljubljani, Stari
trg št. 30.

Razpošiljam kolesa

za štiri tedne na
poskušnjo in
vpogled proti
povzetju. Posa-
mezni deli koles
čudovito poceni
in dobri.

Ilustrovani cenovniki poštine prosto.

Franc Dušek

tvornica koles, Opočno št. 80, ob dr.
železničarstvo. 422 29

SINGER „66“

najnovejši in najpopolnejši
724 1 šivalni stroj.

Ljubljana Singer Co. deln. dr. za šivalne stroje, Sv. Petra cesta.

Več stanovanj

med temi tudi eno podstrešno, se odda
za november. 2907-2
Kje, pove J. Škerlj, spediter.

2 učenca

s primerno šolsko izobrazbo se sprej-
meta v trgovino knjig in papirja
— ANTON UMEK —
v Brezicah. 2865-3

Ugodna prilika!

Za svojo tukajšnjo restavracijo
ob železniški postaji, s katero je
združeno tudi dovoljenje prodaje
pijace in jedil ob vlakih, z zelo
ugodnim letnim prometom, iščem
izurjenega

gostilničarja

ki bi bil obenem večš tudi mesarske
obrbi. Potrebna varščina 3—4000 K.
Natančna pojasnila daje I. Stravs,
Podbrdo na Goriškem. 2779-5

Ciril in Metodov čaj

v zavitkih po 10, 20, 30, 50 in 70 vin. 2891-1
ki se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda.
Dobiva se povsod.

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo
v Ljubljani, Rožna ulica št. 41

Priložnostni nakup za gospodnje in neveste.

600 tucatov obrobljenih rjuh brez šiva, 150 cm širokih, 825 cm dolgih, iz za-
jamčenega platna, je vsled preobilne zaloge, zelo dobre kakovosti po K 2-50, prva
kakovosti po K 2-80, vsak kos naprodaj. Najmanjše naročilo je 6 kosov. — Dalje
oferiram:

4000 metrov platnenih ostankov, pri katerih za najfinjše perilo, telesno in po-
steljino; dolžina ostankov je 10-25 metrov, meter po 50 vin. Najmanjše naročilo je
25 metrov

Najfinjše brisače iz čistega platna in damasta
50/100 cm 55/110 cm 58/125 cm vsak tucat.
K 6-50 K 10 K 13-—

Brisače za posode iz čistega platna po 4— do 6— K vsak tucat.
Razpošilja vse v najsoljnejši kakovosti, zasebnikom po povzetju Kar ne
ugaja, vzamemo nazaj in vrnemo denar.

Tiskalca platna, H. Willig, Hronow, Mettau, Češko.

Izvolite pisati po vzorce!

V. J. Havliček in brat v Poděbradech
(Kralj. Češko.)
Izvozna hiša modnega in manufakturnega blaga. 776 25

Razprodaja

ostanke za znatno znižane cene.
Vzorci poštine prosto.

volnenega blaga, sukna, pralne
svile

Zavitek s 40 m pralnih ostankov,
okusno izbranih franko po pov-
zetju za 18 kron.

Vzorci teh ostankov se ne
razpošiljajo

Razglas.

Zaradi oddaje
zidarstkih, klesarstkih in tesarskih del

za zgradbo novega poslopja državne obrtne šole v Ljubljani se bode
vrhila dne

18. avgusta 1909 ob 10. dopoldne

v pisarni mestnega stavbnega urada pismena ponudbena razprava.

Preračuni, načrti in stavbni pogoji, tčuš se navedene stavbe, so pri
mestnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah razgrnjeni na ogled.

Ponudbe, v katerih je navesti posamezne zneske in proračunjene
vsote v številkah in besedah, je vložiti do določenega dne zapečatene s 5%
vadijem, ki je izračunati na podlagi ponujanih skupnih vsot, pri navedenem
uradu.

Izrečno se določe, da se na ponudbe, ki ne bodo povsem ustrezale
razpisnim pogojem na ponudbe, ki bi se pogojno glasile ali na take, ki bi
bile vložene prepozno ali dodatno, ne bode osiralo.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 31. julija 1909.
Župan: Ivan Hribar l. r.

Izvrstnega vipavskega vina

Pratnega pridelka, iz reblanega grozdja po novem sistemu, zanesljivo čisto
napravljenega, imam oddati. — Gospodje, ki hodite sami kupovat vino v
Vipavo, ogledajte se radi pokušnje v moji hiši v Vipavi št. 44, tik graščine,
drugi pa zahtevajte pismeno vzorac. — Manj kot 1 sod (15 hektolitrov) se
ne oddaja. — Cene po dogovoru. 2141—0

Franc Dolenc, posestnik, Ljubljana, Stari trg št. 1.

2 lepi posestvi

z novimi in lepimi hišami, v katerih se nahajajo gostilne
in poleg žaga, v prijetnem in prometnem kraju na Gorenjskem,
se prodasta iz proste roke pod zelo
ugodnimi pogoji. 2859 3

Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstrasse 53.

Specialna tvornica za gorilne motorje.

Originalni motorji „Otto“

v zvezi 8718 42

z napravo za sesalni plin

za kurjenje s trjavim premogom, fu-
žuskim ali plinovim koksom, kauma-
sitom ali ogljem.

Gospodarsko najbolj primerna
obratna moč novega časa!

Originalni motorji „Otto“ za svetilni plin,
benzin, bencol, petrolin, karbounl.

Svetovnoslovni zaradi preproste in solidne sestave.
Vsa pojasnila in cenike daje brezplačno tvrdka

D. S. Fakin kot zastopnica za Kranjsko
Ljubljana, Poljanska cesta št. 67. telef. 73.

„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

pod nadzorstvom c. kr. avstrijske in angleške vlade.

C. kr. avstrijska vlada je v varnost avstrijskih zavarovancev priznala

K 33,743.421.70.

izvod iz poročila glavne skupščine dne 17. maja 1906 v Londonu.

1. Splošni prejemki za l. 1905	K 32,677.80
2. Splošna aktiva dne 31. dec. 1905	223,317.069
3. Izplačane police	515,093.054
4. Splošni presežek dne 31. dec. 1905	7,223.290

Poraba presežka:

Dobiček zavarovancem	K 5,295.843
Dividende in obresti	728.575
Nadaljnja rezerva za eventualno znižanje obrestne mere	1,200.872
	K 7,223.290

Novi tarifi z ugodnimi kombinacijami (zavarovanje življenja pokojnine in otrok) oddaja zastoj in
poštne prosto.

**Generalno zastopstvo v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 2 pri
VIKTORJU MORO.**

Osebe, ki se hočejo poslužiti svojih dobrih zvez in ki so sposobne za nabiranje zavarovanj v
mestu in na kmetih, se takoj nastavijo s stalno plačo in provizijo.

! Ravno kar izšle nove dvo- stranske slovenske plošče!

Cena 4— krone in po 2 K 50 vin.

Velika zaloga

gramofonov

od 25 kron naprej.

Dobi se tudi na mesečne obroke. Zato
zahtevajte takoj brezplačno

cenike gramofonov
in raznih plošč.

Fr. P. Zajec

urar in optik

Ljubljana, Stari trg 26.

C. kr. priv. zavarovalna družba. C. kr. priv. zavarov. družba za življenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 6,000.000.

Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ognja, strele in parne
ali plinov razstrelbe, kakor tudi proti
škodam vsled gašenja, podiranja poslopij
in proti škodam vsled odnašanja pre-
metnih reči, nadalje proti požarnim ško-
dam zivino, zaloge vsakovrstnega blaga,
kmetijske orodje, pridelke itd.;
- proti požarnim škodam poljake pridelke in
klajo v poslopjih in kopicah;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zrač-
nega stekla;
- raznoverstno blago proti škodam, nastalim
pri prevažanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vsled tatinskega vloma in
vsled tatvine iz zaprtih in odprtih pro-
storov;
- proti vsakovrstnim telesnim nezgodam,
nadalje sprejema jamatvena zavarovanja
obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih
posetnikov, voznikov, lovcev itd.

Natančnejša pojasnila daje radovoljno

Generalni sestanek v Ljubljani
Sodnijske ulice št. 6. 15 8

Vodja generalnega zastopa: Jos. Presenc.

Slovenska tvrdka

AVGUST REPIČ

sodar

Ljubljana, Kolezijske ulice 16.

(v Trnovem)

izdeluje, popravlja in prodaja
vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah. 33

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11.

priporoča

klobuke, slamnike

cilindre, čepce itd.

najnovejše facone
po najnižji ceni.

Popravila in prečiščila solne in vetro-
vne stekla in svetilne stekla in svetilne

solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

JOSIP VIDMAR

K. J. Vidmar

Pred škočijo 19, Stari trg 4,
Prešernove ulice 4.

AUSTRO-AMERICANA

Poslovni Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetelca**
Ljubljani, Kolezijske ulice 26
Kotlovarna je pripravljen a dogo se brezplačno

F. K. Kaiser

puškar v Ljubljani

Šelenburgove ulice št. 6

priporoča svojo bogato zalogo
raznoverstnih

pušk, samokresov,

lovskih potrebščin, vseh
del koles (biciklov) kakor tudi

umetelni ogenj

po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov,
biciklov točno in solidno.

Generalni zastoj in pošt-
nine prosto.

Atelije „Viktor“

fotografični umetni zavod

Beethovenove ulice št. 7.

Skrivnosti harema

ni tako zanimiva kakor naših tkanin in pavolnin vzorci cefirja, damasta,
kanefasa, platnin, oksforda itd.

Poizkusite enkrat!

in naročite 6 rjuh, beljenih, la, brez šiva, 150/200 cm vel., K 13 50.

Tiskalnica Bratje Krejcar, Dobruška 9181, Češko.

2330 8

Vzorci vsega blaga gratis in franko.

Opr. št. A I 136/934.

Oklic

s katerim se kliče dedič, čigar bivališče je neznano.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani naznanja, da je umrla dne 20. febru-
arja 1909 v Ljubljani, Križevska ulica, gospa Ana Turek roj. Kraus ne za-
pustivši neredbo poslednje volje. K dedovanju so poklicani tud potomci
predzamrlih zakonskih Matije in Ane Wirth in sicer Neža, Peter, Ferdinand
in Josip Wirth. Ker je sodišču bivališče teh dedičev oziroma njih potomeev
neznano, pozivlja se taiste, da se v enem letu od spodaj imenovanega dne
pri tem sodišču javi in zglašijo za dediča, ker bi se sicer zapuščina obravna
vela le s zglašitvimi se dediči in z njim postavljenim skrbnikom g. Ivanom
Stiene, c. kr. davč pristavom v p. v Ljubljani.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I.

dne 24. julija 1909. 2827—3

Tople in lužne kopeli kopališče Stubica na Hrvaškem.

Postaja Zabok in postajališče Zagorjanske železnice Kopališče Stubica.

Sezija od 1. maja do 30. oktobra

Topli vrelci 53° C toplote in lužne kopeli so pripravne posebno za zdravljenje protina,
revmatizma, ischias, dalje ženskih bolezni, kroničnih katarjev, eksudatov, živčnih bolezni,
kožnih bolezni, prebolecosti. Najboljša poraba vrelskega mahovja, enakega onemu v Fran-
covih varih. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Prekrasen gozdni park, najlepša okolica.

Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in stanovanje.

RADIOAKTIVITETA.

Soba od K 1— naprej. Pojasnila in prospekte daje kopališčna uprava kopališča
Stubica na Hrvaškem. Pošta Zabok. Brzojavna postaja Stubica. Postaja za
interurbani telefon. 15.0—32

Pozor! Priporočam preč. duhovščini in
slav. občinstvu svojo ogromno
zalogo umetno izdelanih

Pozor!

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega karar-
skega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem
in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena
in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike
po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.
Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne
spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem 1478—13

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice št. 26.

Ni boljšega

za pripravljane najkrajše goveje juhe ko

Zvezda s

MAGGI JEVE

krížcem.

kocke za govejo juho po 6 v

Lete so čista (najboljša) goveja juha v strjeni
obliki in vsebujejo v sebi tudi potrebno sol in
dljavo. Kocka se samo z vrel vodo polije in da
tako en krožnik izborne goveje juhe, ki se
nič ne razlikuje od navadne domače goveje juhe.

Pri nakupu pazi naj se točno na to, da ima vsaka koo-
ka na zavrtku ime MAGGI in varstveno znamko

zvezde s križcem.

Druge kocke niso MAGGIJEVE. 2895

Köhlerjeva cementna strešna opeka z zarezo

V veliki zalogi je ima edini izdelovatelj za slovenske **Ivan Jelačin na Glincah pri Ljubljani.**

Ravnotam se dobi tudi navadna cementna opeka brez zarezo v najboljši kakovosti. — Vprašanja je nasloviti na: **Ivan Jelačin v Ljubljani.** 1653-31

Podjetje betonskih stavb 4518 84 Bratje Seravalli & Pontello

Slomškove ulice 19 Ljubljana Slomškove ulice 19

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tikanje teras, vodometov, korit in vodovodnih mušjev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke. Vsa dela so solidno in strokovnjsko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopnik svodov patent „Thral“.

Naprave za dolganje vode

za visokoležeča mesta, kmetiška selišča, vile, graščine, vlastelin stva, gradove, tvornice, parke in vrtno naprave. Inštalacija kompletnih naprav, vstevši kopalnice, hišne napeljave, klozete, fontene, samodelne napajalnike za živino ognjegasne naprave itd. gradi največja slovanška firma monarhije

Anton Kunz

c. in kr. dvorni dobavitelj Hranice, Morava 697 Prospekti gratis in franko 26

Svoji k svojim! 1846 2

In to tudi v Trstu.

Hinko Kosič

naš slov. k. ima v TRSTU, 3 minute daleč od kolodvora Južne železnice, in sicer za poštne palače v ulici dello Squero Nuovo šte. 7 krasno opremljeno gostilno

Trattoria al Ginnasio

kjer postreza z najboljšim kraškim teranom in drugimi mnogovrstnimi vini, kakor tudi s svežim pivom in z mrzlimi in gorkimi jedili po najpoštenjši ceni. — Poskrbi tudi za prenočišče. Postrežba točna. — Kuhinja izvrstna.

J. KORENČAN

Ljubljana, Stari trg št. 5.

Jrgovina z norimberškim in galanterijskim blagom na drobno in na debelo. eeeeeeeeeeeee

: Velika zaloga pletenin : kakor nogavic, srajc, maj, spodnjih hlač, otroške :: obleke itd. ::

3558 37

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava 860-48

Puchova kolesa

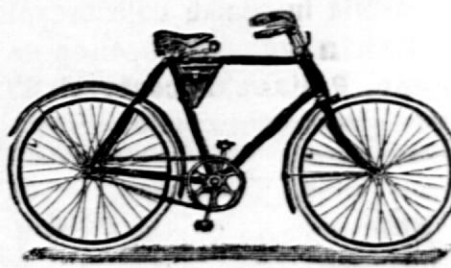
Puch-Special' K 150

„Curier“-kolo K 115

Najbolj. pnevmatike Relthofferjeve

Najnovejši šivalni stroji od 66 K naprej.

Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarni.

Ker prodajam brez potnikov, vsled tega blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

Prost ogled

de 1. avgusta t. l. prodaja pod ceno.

Uč vrst platnenega blaga, prtov, prtičev, žepnih robcev, kravat, švicarskih vezil, nogavic in perila.

Prilika je zelo ugodna. Samo proti takojšnjemu plačilu.

Anton Šarc

2398-18

Sv. Petra cesta šte. 8 v Ljubljani.

Izdelovanje perila in oprem za neveste

Klobuke slannike

cilindre in čepice

v najnovejših fasonah in v veliki izbiri

priporoč

IVAN SOKLIČ.

Pod trambo št. 2. Postaja elek. železnice.

Fotografski umetni zavod Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: reproduciranje, povečavanje, fotografiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

365-32

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

zarezano strešno opeko prve in druge vrste,

z jamstvom za nje trpežnost skozi 5 let

iz lastne nove moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani

in opeko za zid, dalje stavniki kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči

pri **J. KNEZU** v Ljubljani.

16'6-16

Odvetnik dr. Ivan Fermevc

si usoja naznaniti, da je otvoril svojo odvetniško pisarno

2873 2

v Ptuj, v hiši zdravnika gospoda dr. B. Štuhéca, Poštna ulica št. 19.